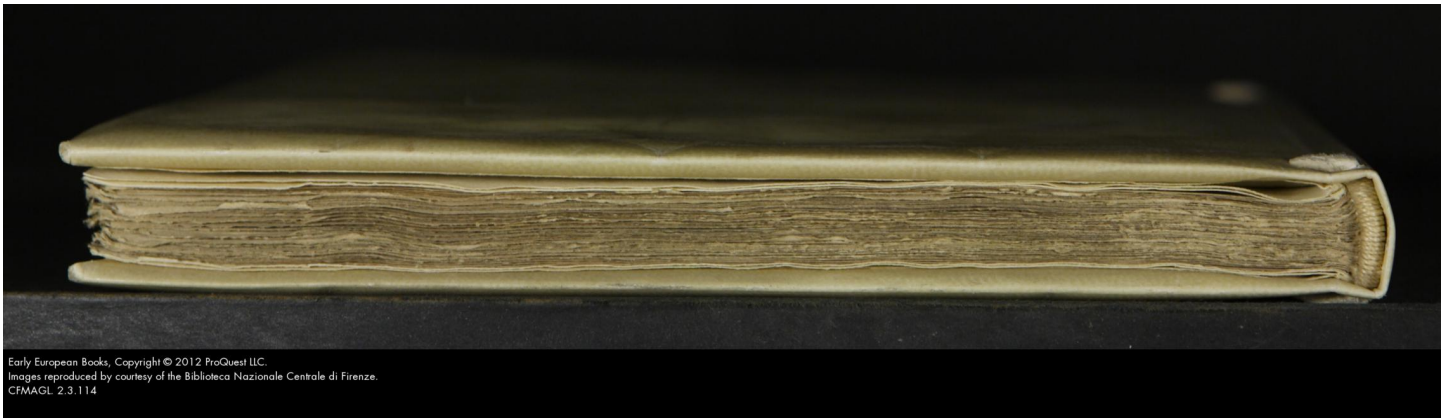

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.114

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.114

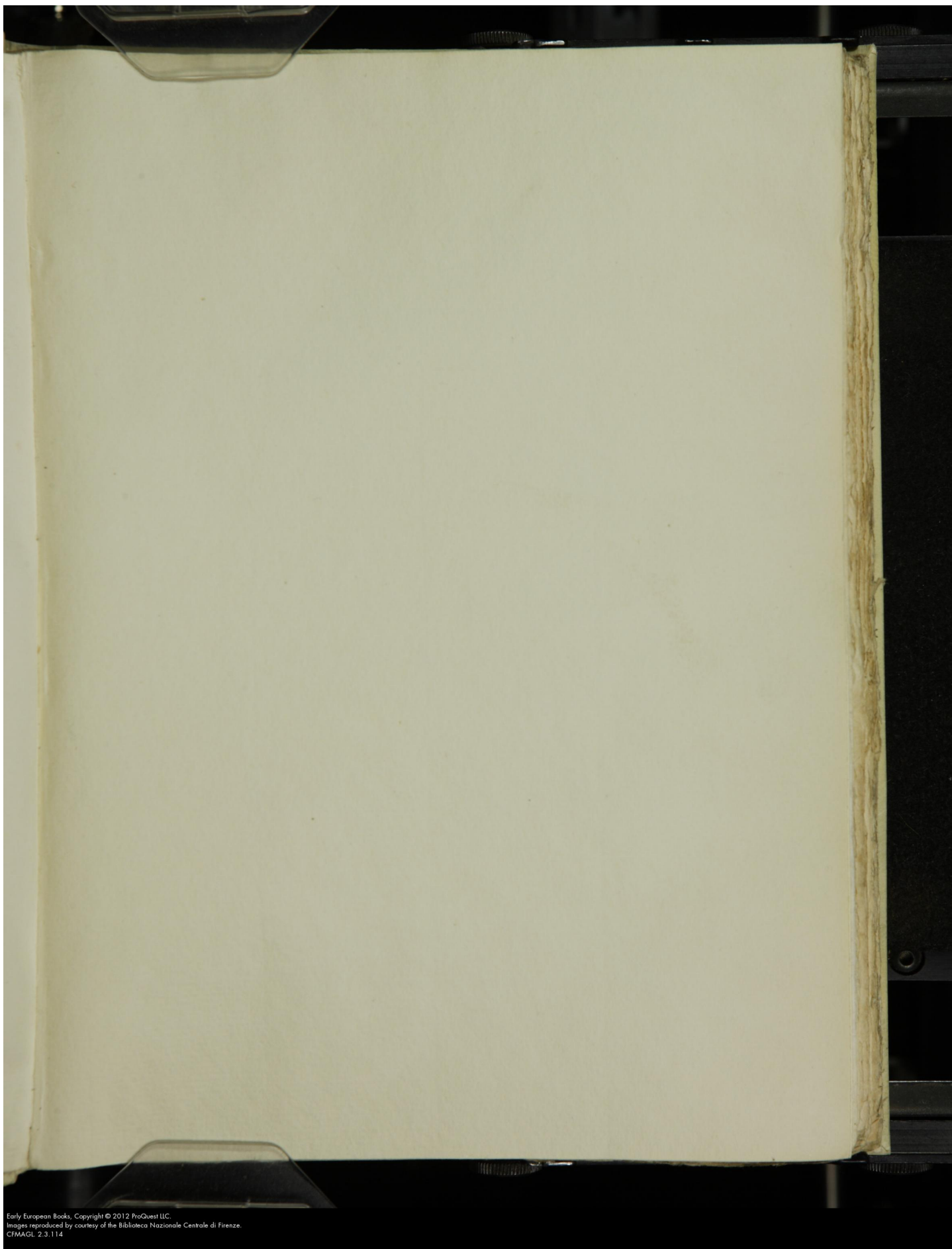

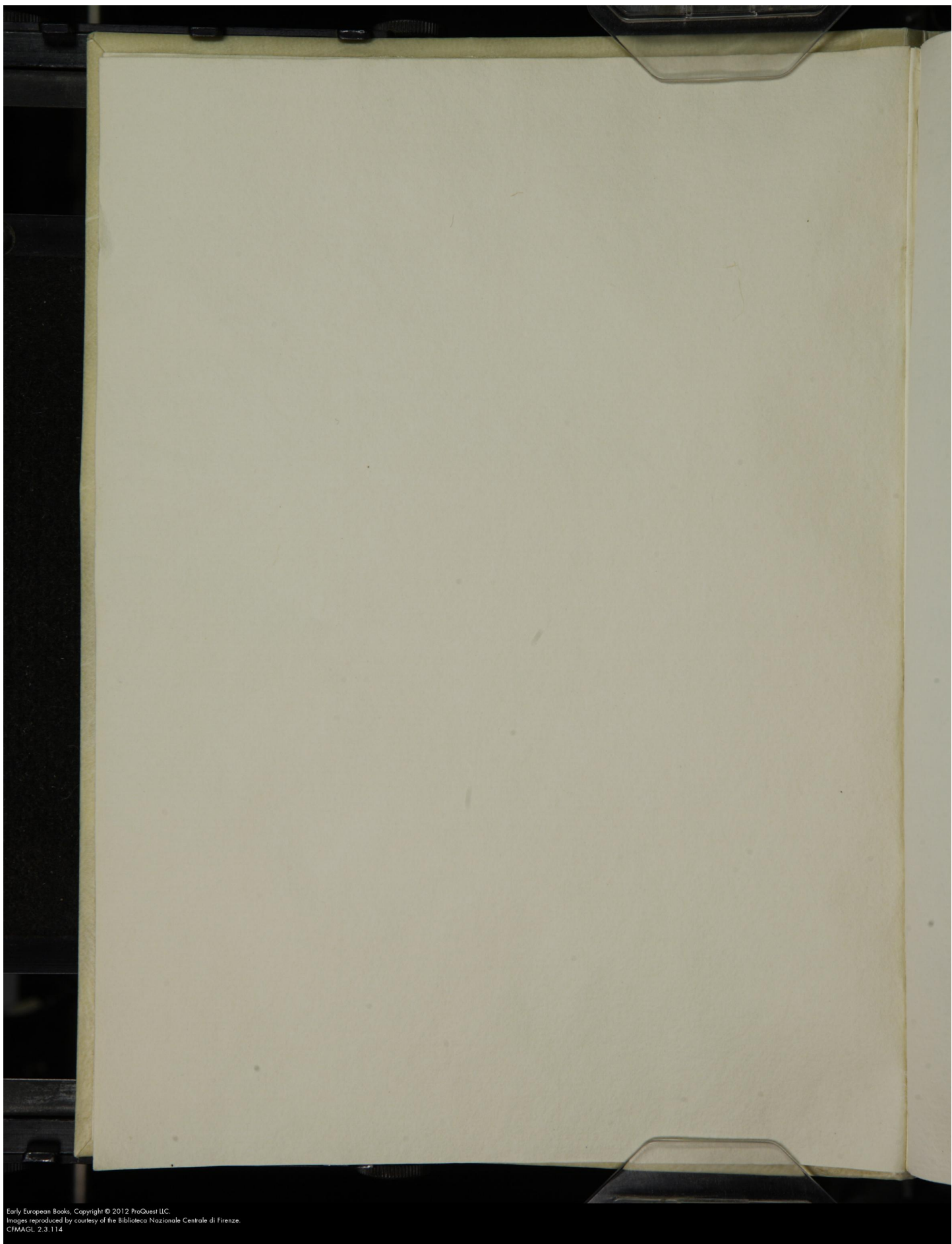
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.114

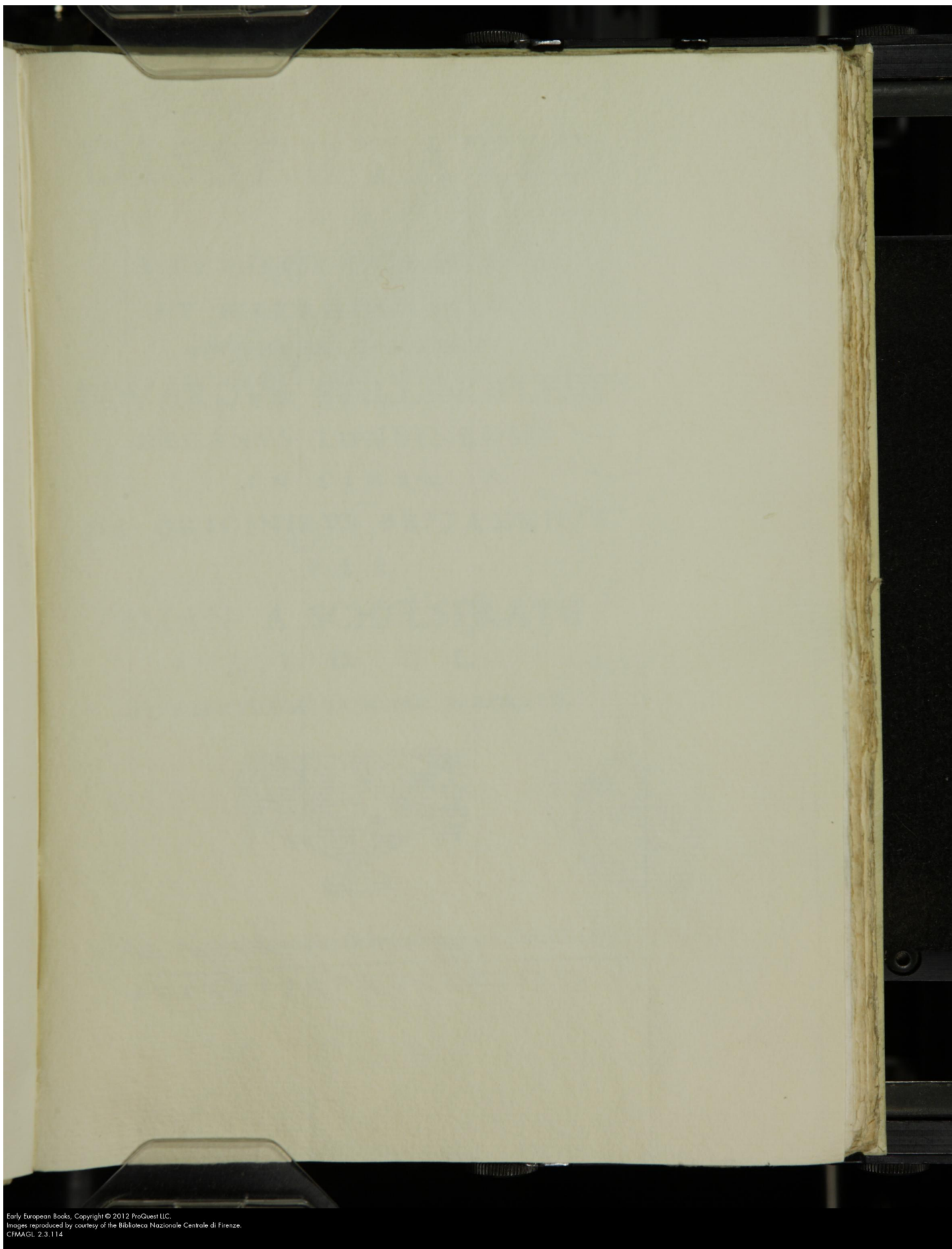

Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.114

2.3.114

D

EDV

D

DE

EM

ET

ROM

S

DISSERTATIO

D E

AVCTORITATE PATRIARCHALI

ET METROPOLITICA

ADVERSUS EA, QUÆ SCRIPSIT

EDVARDVS STILLINGFLEET

DECANVS LONDINENSIS

I N L I B R O

DE ORIGINIBVS BRITANNICIS

P E R

EMAN. A SCHELSTRATE

S. T. D. C. L.

ET BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRÆFECTVM.

ROMÆ. Typis, & sumptibus Dominici Antonij Herculis. 1687.

SVPERIORVM PERMISSV.

DISSERTATIO

DE

ALPHABETICO PATRISTICO

ET HISTORICO

ADVERSUS LUTHERUM

EDWARDVS STILLINGFLET

BECKHVS LONDINENSIS

IN LIBRO

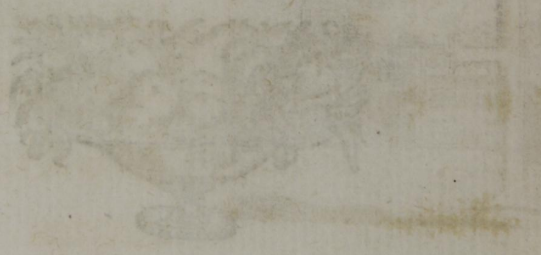
DE ORIGINIBVS BRITANNICIS

ET

EMAN A SCHELSHAET

MDCCCLXX

ST. DIONISII, BEATAE VIRGINIS BRITANNICAE

ROMA, Typographia Pontificia, Antonii Hertzli

SYNOPSIS

I A C O B O II.
 M. BRITANNIÆ &c. REGI
 FIDEI DEFENSORI
 VICTORI. TRIUMPHATORI. PACIFICO.

FELICI faustoque
 Catholicæ Fidei
 successu à supre-
 mo illo Regum
 Moderatore, Mũ
 dique Rectore
 Immortali Deo factum est, vt his
 tem-

E P I S T O L A

temporibus, quibus Christianorū
Principum ope Hungarię, & Grę-
cię Regna Ecclesię restituantur,
MAIESTAS TVA Britanniarum
thronum conscenderet, & incly-
tam Anglorum Gentem ad ample-
ctendam veram Religionem exē-
plo Regio inuitaret. Non huma-
no, sed Diuinę Sapientię consilio
Reges regnant, & sicut in Pro-
uerbijs legitur, Conditores Le-
gum iusta decernunt. Quę cum
de omnibus huius Mundi Princi-
pibus dicta sint, non possunt non
intelligi de MAIESTATE TVA,
quę in gubernando Orbe Britan-
nico iusta decernens adeò feliciter

Prover-
biorum
cap. 8.

re-

DEDICATORIA.

regnat, vt omnium subditorum animos in amorem, omnium exteriorum oculos in admirationem rapuisse videatur. Antiquorum effatum est, & ipsius Sapientiæ velut Oraculum, in amore Ciuum summum esse Regum præsidium. Vnde Plinius Secundus in Panegyrico, quem Traiano dixit, Domum Regiam nullibi tutius, aut securius asseruari credidit, quam vbi Amoris excubijs defenditur: & Themistius celebris Græcorum Orator præclarè admonuit, longè præstare, Amore ac Gratia subditos alligere, quam metu ac terrore dominari. Amore coniunguntur animi,

Plinius
in pene-
gyrico
Traian.

Them-
istius o-
rat. 7.

E P I S T O L A

mi, consentiuntque in vnum: consensione autem coalescunt Imperia, sicut dissensione collabuntur. Quæ cum probè agnouisset MAIESTAS TVA, dissensionem, quæ in suscepti Regni primordijs toti Britanniaë perniciem minabatur, celeriter sustulit, & conspirationis Auctoribus interneccione deletis, Victor, ac Triumphator cæterorum animos amoris dulcedine aut omninò placavit, aut penitus continuit. Præclarè naturam hominum affecutus intellexisti, frustra quemquam se terrore accingere, qui sepius charitate non fuerit. Subditis igitur terrore ac metu liberatis, læ-

DEDICATORIA.

lætissima facie & amabili vultu Ci-
uium tibi animos conciliaſti, qui
ſe ſalutem publicam MAIEſTA-
TI TVÆ debere eò libentiùs
fatentur, quo cæteræ Nationes id
magis ſuſpiciunt, ac admirantur.
O te felicem Principem, qui dum
beneuolentia Ciues amplecteris,
apud Domeſticos venerationem,
apud Exteros laudem, apud Deum
ipſum tibi aditum ad feliciſ vitæ
æternitatem comparas. Non agam
hic de humanitate, qua cunctos ſu-
ſcipis: de Clementia, qua Te
exorari ſinis: de benignitate, qua
egenis miſerisque ſuccurris: de la-
bore, quo Regni tui curam geris:
de

E P I S T O L A

de constantia , qua cuncta etiam
difficillima subire non metuis .
Hæc enim, & multa alia virtutum
dona , quibus Regium animum
tuum Cēleste Numen ornauit, hic
laudibus extolli possent: sed cum
alterius operis hoc negotium sit ,
quam quod breuissimis huius epi-
stolæ angustijs possit comprehen-
di, hoc vnum rogabo, vt MAIE-
STATIS TVAE immemor, Te-
nuitatis meæ memor, præsens O-
pusculum, quod de Hierarchia Ec-
clesiastica contra Scriptorem An-
glum edidi, benigno animo suscipe-
re, & Maximi Nominis Tui patro-
cinio tutari digneris. Nec est, quod
quis-

DEDICATORIA.

quisquam MAIESTATE M
TVAM inducat, ut credat, me
in nomine Regio nouitatis præsi-
dium quærere: non erroris recens
excogitati, sed veritatis antiquitus
cognitæ hoc Opusculo defensio-
nem suscipio. De Patriarchatu
Romano ago, quem Reges Ca-
tholici Prædecessores tui per mille
trecentos annos agnouerunt, &
post schisma Iacobus celebris me-
morix Princeps Auus tuus non
obscurè asseruit. In illis enim lit-
teris, quas pro Iuramento fidelita-
tis ad Rudolphum Cæsarem, ad
Christiani Orbis Monarchas, ad
Catholicos, & Protestantes Prin-
ci-

E P I S T O L A

Iacobus
Angliæ
Rex in
apolo-
gia pro
iuramē-
to fide-
litatis.

cipes misit : Scio, inquit, Pa-
triarchas in Ecclesia primitiua ex-
titisse, & institutionem illam or-
dinis, & discriminis causa am-
plexor : sed & inter illos de Prin-
cipatu magna contentione cer-
tatum est : quod si in eo quæ-
stio adhuc verteretur, meo li-
bens suffragio primum locum
Episcopo Romano deferrem :
Ego Occidentalis Rex Occiden-
tali Patriarchæ adhærerem. Quæ
de Patriarchatu Romano Iacobus
eiusdem tecum nominis primus
hoc loco asserit, Ego hac Differ-
tatione clarius explico, & Roma-
ni Patriarchatus iura in totum Oc-
ci-

DEDICATORIA.

cidentem extendi, veterum testi-
monijs, ac Synodorum Decre-
tis comprobo, vt ijsdem fer-
mè verbis vti possim, quibus
Honorius Theodosium Impera-
torem ad seruanda priuilegia iam
dudum Romanæ Sedi contri-
buta adhortatus est, vt sub Prin-
cipe Catholico Romana non per-
dat Ecclesia, quod aliis Regi-
bus etiam in Schisma prolapsis
amittere non debuit. Patere igitur,
CLEMENTISSIME PRIN-
CEPS, vt sub auspiciis tuis in
lucem prodeat præsens Opu-
sculum, in quo id vnum eni-
tor, ne totius Occidentis speciale,
&

Hono-
rius e-
pist. ad
Theod.

EPISTOLA DEDICATORIA.

Epist.
Synodi-
ca Conc
Aquila-
ensis.

& totius Orbis præcipuum Caput
Romana Ecclesia turbetur, quod
indè in omnem Hesperiam, sicut
in omnem Orbem commonitionis
Iura dimanent. Dabat Romæ.

MAIESTATIS TVAE

Humillimus, ac Obsequentissimus Servus

Emanuel de Belgio Antuerpiensis.

P R Æ F A T I O

A D

L E C T O R E M.

NESCIO, qua sorte mea factum dicam, LECTOR BENEVOLE, ut intra vnius anni spatium mihi cum aduersarijs vernaculo suo Idiomate scribentibus hæc secunda futura sit concertatio. Initio huius anni egi cum Maimbourgo, qui de Suprema Romani Pontificis in vniuersam Ecclesiam auctoritate Opusculum Gallicè edidit. Nunc anno ad finem vergente agendum mihi est cum Decano Londinensi, qui de Patriarchali Romani Episcopi in totum Occidentem potestate questionem Anglico Idiomate instituit. Prioris Opusculum licet Gallicè edi non debuerit, mihi Idioma callenti nullam difficultatem attulit; secundum verò Anglicè editum, licet Idioma in quibusdam cum Belgico conueniat, me tamen adeò perplexum reddidit, ut ad illud intelligendum alterius opera uti mihi necesse fuerit. Quod igitur proprio Marte non potui, Eruditi Angli ope intellexi, translatisque ab eo in latinum sermonem precipuis locis ad auctoritatem Patriarchalem Romani Pontificis pertinentibus, constitit, Auctorem non solum me, sed & alios Catholicos, qui nostra vel parentum nostrorum ætate ea de re tractarunt, cala-

a

num

num strinxisse. Confutandos itaque sibi suscepit ex Italia quidem Annalium Parentem Baronium, & qui ibidem scripsit, Lucam Holstenium: ex Gallia Cardinalem Perronium, Petrum de Marca, Ioannem Morinum, Iacobum Sirmondum, & Ioannem Garnerium: ex Belgio demum Christianum Lupum, & me omnium minimum. Ex his illi, qui Anglicum Idioma ignorarunt, si adhuc viuerent, mecum, ut puto, ab Auctore desiderarent, ut si in posterum de rebus Ecclesiasticis agere vellet, vel ab impugnandis nostris scriptis abstineret, vel ea lingua, qua intelligi posset, animi sui sensus exprimeret. Ceterum cum ex prefatis omnibus Ego solus supersim, & liber Auctoris nostri ex Anglia ad me transmissus, ac ut breuiter refutaretur, a Nobili Viro perlatus sit, necessarium duxi, nonnulla huius Auctoris placita ad trutinam reuocare. Non agam hic de omnibus, quæ ipse obijcienda putauit: Cum enim scripserit contra ea, quæ in Antiquitate Illustrata de Patriarchali Romani Pontificis in Occidentem potestate ex Veterum testimonijs tradideram, quæcumque ab ipso improbantur, tunc refellam, cum Antiquitatem tribus vel quatuor sæculis auctiorem edam. Huic quidem labori iam sedulo à pluribus mensibus manum adinoueram, cum liber Auctoris nostri me ab incepto opere reuocauit, & ad eiusdem confutationem coegit. Examen itaque iam inceperam, nullam omnino questionem cum Catholicis Scriptoribus me hac de re habiturum existimans, cum ecce ad manus meas peruenit alter
liber

A D L E C T O R E M. iii

liber de Disciplina Ecclesie in Dissertationes septem distributus, quarum ordine prima agitur de forma & distributione Ecclesiarum, & §. 6. queritur, an Metropolitana auctoritas, aut Patriarchica dignitas fuerit à Christo vel Apostolis instituta? Patriarchalem dignitatem ex Apostolico Instituto ortam esse, ostenderat præclarum Gallie lumen Cardinalis Perronius, idemque de Metropolitana auctoritate in opere suo de concordia Sacerdotij & Imperij contra Nouatores nostri sæculi asseruerat Petrus de Marca Parisiensis Archiepiscopus. Neutram ab Apostolis promanare, nuperus Auctor Gallus contendit, & quod in hunc usque diem nemo Catholicorum ausus fuit, ad Hæreticorum & Schismaticorum argumenta confugit, ut probaret utramque auctoritatem recentiori consuetudine indutæ, ac Patriarchalem imprimis dignitatem aliorum iurium inuisione autæ, & Synodicis quarti ac quinti sæculi decretis stabilitam fuisse. Hæc est hominis istius sententia, cui cum repugnent non modo præsentis Ecclesie statuta, sed etiam veteris monimenta, non erubuit Auctor ille Conciliorum sanctiones, quæ instituto suo non fauent, in peruersum sensum detorquere, Antiquorum Pontificum scripta, quæ sibi non arrident, ludibrio exponere, præclara Patrum testimonia, quæ opinionem suam euertunt, cauillatione eludere, præsentis demum Ecclesie usum, quia placitis suis aduersatur, nouitatis arguere.

Ediderat Anno 1662. Ioannes Laynoius Parisiensis Theologus opusculum, quod de recta intelligentia

Nuperus Auctor
Gallus.

Card. Perronius
in responso ad
Iacobum Angliæ
Regem cap. 30.
fol. 171. & seq.

De Marca lib. 1.
de concordia Sa-
cerdotij & Im-
perij, cap. 3. §. 7.
& seq.

iv . PRÆFATIO

sexti Canonis Nicæni inscripsit, in quo post disceptationes Sirmondi, aliorumque Catholicorum contra Salmasium, eiusque sequaces Hereticos duo potissimum profert, quæ ad rectum sexti Canonis Nicæni sensum inuestigandum quam maximè facere putabat. Alterum fuit, hic non agi de Patriarchis, eorumque iuribus: alterum verò, solummodò tractari de Metropolitanis, eorumque iure, quod habent in Episcoporum ordinationibus. Plura hanc in rem congeffit argumenta, idque salua, ut ibidem præfatur, Sedis Apostolicæ auctoritate, quam Heretici per Nicenum Canonem impetebant. Ceterum nactus fuit in Gallijs aduersarium Henricum Valesium, qui ex veterum testimonijs, ex Synodorum Decretis, & ex Patrum scriptis ostendit, Canonem sextum Nicenum de Patriarchis intelligendum esse, & de solis Metropolitanis nequaquam explicari posse, ut Romani Episcopi Patriarchalis potestas ex recta eius intelligentia non parum dependeat. Displicuit hæc Valesij Viri Doctissimi Disputatio Ioanni Launoio, qui anno 1671. Dissertationis sue propugnationem edidit, in qua ita Patriarchas tempore Concilij Nicæni fuisse admittit, ut eos, inuitus licet, non obscure tamen insigniores Metropolitanas fuisse indicarit. Agit de hoc Launoij libello Hadrianus Valesius in vita Henrici fratris sui, quam nuper inter vitas Selectorum Virorum Londini edidit Guilielmus Batesius, testaturque, launoium utcumque cauillando respondisse, quam defensionem, Inquit, Valesius sibi legi noluit, affirmans confum-

Henricus Valesius Dissert. de Canone 6. Nicæno tom. 2. Hist. Eccles. post Soeratem & Zosmenum.

Hadrianus Valesius,

A D L E C T O R E M. v

sumptam esse materiam, & persuasissimum habens, sua scripta ab Launoio nulla ratione refelli posse, atque conuelli. Contempsit itaque Launoij propugnationem Henricus Valesius, eamque cauillationis instar habuit. Non contempsit tamen Guilelmus Beueregius Scriptor Anglus, qui anno sequenti tomo 2. Pandectarum in Annotationibus ad Canonem sextum Nicenum Launoij partes tueri, & Valesij argumentis satisfacere studuit. Ratio præcipua, quæ Beueregium mouit, Schisma Anglicanæ Ecclesiæ fuit, quod cum huc usque omni ratione destitutum esset, in Launoij opinione fundari posse videbatur. Non agnoscebat Anglia potestatem supra Metropolitanam, & quia hic error Canone sexto Niceno, quo trium Patriarcharum dignitas explicatur, facili negotio refutari poterat, Launoij placita defendenda suscepit Beueregius, statuitque, Patriarcharum Institutionem Niceno Concilio posteriorem esse: sic enim habebat Anglicana Ecclesia tribus primis seculis Hierarchiæ Ecclesiasticæ exemplum, quo his nouissimis temporibus Schisma suum tueretur:

Vivebat adhuc Launoius, dum opus Beueregiij in lucem prodijt, & cum Hæretici longè aliam, quam sibi Launoius promiserat, ex opinione sua consequentiam deducerent, rei indignitate, ut puto, commotus obtinuit, nemoque in Gallijs posthac repertus est, qui eius causam defendendam suscepit. Hoc primum tempore emerfit Auctor libri de Disciplina Ecclesiæ, qui

vi . M P R Æ F A T I O . A

qui Dissertatione I. §. ultimo causam quidem Valesij contra Launoium propugnare se dicit, reuerà tamen Valesij sententiam impugnat, & reijcit. Canonem sextum Nicenum de Suburbicarijs Ecclesijs intelligit, & Romani Patriarchatus terminos intra Vicariatus Urbis limites coercet, verisimillimum esse affirmans, eas dumtaxat Regiones, quæ Vicario Urbis parebant, fuisse Ecclesias Suburbicarias, in quas & nullas alias Episcopo Romano ius Patriarchicum competeat. Negat Germaniam & Hispaniam, negat Galliam & Britanniam, negat Africam & Illyricum, negat magnam Italie partem olim fuisse Iuris Patriarchici Romani, & quasi parum fuisset, potestatis Patriarchalis iugum excutere, ipsam auctoritatem Pontificiam conuellere nixus est, ac Primatum Petri ad meram Ordinis inter æquales dignitatem redigere tentauit.

Pudet memoria repetere, quæ Auctor iste ex similibus Principijs deducit: De ijs, si operæ pretium duxerimus, alibi agemus. Verbo interim annotasse sufficiet, adeo absurda esse, & à vera Ecclesiæ doctrina aliena, ut de ijs factum sit, quod Iulius primus olim de Eusebianorum litteris contigisse retulit: Omnes admiratione plenos vix induci potuisse, ut crederent, istiusmodi scripta ab homine, qui Catholicus videri cupit, esse profecta. Contendebant Eusebiani, rotius Synodi Orientalis sententiam nequaquam à Romano Episcopo retractari posse: & cum errore illo Ecclesia offenderetur, scripsit Iulius Primus: expedire

Iulius I. Epist.
Synodica ad O-
rientales Antio-
chiz congrega-
tos.

dire se
nariam
vnum e
Magnus
audiretque
que Diece
nodi supre
infirmari
tantum,
sas à iudici
audiretque
ritatem Ap
lis concessan
cessores per
Inquit auct
monio scrip
tem Aposto
nalte, non
lorum, cu
Episcopi di
Ecclesiæ su
Episcopi A
perhibeant
minis istius
esset de solli
Deo per tot
lica Comm
sua Prim

AD LECTOREM. vii

dire secundum Ecclesiasticum verbum molam Af-
nariam suspendi à collo, atque ita demergi, quam
vnum ex pusillis scandalizari. *Quid verò scriberet*
Magnus ille Pontifex, si nostris temporibus viueret,
audiretque, non solum totius Orientis, sed vnius quo-
que Diæceseos Episcoporum, sed vnius Prouinciæ Sy-
nodi suprema esse iudicia, illaque à nullo alio Iudice
infirmari posse. Quid scriberet, si non Orientalium
tantum, sed Occidentalium quoque Episcoporum cau-
sas à iudicio Sedis Apostolicæ eximi debere intelligeret,
audiretque, fictitiā esse eorum sententiam, qui aucto-
ritatem Apostolicam tantum ad tempus cæteris Aposto-
lis concessam fuisse dicunt, Petro autem, ut ad suc-
cessores permaneret, fuisse tributam. Fictitia est,
Inquit auctor ille, quia nulla ratione, nullo testi-
monio scripturæ aut traditionis docemur, potesta-
tem Apostolatus Petri ad eius successores perma-
nasse, non autem potestatem cæterorum Aposto-
lorum, cum ex æquo Ecclesiarum Apostolicarum
Episcopi dicantur eorum Apostolorum, à quibus
Ecclesiæ sunt fundatæ, successores, imò omnes
Episcopi Apostolorum omnium successores esse
perhibeantur. Hæc sunt, quæ consequuntur ex ho-
minis istius principijs, quæ si locum haberent, actum
esset de sollicitudine Romani Episcopi, quam iubente
Deo per totum terrarum Orbem gessit in omnes Catho-
licæ Communionis Ecclesias, Et etiam num pro sedis
sue Primatu gerit, quantumvis contrariam mentem
quoad

Differt. 2. cap. 1.
§. 1. pag. 97.

Ibid §. 1. pag. 96.
& seq.

viii P R Æ F A T I O

Dis. I. pag. 79.

quoad Ecclesias Gallie Quesnellio nuperus Auctor as-
fingat, supponens ex eius sententia: quod Romanus
Episcopus non habet sollicitudinem Ecclesiarum
Gallie.

Nolim huic expostulationi diutius inherere, ante-
quam tamen præfationi finem imponam, duo obseruan-
da sunt, quorum primum lectorem beneuolum spectat,
quem suspicari nollem, quod errores huius libri aut
Sacrae facultati Parisiensi adscribendi, aut illustrissi-
mo Gallie Clero tribuendi sint. Licet enim Auctor se
Doctorem Parisiensem vocet, & Natione Gallus sit,
nequaquam tamen credibile est, opus istud aut Sacrae
facultati Parisiensi, aut Illustrissimo Gallie Clero
placiturum. Quin potius credendum, omnes viros
eruditione & pietate præstantes, qui inclitum Gallie
Regnum inhabitant, iudicaturos, opus illud indi-
gnum fuisse, quod publicam lucem aspiceret. Ita
sentire me iubet auita Gallicana Ecclesie Religio,
quæ numquam ab Apostolicæ Sedis obedientia separata
fuit, & numquam, ut sæpius professæ est, se auelli
patietur. Non sine temeritate igitur quisquam ob hu-
ius operis editionem Illustrissimo Gallicana Ecclesie no-
mini notam inureret. Absit à viris eruditione conspi-
cuis, absit à Doctoribus in Communionem Sedis Apo-
stolicæ enutritis, absit à Clero & Episcopis Catholi-
cam fidem propugnantibus, quod eo tempore, quo in
extirpanda una hæresi desudant, alterius principijs
assensum præbeant, & non recordentur illius, quod
Gal-

AD LECTOREM. ix

Gallicanæ Ecclesiæ nomine ante mille centum & sexaginta annos S. Auitus Viennensis Episcopus posterorum memorie consecrauit: Si Papa Urbis vocatur in dubium, Episcopatus iam videbitur, non Episcopus vacillare.

S. Auitus Viennensis Episcopus in epist. ad Faustum & Symmachum Senatores

Secundum Auctorem nostrum Anglum spectat, quem gloriari nollem, se apud Catholicos reperisse causæ suæ Patronum. Enimvero cum ipse Anglicanæ Ecclesiæ Minister sit, & auctoritatem Metropolitanam agnoscat, necesse est, quod Auctorem Gallum æquè sibi ac nobis aduersari fateatur. Cum enim Auctor ille non solum Patriarchalem, sed Metropolitanam quoque auctoritatem ab Apostolis institutam fuisse neget, ut Decanus Londinensis Apostolico Instituto Anglicanæ Ecclesiæ Hierarchiam tueatur, non Patriarchas dumtaxat, sed & Metropolitanos ex illa eliminare deberet, primumque Ecclesiam constituere, quæ solis Episcopis ac inferiori Clero constaret. Et hæc quidem si sententiam nuperi scriptoris Galli admittendam ducat Auctor Anglus, cui tamen nunquam subscribemus: placita enim illa, quibus videbimus Ecclesiarum iura proculcari, receptas Synodorum sanctiones in peruersum sensum detorqueri, probata Veterum Pontificum scripta ludibrio exponi, veneranda antiquorum Patrum testimonia contemni, & solida πικτείας Ecclesiasticæ fundamenta euerti, semper aduersabimur, & nunquam fundamenta diuisionis, aut Schismatis admittimus pro regulis Catholicæ

b

Reli-

x PRÆFATIO AD LECTOREM.

*Religionis. Atque satis hætenus de Tractatu nuperi
Scriptoris Galli; Iam tempus est, ut ad Errores Au-
ctoris Angli veniamus, qui ut unico intuitu à Le-
ctore conspiciantur, hic subnectendi sunt, Veritates-
que illis oppositæ adiungendæ.*

ER-

ERRORES,

QVI HAC DISSERTATIONE CONFVTANTVR,
ET VERITATES OPPOSITÆ.

Errores.

1. Quod Petrus potius quam Paulus prædicauerit Euangelium in Britannia, leuibus nititur testimonijs, nimirum Simeonis Metaphrastis, legendorum, seu visio-
num Monachalium. Cap. 2. pag. 45.

2. S. Paulum Britannis fidem annuntiasse, habetur ex testimonijs Clemētis Romani, Eusebij, Theodoret, & D. Hieronymi, qui commentario in cap. 5. Amos Prophetæ ait, S. Paulum, postquam fuisset in Hispania, transiisse ab vno ad alterum Oceanum, eiusdemque in prædicando diligentiam se extendisse vsque ad

Veritates illis oppositæ.

1. S. Petrum prædicasse Euangelium in Britannia, nititur testimonijs Eusebij, Innocentijs primi, Gildæ Sapien-
tis, Ioannis V., Kenulphi Merciorum Regis, & Metaphrastis. Cap. 1. & 2. huius Dissertationis.

2. Clementis, Eusebij, & Theodoret testimonijs vel nihil ad Pauli in Britannias aduentum pertinent, vel æquè de Petri ac Pauli aduentu intelligi possunt. D. Hieronymus in caput 5. Amos dicit, quod S. Paulus vocatus sit à Deo, ut de Hierosolymis usque ad Hispanias tenderet, & à Mari rubro, imò ab Oceano usque ad Oceanum

Ultimum Terræ terminum.

Cap. 1. pag. 37.

3. Sulpitius Severus, dum asserit, temporibus Marci Aurelij Antonini Martyria primum visa fuisse in Gallijs, Religione Christiana serius trans Alpes recepta, hæc narrat tamquam certus de primo, dubius de secundo. Cap. 2. pag. 55.

4. Lucius Britannorum Rex misit Legatos suos Romam tamquam ad locum, quo, ut Ireneus argumentatur in simili casu, recurrebatur ex alijs partibus, quia erat Civitas Imperialis ita habet Auctor noster. Capite
secun-

curreret, quod non significat, ab Oceano Hispanico ad Oceanum Britannicum, sed ab Oceano Arabico, qui Mari rubro adiacet, usque ad Oceanum, qui Hispaniæ oras alluit, Evangelium prædicasse. Cap. 1. num. 4.

3. Sulpitius Severus habet lib. 2. Historiæ: sub Aurelio Antonini filio persecutio quinta agitata: ac tum primum infra Gallias Martyria visa, serius trans Alpes Dei Religione suscepta. Vtrumque eadem certitudine narrat, neque de secundo magis quam de primo dubitat. Cap. 1. num. 6.

4. D. Ireneus lib. 3. cap. 3. dicit de Romana, non Urbe Imperiali, sed Ecclesia Apostolica: ad hanc enim Ecclesiam propter potentiorē principalitatem necesse est, omnem convenire Ecclesiam, hoc est eos, qui sunt undique fide-

secundo pagina 69.

5. Concilium Arelatense in epistola Synodica ad Sylvestrum Papam scripsit : qui maiorem Diœcesim tenes . Ità enim locus ille legendus est . Cap. 2. pag. 53. & Cap. 3. pag. 130.

6. Dubium est, an Cōstantinus tempore Synodi Arelatensis distribuerat Imperium in Diœceses ; & verosimilius est, nec id factum fuisse tempore Nicænæ, cum ibi sola mentio fiat Prouinciarum, non Diœceseon . Cap. 3. pag. 130.

7. Au-

fideles . Vt ob Ecclesiæ principalitatē, & non ob aliud, Lucius Rex Legatos suos Romam ad Eleutherium Papam miserit. Cap. 1. num. 9.

5. Concilium Arelatense in epistola Synodica ad Sylvestrum Papā à Pithæo primum, deindè à Sirmondo ex MSS. Gallicis Codicibus edita habet : qui maiores Diœceses tenes, & ità locus legendus est. Cap. 4.

6. Tempore Concilij Nicæni Constantinus in epistola ad omnes Ecclesias mentionem facit Ponticæ, & Asianæ Diœceseon, ut verosimile non sit, sed planè falsum, tempore Nicæni Concilij nullam mentionem factā fuisse Diœceseon . Etiam Synodi Arelatensis tempore maioris Diœcesis nomen notum erat ipso nostro Authore fatente, dum loco maiores Diœceses, maiorem Diœcesim legendū affirmat. Cap. 4.

7. Au-

7. Auctoritas indicandi ubique Paschatis diem, quam Concilium Arelaten-
se Canone primo Romano Episcopo detulit, adempta ei fuit per Concilium Nicæ-
num, quod id negotij com-
misit Episcopo Alexandri-
no. Cap. 3. pag. 84.

8. Conciliū Nicænum
Canonibus quarto, & quin-
to supremam Synodorum
Prouincialium auctoritatem
sta-

7. Auctoritas indicandi
ubique Paschatis diem à Con-
cilio Nicæno non adempta fuit
Romano Episcopo: onus com-
putandi Pascha, Episcopo A-
lexandrino delatum fuit à Pa-
tribus Nicænis: auctoritas
certum diem Ecclesijs propo-
nendi Romano Pontifici reli-
cta est. Debebat diem Pa-
schatis, inquit Cyrillus Pa-
triarcha Alexandrinus in Pro-
logo ad suum Cyclum de Ec-
clesia Alexandrina, diem Pas-
chatis per singulos annos
Romanæ Ecclesiæ litteris in-
timare, vnde Apostolica au-
thoritate Vniuersalis Ecclesia
per totū Orbem diffinitum
Paschæ diem sine vlla disce-
ptatione cognosceret. Quod
cum per multa sæcula pari-
ter custodissent &c. Cap. 4.

8. Concilium Nicænum
Canonibus quarto, & quinto
ne quidem de suprema Syno-
dorum Prouincialium autho-
ri-

stabiliuit, quam Canone sexto saluam voluit, nec aliam auctoritatem supra Metropolitanam agnouit. Cap. 3. pag. 100. & sequentibus.

9. Statuitur Canone sexto Nicæno, quod Episcopus Alexandrinus habeat potestatem super Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, quia Episcopo Romano parilis mos erat. Parilitas autem in eo consistebat, quod sicut Romanus Patriarcha nullum Metropolitanum sub se habebat, ita in tota Ægypto, Lybia, & Pentapoli nullus Metropolitanus præterquam Alexandrinus erat. Cap. 3. pag. 104.

10. Romani Episcopi Patriarchalis potestas Prouincijs Suburbicarijs, seu Vrbi vicinis circumscribatur, primumque post datum à Synodo Generali 2.

Con-

ritate somnauit, & Canone sexto Patriarchalem Romani, Alexandrini, & Antiocheni Episcoporum auctoritatē supra Metropolitanam agnouit. Cap. 5.

9. Ante Concilij Nicæni tempora non solum Patriarchæ Antiocheno, sed etiam Alexandrino Metropolitæ parebant. In Ægypto ante Nicenum D. Athanasius, & S. Epiphanius Meletium Archiepiscopum fuisse tradunt, ut parilitas à Nicæno Concilio inter Alexandrinum, & Romanum Patriarchas in eo constituta non fuerit, quod Metropolitanis caruerint. Cap. 4.

10. Romani Episcopi Metropolitica auctoritas Prouincijs, quas Auctor vocat Suburbicarias, cōtinebatur: Patriarchalis per maiores Occidentis Diœceses se extendebat: Illy-

ri-

Constantinopolitanæ Sedi secundum honoris locum, cæperunt Romani Episcopi Illyrici Prouincias vsurpare, ijs præficiendo Vicarium Thessalonicensem, ne ab Episcopo Constantinopolitano inuaderentur. *Cap. 3. pag. 114. & sequentibus.*

II. Cum Perigenes in Episcopum electus à Patrensisbus reiectus esset, & ab Episcopo Romano in Sedem

rici Prouincijs post Concilium Constantinopolitanum primum à Damaso Thessalonicensis Archiepiscopus Sedis Patriarchalis Romanæ Vicarius præpositus fuit, ne ab Episcopo Constantinopolitano inuaderentur: ante Damasum Romana Sedes Ius Patriarchale per se aut Legatos exercēdi habuit, ut patet ex Legatis ad primi seculi finē à Clemente Primo Corinthum missis, unde Honorius Imperator Romanæ Sedis priuilegiū dudum à Patribus constitutū, & Canonibus firmatum rogauit per Illyricum seruari, & Theodosius Imperator priscam Apostolicam Disciplinam, & antiquum ordinem, quo Romanus Episcopus super Illyricum constitutus erat, seruari iussit. *Cap. 3.*

II. Alius fuit Perigenes Corinthi in Achaie Prouincia Metropolita, alius Perrenius incertæ nobis Sedis in Thessalia.

dem Corinthicam sine consensu Synodi Prouincialis introductus fuisset . Episcopi Thessaliæ , quorum præcipui erant Paucianus , Cyriacus , & Calliopus , considerabant id tamquam notoriam inuasionem suorum Iurium , & proindè in Synodo Prouinciali alium collocauerunt in ea Sede . Cap. 3. pag. 116.

12. Britannica Ecclesia sex primis sæculis non nouit auctoritatem supra Metropolitanam , vnde misso ad initium septimi sæculi Augustino Monacho , septem Episcopi Britanni , qui ibidem reperiiebantur , & multi alij Viri eruditi ex Monasterio Banchorensi noluerunt subijci Sedi Apostolicæ , vel Augustinum agnoscere , sed sub Metropolita-

no

lia Prouincia Episcopus . Paucianus , Cyriacus , & Calliopus Thessaliæ Prouinciæ Episcopi , nullum ius habebant in Perigenem alterius Prouinciæ Metropolitanam , neque contra illum ipsos egisse Bonifacius Primus testatur , sed contra Perreuium legitimè ordinatum , qui ab ipsorum sententia Romanam appellarat , & Romani Episcopi iudicio Sedi sue restitutus fuit . Cap. 3.

12. Ecclesia Britannica sex primis sæculis agnouit auctoritatem supra Metropolitanam , idque adeò certò constat , ut pestes Orbis Terrarum Pelagius & Celestius in Britannijs nati id ipsum confessi sint , dum causas suas in Synodis Prouincialibus decisas ad Sedis Apostolicæ tribunal , aut referre permiserunt , aut propria appellatione detulerunt . Que de

c

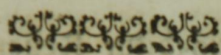
Mo

no suo manere. Ità ex Beda & nonnullis monimentis à Spelmanno editis, quæ ultima licet Auctor putarit necessaria non esse ad probanda supradicta, sibi tamen probari indicat. Cap. 5. pag. 357. & seqq.

Monachis Banchorensibus ex Monumento Anglico à Spelmanno adducuntur, supposititia sunt. Quæ à Beda narrantur, supremam Metropolitanorum auctoritatem à Britannis Episcopis agnitâ fuisse non indicant, & si indicarent, eorum errorem divinitus correctum fuisse ostenderent, ut illi, qui in eo tuendo pertinaciter inhererent, duplicis culpæ rei sint, & impugnata veritatis, & amissi pudoris. Cap. 6.

SYNOPSIS

CAPITVM HVIVS DISSERTATIONIS.

- Caput 1. *Quod Ecclesia Britannica à B. Petro, vel eius Successoribus instituta sit.* pag. 1.
- Caput 2. *Quod Pontifex Romanus sit Patriarcha Occidentis, etiam Anglie, idque sequi ex instituta per ipsum, aut Sacerdotes ipsius Britannica Ecclesia, Innocentij testimonio comprobatur.* pag. 17.
- Caput 3. *Britannicam Ecclesiam, licet à Romana instituta non esset, eidem tamen ex vetusta consuetudine, cuius initium ignoratur, subesse ostenditur.* pag. 37.
- Caput 4. *De Maioribus Diocesibus à Concilio Arelatensi Sylvestro Papae tributis.* pag. 57.
- Caput 5. *An Canonibus Nicenis Metropolitanorum dignitas constituatur suprema, & quid Canone sexto statutum sit de Auctoritate Patriarchali.* pag. 75.
- Caput 6. *Quod Britannica Ecclesia à suis primordijs usque ad tempus restituta sub Gregorio Magno per Augustinum Monachum Religionis auctoritatem supra Metropolitanam agnouerit.* pag. 90.

Im-

212
SYNOPSIS
CAPITULI HUIUS DISSERTATIONIS
Imprimatur ; si videbitur Reuerendissimo Patri
Magistro Sacri Palatij Apostolici . 19. Octobris
1686.

Pro Eminentissimo Cardinali CARPINEO
Vicario

H. Cardinalis CASANATE.

Imprimatur . Fr. Dominicus M. Puteobonellus
Sacri Apostolici Palatij Magister, Ordinis
Prædicatorum.

DISSERTATIO

D E

AVCTORITATE PATRIARCHALI,

E T

METROPOLITICA.

ICEt in præfatione ad
 Lectorem nonnulla de
 huius Dissertationis oc-
 casione, & instituto di-
 cta sint, hæc tamen adeò
 pauca sunt, vt non abs-
 re me facturum existi-
 mem, si in limine hu-
 ius Dissertationis occa-
 sionem eius altius repe-
 tam, & de instituto ipsius nonnulla alia ad cla-
 riorum eorum notitiam adiungam. Originem qui-
 dem suam habet hæc Dissertatio ex his, quæ
 parte prima Antiquitatis Illustratæ, Dissertatione
 secunda scripseram. Cum enim ex pluribus Anti-
 quorum monumentis ibidem ostendissem, de toto
 Occidente locum habere, quod de Illyrici Eccle-
 sijs in Synodo Romana coram Bonifacio 2. ante
 mille

mille centum & quinquaginta annos dixerat Theodosius Echinienſis in Theſſalia Episcopus, Romanos ſcilicet Pontifices vltra totius Orbis Eccleſiarum Principatum ſpecialiter gubernationi ſuæ Occidentis Eccleſias vindicaſſe: non placuit hæc Romani Episcopi ſpecialis in Occidentem auctoritas recentiori Scriptori Anglo, qui ſe Decanum Cathedralis Eccleſiæ Londinenſis, & Sacellanum Regiæ Maieſtatis nominat, ægreque tulit, Anglicanam Eccleſiam, quæ à Romanæ Sedis Communione auulſa eſt, à me Occidentalis Patriarchatus terminis comprehenſam fuiſſe. Mentem ſuam hac de re explicat in libro de Originibus Britannicis, quem anno 1685. Londini edidit, vbi tamquam Anglicanæ Eccleſiæ Miniſter eiufdem deſenſionem ſuſcipit, & Hierarchiam Anglicanæ Eccleſiæ, quæ poſt Schiſma ſolos Episcopos & Metropolitanos ex ſuperiori clero retinuit, Antiquæ Eccleſiæ conformem eſſe tuctur. Oſtendere itaque conatur, Eccleſiam Anglicanam non ſolum Acephalam, id eſt ſine Capite, ſed ab ipſis naſcentis fidei primordijs vſque ad aduentum Auguſtini Monachi Autocephalam, hoc eſt proprii Iuris, nullique Patriarchæ ſubiectam fuiſſe.

Duo igitur ſunt, quæ Auctor contra me probanda ſuſcepit, alterum ſcilicet, Romani Patriarchatus terminos coarctandos eſſe, ne ad Britannias ſe extendant: alterum, antiquam eſſe Anglicanæ Eccleſiæ Hierarchiam, quæ nullam aucto-
rita-

ritatem supra Metropolitanam agnoscit. Ad hæc præsertim probanda omne studium, omnem industriam, omne consilium Auctor adhibuit, non insistens Antiquorum vestigijs, sed nouas vias ingrediens, quas à vero deflectere hac Dissertatione breuiter monstrare conabor: Cum enim Auctor iste ad placita sua probanda assumpserit ea, quæ partim ipse, partim Launoius mortalium primi nouiter inuenerunt: rem non inutilem me facturum credidi, si illa in medium adferrem, & quam longè à vera Ecclesiæ Disciplina, à Veterum Patrum sententia, à Conciliorum Decretis, à sensu totius Antiquitatis aliena sint, in sequentibus ostenderem. Diuidam igitur hanc Dissertationem in sex Capita, quorum quatuor prioribus, quæ ad Origines Britannicæ Ecclesiæ, & Patriarchatus supra eam lura spectant, adducam. Duobus verò posterioribus, quæ ad stabiliendam supremam Metropolitanorum auctoritatem à Decano Londinensi scripta sunt, expendam, & ipsis, quæ allegat, Auctorum testimonijs euertam. Putauit ipse auctoritatem Patriarchalem & Pontificiam sex primis sæculis Britannicæ Ecclesiæ ignotam fuisse, idque manifestum fieri ex responso Dinothi Abbatis, & Monachorum Banchoresium dictis: monstrabo Ego, de suprema Romani Pontificis auctoritate ne quidem vllum dubium fuisse, sed à suscepta sub Lucio Rege Catholica Religione, usque ad Saxonum irruptionem, & aduentum Augustini

stini Monachi Britanniam Sedis Apostolicæ auctoritatem coluisse: Cumque id varijs Britannicæ Ecclesiæ monumentis, & Gentis illius Historijs ostendero, loco coronidis adiungam exhortationem ad Ministros Anglicanæ Ecclesiæ, in qua præ oculis ponam, quam longè à vero aberrant, qui Ecclesiam in toto Orbe defecisse, & in Mundi angulo à paucis repertam esse existimant. Adducam Optati Mileuitani sententiam, qua Donatistas ob similem errorem arguit, quod ipsi olim Ecclesiam Catholicam redegerint ad paucos, & ab ijs missa fuerit quasi in carcerem latitudo Regnorum. Adferam alia Antiquorum testimonia, quibus constabit, veram Ecclesiam, quia Catholica est, toto Orbe diffusa reperiri, & vnam esse, quia in vnius Communionis societate sub vno Capite visibili concordat, neminemque salutem consequi posse, qui à Capite illo aut Schismate diuiditur, aut hæresi seiungitur, vt D. Hieronymus non exaggeratiue, sicut quidam nuper effutire ausus est, sed verè scripserit ad Damasum Papam: *Ego nullum primum nisi Christum sequens, Beatitudini tuæ, id est Cathedræ Petri communionem consocior, super illam Petram edificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum comederit prophanus est. Si quis in arca Noë non fuerit, peribit regnante diluvio.*

C A P V T I.

Quod Ecclesia Britannica à B. Petro, vel eius Successoribus instituta sit.

1. Mens Auctoris Angli contendit, à Paulo potius quam Petro institutam fuisse Britannicam Ecclesiam. Gilde sapientis testimonium ab eo non addibitum, forsitan quia pro instituta à Petro Britannica Ecclesia eum facere prospexit.

2. Eusebii testimonium adfertur ex Metaphrasse, quo constat, Britannicam Ecclesiam institutionem suam Petro debere. Idem probat Metaphrastes, asserit Ioannes V., & adfirmat Kenulphus Rex Merciorum.

3. Adferuntur testimonia Eusebii, Theodoretii, & D. Hieronymi, ex quibus Auctor seclare probaturum confidit, Insulas in Oceano positas fidei veritatem à Paulo primum edoctras fuisse.

4. Expenduntur Eusebii prædicta testimonia, quorum duo priora nihil pro Pauli potius quam Petri in Britanniam aduentu faciunt, tertium verò Hieronymi, Paulum non ab Oceano Hispanico ad Britannicum, ut Auctor noster credidit, sed ab Oceano Arabico ad Oceanum Hispanicum fidem annuntiasse innuit, id, quod nihil ad rem nostram facit.

5. Clementis Romani testimonium adducitur, quo Paulum ad Occidentis terminos venisse asseritur, ad Britanniam peruenisse non dicitur.

6. Opinio Launoy hanc Clementis epistolam in dubium reuocantis non probatur; adducitur tamen Testimonium Seueri Sulpitij, quo serius

trans Alpes Dei Religio suscepta fuisse dicitur, ac Auctoris nostri distinctio ad difficultatem ex testimonio Sulpitij motam euitandam rejicitur.

7. Seuerus Sulpitius adspicitur Venerabilis Beda, qui eo tempore Lucium Regem ad fidem conuersum fuisse commemorat, quo eam trans Alpes susceptam fuisse, Sulpitius narrat, quibus cum sentire videtur Tertullianus, qui y. s. ferè temporibus vixit, quo Lucius Britannie Rex sub Eleutherio Papa conuersus fuit.

8. De Lucij Regis conuersione alia Antiquorum testimonia adferuntur, & de Legatione ab eo Romanam ad Eleutherium Pontificem missa, Auctoris nostri placita adducuntur; Eam nimirum Romanam missam fuisse, quia erat Ciuitas Imperialis, ut ex Ireneo probat.

9. Irenei locus adfertur, & quod malè ab Auctore nostro explicatus fuerit, ostenditur. Asserit Ireneus, fideles omnes cum Romana fide non ob Ciuitatis, sed ob Ecclesie illius potentioris principalitatem conuenire debere. Honorij Imperatoris testimonium de Principatu Domitij Augusti, & principio Sacerdotij Romæ stabilitis. Additur sententia Augustini, qui tradit, Apostolicæ Cathedræ Principatum semper Romæ viguisse, quem cum Auctor noster negat, manifestam veritatem oppugnat.

VT de originibus Britannicæ Ecclesiæ agamus, inquirenda est primæua illius institutio, quam

A

quam

2 DISSERTATIO

quam recentiores Scriptores varijs Apostolis, varijsque Christi Discipulis tribuerunt. Non vacat, hac Dissertatione singulorum opiniones referre, vnam dumtaxat Auctoris nostri expendam, qui ne Baronij sententiam de instituta per Petrum Britannica Ecclesia admitteret, eam Paulo Apostolo tribuit, idque se clarè probaturum confidit. Antequam autem Quæstionem aggreditur, nonnullorum opiniones rejicit, qui alios Christi Discipulos mare Britannicū traiecisse putarunt, contenditque, nihil ad eorum institutum facere Gildam sapientem, qui epistola de excidio Britanniae scribit. Interea glaciale frigore rigenti Insula, & veluti longiori Terrarum recessu soli visibili non proxima, verus ille non de firmamento solum temporali - sed de summa etiam Cælorum arce tempora cuncta excedente Vniuerso Orbi præfulgidum sui corruscum ostendens (tempore, ut scimus, Summi Tiberij Cæsaris, quo absque ullo impedimento eius propagabatur Religio, comminata, Senatu nolente, à Principe morte dilatoribus militum eiusdem) radios suos primum indulget, id est sua præcepta Christus: quæ licet ab incolis tepidè suscepta sunt, apud quosdam tamen integrè, & alios minus vsque ad persecutionem Diocletiani Tyranni nouennem, in qua subuersa per totum Mundum sunt Ecclesie. Non desunt, qui ex hoc Gildæ testimonio circa vltimum Tiberij annum Euangelium in Britannia prædicatum fuisse volunt, quos Auctor noster meritò rejicit, ipsosque Gildæ testimonium non intellexisse ostendit. Ait

nam-

Gildas Sapiens.

namque Gildam duo distinguere, prædicationem Fidei per Orbem vniuersum, & Euangelij annuntiationem per Britanniam. Primum fatetur contigisse extremo tempore Tiberij, quo teste Eusebio in Chronico Pilatus de Christi Diuinitate, & Christianorum in Palestina persecutione ad Tiberium: Tiberius, teste Tertulliano in Apologetico, ad Senatum retulit, & negante Senatu suum suffragium pro Christo inter Deos referendo, Tiberius in sententia permansit comminatus mortem ijs, qui Christianos persequerentur. Tunc enim liberè Euangelium ubique annuntiari potuit, prout id factum esse, Gildas initio superioris Testimonij clarissimè indicat. Aliud de Fidei annuntiatione per Britanniam ijsdem ferè temporibus Gildas contigisse asserit, quod Auctor noster pro prædicato ab Apostolis per Britanniam Euangelio præ cæteris testimonijs vrgere potuisset, nisi forsan prospexisset, Gildam potius pro Petri, quam Pauli in Britanniam aduentu citari posse. Exstat sanè in eadem Gildæ epistola locus, in quo mores Britannici Cleri redarguit asserens: eos *Sedem Petri Apostoli immundis pedibus vsurpare*. Quem locum cum Auctor in fine operis sibi obiecisset, responderet, Sedem Petri apud Gildam nihil ad rem facere, cuius rationem si quæras, aliam non obtinebis, quam quod Auctori nostro non placeat *Sedes Petri Apostoli*, quam Gildas in Britannia collocat, dum eam à Britannico Clero immundis pedibus vsurpari affirmat. Duos sensus patitur Gildæ testimonium: pri-

Gildas Sapiens.

mus est, quod Petrus in Anglia fuerit, ibique Sedem Episcopalem instituerit, & Diaconos, ac presbyteros ordinauerit, qui historicus est, & pluribus probatur. Secundus, quod Sedi Petri Clerus Britannicus Institutionem suam debeat, qui sensus ab alijs admittitur. Neuter Auctori nostro placet, & ideo Gildam inter eos, qui de institutione Britannicæ Ecclesiæ egerunt, non ita virgendum ducit.

Eusebius apud
Metaphrastem.

2. Cæterum priorem sensum Historicum de instituta per Petrum Anglicana Ecclesia confirmat Eusebius apud Metaphrastem his verbis: *Simonem Petrum duodecim quidem annos esse versatum in Oriente, viginti autem & tres annos transegisse Romæ, & in Britannia, & in Ciuitatibus, quæ sunt in Occidente.* Refert hoc testimonium Armachanus ex Metaphraste, qui commentario de Petro & Paulo ad diem 29. Iunij etiam de Petro affirmat, eum in Britannia longo tempore fuisse moratum, & multas Gentes non nominatas attraxisse ad fidem, cumque Ecclesias

Metaphrastes ad
diem 29. Iunij.

Ioannes V.

Kenulphus
Merciorum Rex

constituisset, Episcopos, & Presbyteros, & Diaconos ordinasset, duodecimo anno Cæsaris Neronis rursus Romam reuersum esse. His adiungi potest Ioannes V. qui ante 900. annos epist. ad Ethelredum, & Alfridum Anglo Saxonum Reges apud Malbur. libr. 3. se gaudere fatetur, quod in ipsis cernat feruorem Fidei, quam, inquit, ex Prædicatione Principis Apostolorum, Deo vestros animos illuminante, accepistis, & efficaciter tenetis. Et ante annos 850. Kenulphus Merciorum Rex epistola ad Leonem III. *Vnde*

dè tibi Apostolica dignitas, inde nobis fidei veritas in-
notuit.

3. Iam adducenda sunt testimonia, quibus Au-
ctor nititur, ad hanc Prouinciam Paulo potius, quam
Petro vindicandam. Ac primum quidem testimo-
nium, quod adducit, est Eusebij Cæsaræensis, quem
lib. 3. de Demonstratione Euangelica cap. 7. scrip-
sisse perhibet, quod post conuersionem Romano-
rum, Persarum, Armenorum, Parthorum, Indorum,
& Scytharum, Apostoli pertransierint Oceanum
ἐπὶ τὰς καλαυρίας Βρετανίας νήους ad Insulas, quæ
vocantur Britannicæ. Secundum est Theodoreti, qui
tomo 1. in Psalmum 116. à Paulo non solum Hi-
spaniæ, sed & Insulis in Oceano positis Fidem annun-
tiam fuisse asserit. ,, Hæc enim, inquit Auctor,
,, verosimilius intelligenda sunt de Insulis Britan-
,, nicis, quæ in Oceano positæ sunt, de quibus
,, idem Theodoretus tomo 4. serm. 9. scripsit: quod
,, Piscatores nostri, & Publicani leges Euangelicas
,, intulerunt. Theodoretus adiungit Hieronymum,
qui in caput 5. Amos scribit de Paulo, quod vsque
ad Hispanias tetenderit, & à Mari Rubro, imò ab
Oceano vsque ad Oceanum cucurrerit, imitans Domi-
num suum Solem Iustitiæ, de quo legimus: à summo
calo egressio eius, & occursum eius vsque ad summum
eius. Huic Hieronymi testimonio aliud adiungit
ex libro eius de Scriptoribus desumptum, vbi dicit,
Paulum post dimissionem è carcere prædicasse E-
uangelium in partibus Occidentalibus, quo nomine,

in-

Theodoretus in
psalm. 116.

Auctor pag. 373
and therefore
in all probabili-
ty the british
Islands are un-
derstood by him
&c.

Hieronymus in
cap. 5. Amos.

pag. 38. by
Vvhich the bri-
tish Islands
especially un-
derstood.

inquit Auctor, præcipuè significabantur *Insula Britannica*, idque ait constare ex testimonio Clementis Romani, qui scribit, Sanctum Paulum annuntiasse Iustitiam per totum Orbem, & istud agendo, iuisse ὅτι τὸ πέρα τῆς δύσεως, ad terminos Occidentis. Quam locutionem putat necessario etiam completi Britanniam, in qua Paulum prædicasse, dicit Venantius: ita enim de Paulo testatur in vita S. Martini lib. 3.

Clementis Romanus epist. ad Corinth.

Venantius Fortunatus.

Transit & Oceanum, vel qua facit Insula portum, Quasq; Britannus habet Terras, quasq; ultima Thule.

4. Verum qui hæc Antiquorum Patrum testimonia sedulò peruoluit, facile perspiciet, ex ijs certò non constare, quod Britannia primum à Paulo fidem acceperit. Eusebij locus ab Auctore indicatus integer referendus est, cum enim de duodecim Apostolis, & septuaginta Christi Discipulis sermonem instituisset, scribit de ijs, καὶ πρὸς μὲν αὐτῶν τὸν Ῥωμαίων ἀρχὴν καὶ αὐτὸν τὸν βασιλικὸν πόλιν νεύμασθαι, τὰς δὲ τὸν Περσῶν, τὰς δὲ τὸν Ἀρμενίων, ἐτέρους δὲ τὸν Πάρθων ἔθνη, καὶ αὖ πάλιν τὸν Σκυθῶν, πινὰς δὲ ἤδη ἐκ τῶν αὐτῶν τῆς οἰκουμένης ἐλθεῖν τὰ ἄκρα, ὅτι τε τὸν Ἰνδῶν φθόσσην χώραν, καὶ ἐτέρους ἵνα τὸν ὠκεανὸν παρελθεῖν ὅτι ταῖς καλὰς ἡμέρας Βερθηανικὰς νῆσους. Et alios quidem eorum Imperium Romanum, ipsamque omnium Urbium Reginam Civitatem inuadere. Alios Persarum Regnum, alios Armeniorum, Parthorum alios Nationem. Item alios Schyrtarum, quosdam etiam ad ipsos Orbis Terræ venisse fines, Indorumque Regiones

pe-

penetrasse, alios porrò trans Oceanum euasisse ad eas Insulas, quæ Britannicæ vocantur. Ex his enim verbis non habetur, quod Eusebius potius vnum, quam plures, & Discipulum potius quam Apostolum, & ex Apostolis Paulum potius quam Petrum ad Britannias peruenisse testatur: vt si per alios intelligendi sint Apostoli, saluo Eusebij testimonio non solum Paulus, sed etiam Petrus, idque ante Paulum in Britannijs verbum Dei prædicare potuerit, prout Eusebium alicubi dixisse, supra ex Metaphraste audiuius. Alius est Theodoreti locus Tomo 4. serm. 9. quo Britannos numerat inter illas Gentes, quibus *Piscatores nostri, & Publicani, Sutorque leges Euangelicas intulerunt.* Sed neque ex illo habetur, Britannos potius à Paulo, quam à Petro Euangelij veritatem edoctos fuisse. Ex alijs Theodoreti locis ne quidem conficitur, Paulum ad Britannias peruenisse, prout nec demonstrari potest ex locis D. Hieronymi, & Clementis Romani. D. Hieronymus enim scribit in caput 5. Amos Prophetæ, quod *Paulus vocatus à Domino effusus sit super faciem vniuersæ Terræ, vt prædicaret Euangelium Hierosolymis vsque ad Illyricum, & edificaret non super alterius fundamentum, vbi iam fuerat prædicatum, sed vsque ad Hispanias tenderet, & à Mari Rubro, imò ab Oceano vsque ad Oceanum curreret, imitans Dominum suum Solem Iustitiæ, de quo legimus: à summo celo egressus eius, & occursum eius vsque ad summum eius, vt antequam Terra deficeret, quam studium prædicandi, Ex*
qui-

Theodoretus
Tomo 4.

Hieronymus in
cap. 5. Amos.

Ad Galatas cap.
2.

Theodoret. in e-
pist. ad Philip-
penfes cap. 1.

Gregorius Ma-
gnus lib. 31. mo-
ralium cap. 22.

D. Hieronymus
libro de Scrip-
toribus.

quibus verbis non colligitur, Paulum Apostolum ab Oceano Hispanico ad Britannicum, qui vnus idemque Occidentalis est, sed ab Oceano, qui mari Rubro adiacet, vsque ad Oceanum, qui vltimas Hispaniæ oras alluit, Euangelium prædicasse. Refert ipse Paulus ad Galatas 2., se Arabiam prædicando peragrassè, & post tres annos Hierosolymam rediisse, vt credi possit, vsque ad fines Arabiæ, quæ Oceano Arabico terminatur, peruenisse. Dixit itaque D. Hieronymus, Paulum à Mari rubro, seu potius Oceano mari Rubro contermino, vsque ad Oceanum Hispaniæ adiacentem Euangelium prædicasse. Vnde Theodoretus in epistolam ad Philippenfes cap. 1. scribere potuit, quod Paulus ex Vrbe Roma profectus sit in Hispaniam, & postquam Hispanis Diuinum Euangelium tradidisset, reuersus sit, ac capite truncatus, tunc obierit. Neque per Occidentem alibi quam in Italia & Hispania Paulum prædicasse Gregorius Magnus libro 31. moralium cap. 22. commemorat, dum ait: *Paulus, cum nunc Iudeam, nunc Corynthus, nunc Ephesum, nunc Romam, nunc Hispanias peteret, vt in peccati morte iacentibus æternæ vitæ gratiam nuntiaret, quid se aliud quam esse Aquilam demonstrabat?*

5. Nec refert, quod D. Hieronymus libro de Scriptoribus affirmet, Paulum è carcere dimissum, vt in partibus Occidentalibus Euangelium prædicaret; licet enim Britanniam in partibus Occidentalibus sitam esse, rectè Auctor noster statuatur, fateri tamen

te-

tenetur, plures esse regiones in Occidente, nec in omnibus Paulum Apostolum fidem annuntiasse. Promiserat Paulus, se ad Hispanias profecturum, an autem promissionem suam adimpleuerit, dubitat Baronius, licet affirmet D. Hieronymus, qui de alijs Occidentis partibus nullam mentionem facit. Idem responderi potest ad locum Clementis Romani, qui epistola ad Corinthios iuxta editionem Patricij Iunij ita habet de Paulo: κήρυξ ἡρώδης ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἐν τῇ δύσει τὸ εὐαγγέλιον τῆς πίστεως αὐτὸς κλέει ἐλάβεν, δικαιοσύνην διδάξας ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ἐπὶ τὸ πέραν τῆς δύσεως ἐλθὼν, καὶ μαρτυρήσας ἐπὶ τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥστε ἀπὸ πᾶσιν τοῖς κόσμοις: Et in Oriente, ac Occidente verbi præco factus illustrem fidei sue famam sortitus est, in iustitia mundum uniuersum instruens, Et ad Occidentis terminos veniens, Et sub Imperatoribus Martyrium subiens, sic è Mundo migravit. Ad Occidentis terminos Paulum venisse lego, ad Britannias venisse, intelligere minimè debeo. Non enim testatur Clemens Romanus, Paulum venisse ad omnes Occidentis terminos, alioquin debuisset etiam peragrarè Flandriam, Batauiam, Daniam, aliasque Septentrionis oras maritimas: sed testatur, ad aliquos Occidentis terminos venisse, quod verum erit, licet solam Hispaniam pertransisset, & ad vltimas eius oras maritimas substitisset. Quod autem ex Venantio adfertur, nihil probat, quia nimium probat: Dicit Auctor, Paulum illas terras prædicando transiisse, *quas Britannia habet*, Et Venantius.

B

ulti-

Epist. ad Rom. cap. 15. num. 24.

Clemens epist. ad Corinth.

Venantius.

ultima Thule. Nullatenus autem verisimile est, Apostolum ad ultimam Britanniae partem, quam olim Caledoniam, nunc Scotiam vocamus, multò minus ad Yslandiam Septemtrionalium Insularum ultimam, quam Tacitus in vita Agricolæ Thyle vocare creditur, peruenisse, neque ullum de ista re antiquitatis testimonium extat.

Tacitus: Hanc oram nouissimam maris tunc primum Romana Classis circumuectam, insulam esse Britanniam affirmavit, ac simul incognitas ad id tempus insulas, quas Orcadas vocant, inuenit, demonstratque. dispersa est & Thyle, quam hactenus nix, & Niems abdebat.

6. Hisce præmissis, cum Authore nostro satis mirari nequeo, quid Ioannem Launoium Parisiensem Theologum, cum ab aduersarijs ex prædicto Clementis loco vrgeretur, ad Gallicanarum Ecclesiarum antiquitatem ab Apostolorum temporibus repetendam, quid, inquam, Launoium adegerit, ad reiiciendam Clementis epistolam, cum salua illius auctoritate opinionem suam de Euangelio post Apostolorum tempora in Gallijs prædicato tueri potuisset. Mentis meæ non est, sententiam Launoij propugnare, qui nec in Gallia nec in Britannia temporibus Apostolorum Fidem prædicatam fuisse voluit: sed cum Auctor noster de Britannia id certis argumentis se probaturum dixit, licitum mihi, ut puto, fuit, infirmitatem argumentorum, quibus manifestam veritatem effici credebat, lectorum oculis proponere: licitumque, ni fallor, erit, testimonium, quod ab eruditis adductum est, ut Gallias diù post Apostolorum tempora fidem recepisse probent, in medium adferre. Est autem testimonium illud Seueri Sulpitij, qui post initium quinti sæculi scripsit, lib. 2. Historiæ Sacræ. *Sub Aurelio Antonini*

Seuerus Sulpitius lib. 2.

filio

filio persecutio quinta agitata, ac tum primum intra Gallias Martyria visa, serius trans Alpes Dei Religionem suscepta. Duo sunt, quæ Seuerus testatur. Vnum, quod ad Gallias spectat, ante Aurelium Antonini filium nulla Martyria in Gallijs visa. Aliud, quod etiam ad Angliam pertinere videtur, serius trans Alpes Dei Religionem susceptam esse. Hoc vltimum Auctor noster, quia sententiam suam euerit, distinctione eludit: distinguendum nãque putat inter rem, quæ à Severo asseritur, nimirum tunc primum visa fuisse Martyria: & rationem, quæ adiungitur, ob prædicatam serius trans Alpes Religionem Catholicam. Dicit, Seuerum de primo certum fuisse, dubium de secundo. Sed nemo non videt, hæc effingi contra expressum Seueri Testimonium, quo duo facta eadem certitudine ab eo affirmantur. Dicit martyria primum visa in Gallijs tempore Aurelij, additque, serius trans Alpes Dei Religionem susceptam. Vtrumque factum est, de quo æqualiter sibi constare innuit, cumque Britannia trans Alpes sitæ sint, sequitur iuxta fidem Seueri Sulpitij, serius quoque in ijs Religionem Christianam susceptam fuisse.

7. Erat Seuerus natione Gallus, scripsitque ad annum circiter 420., cui si Scriptorem Anglum adiungere velimus, habemus Venerabilem Bedam, qui ante 1000. & plures annos gentis Anglorum Historiam Ecclesiasticam retexens eo ipso tempore Religionis in Britannia meminit, quo Seuerus eam

trans Alpes susceptam fuisse innuit. Legi potest Historia Venerabilis Bedæ Presbyteri, nullum de prædicata per Apostolos in Britannijs fide verbum in ea reperietur. Prima, quam de religione mentionem facit, ad tempora Eleutherij Pontificis spectat.

Venerabilis Bedæ lib. 1. Hist. gentis Anglorū.

Anno, inquit, ab Incarnatione Domini centesimo quinquagesimo sexto, Marcus Antonius Verus, quartus decimus ab Augusto, Regnum cum Aurelio Commodo fratre suscepit, quorum temporibus cum Eleutherius Vir sanctus Pontificatui Romanæ Ecclesiæ præesset, misit ad eum Lucius Britanniarum Rex epistolam obsecrans, ut per eius mandatum Christianus efficeretur, & mox effectum pie postulationis consecutus est, susceptamque fidem Britanni usque in tempora Diocletiani Principis inuiolatam, integramque quietam in pace seruabant. Sub

Seuerus Sulpitius.

Aurelio Antonini filio primum martyria in Gallijs visa testatur Seuerus. Sub Aurelio quoque Religionem in Britannia susceptam testatur Beda antiquitate & sanctitate Venerabilis, cui lucem prætulisse videtur Tertullianus, qui Aurelio Imperatori ferè coætaneus fuit, ac libro contra Iudæos inaccessa quondam Romanis loca Christo subdita prædicauit.

Tertullianus libro contra Iudæos.

Britannorum, inquit, inaccessa Romanis loca, Christo verò subdita. Ac si testaretur, non diu antequam scriberet, Britannias Christi Fidem accepisse, quod optimè cum suscepta tempore Eleutherij Fide conuenit, cum paulò ante, quam Tertullianus scribebat, Eleutherius vixerit, sub quo Lucius ad fidem conuersus fuit.

8. Re-

S. Rectè itaque Venerabilis Beda sub Lucio Britanniae conuersionem ponit, quod in Manuscripta Regum Anglorum Historia, quæ in Bibliotheca Vaticana custoditur, his verbis confirmatur: *Lucius misit litteras Eleutherio Papæ pro Christianitate suscipienda, & obtinuit*. Idem testantur non modo omnes istius Nationis Scriptores cum Mariano Scoto, sed & Scriptores Germani, Galli, ac Itali, inter quos videri potest Sigebertus Gemblacensis in Chronico, Hermannus Contractus in Chronici compendio, Ado Viennensis in Martyrologio, & Anastasius Bibliothecarius in Pontificali Romano, vbi de Eleutherio testatur: *hic accepit epistolam à Lucio Britanico Rege, ut Christianus efficeretur per eius mandatum*. Desumptum id est ex antiquo Romanorum Pontificum Catalogo tempore Iustiniani Imperatoris exarato, qui extat in Bibliotheca Sapientissimæ Sueuorum Reginae, in quo sub Eleutherio eadem omninò verba leguntur, ut nullum dubium esse possit de hac Lucij conuersione sub Eleutherio, de qua omnes conueniunt: licet non ità consentiant de personis, quibus mediantibus Lucius ab Eleutherio de fide edoceri petiuit, & quorum ope Eleutherius non modò Lucium, sed & plerosque Britannos ad fidem conuertit, Ecclesiamque in regione illa instituit. Auctor noster à Lucio Eluanum, & Medroinum missos fuisse admittit, & hanc Legationis rationem reddit: ,, Eluanus, ac Eduuinus erant ,, Britanni, & Christiani, & propterea missi ad ,, Eleu-

Manuscriptus
Codex Bibl. Vate.

Anastasius Bi-
blioth. in Ponti-
ficali.

Catalogus Ro-
manorum Pon-
tificum tempore
Iustiniani Impe-
ratoris conscrip-
tus.

pag. 68. Eluanus
and Eduuinus
vvere Britisch

Christians them
selues, and the-
refore sent to
Eleuterius, ha-
ving been proba-
bly the persons
employ'd to
conuince King
Lucius: but
he knowing the
great fame of
Rome, and it
being told him,
not onely that
there were
Christians there
but a bishop in
that city, the
twelfth from
the apostles, had
a desire to un-
derstand, how
far the british
Christians and
those of Rome
agreed; and he
might reasona-
bly then presu-
me, that the
christian doctri-
ne was there
truly taught, at
so little distance
from the Apo-
stles, and in
a place vvhit-
her, as Ireneus
argues in this
case a resort
was made from
all places, be-
cause of its
being the Im-
perial city. the-
se vvhere reason-
able considera-
tions vvich
might moue
King Lucius &c.

D. Ireneus lib. 3.
cap. 3.

„ Eleutherium, qui verisimiliter occupati fuerunt
„ in conuertendo Lucio. Is autem cum fama Vr-
„ bis Romæ ad eum peruenisset, & intellexisset,
„ non tantum Christianos ibi esse, sed & Episco-
„ pum Urbis XII. ab Apostolis ibi degere, scire
„ cupiebat, quatenus Britanni Christiani conueni-
„ rent cum Christianis Romanis. Iustè si quidem
„ poterat præsumere, Doctrinam Christianam
„ ibi verè doceri, cum tantillum temporis spatium
„ fluxisset ab Apostolis, & in loco, ad quem (vt
„ Ireneus argumentatur in simili casu) recurreba-
„ tur ab alijs locis, quia erat Ciuitas Imperialis. Hæ
„ fuerunt considerationes rationi satis congruæ,
„ quæ incitare poterant Lucium ad expediendum
„ Legationem Romam, & non quia Caput Eccle-
„ siæ ibidem institutum erat à Petro, de quo nemò
„ tunc cogitabat.

9. Verum cum Auctor Legatos à Lucio idè
Romam missos fuisse fateatur, vt præstarent,
quod ab omnibus vndique Fidelibus, teste Ireneo,
tunc præstari solebat, vnum scire vellem, vbinam
reperit, id obseruatum fuisse ob Ciuitatis Romanæ
principalitatem? Certè in Irenei verbis hanc inter-
pretationem inuenire non potuit, cum illa, quorum
mentionem facit, desumpta sint ex lib. 3. cap. 3. vbi
Sanctus ille Lugdunensis Episcopus fideles omnes
ad Ecclesiam Romanam mittit. *Ad hanc enim Ec-
clesiam, inquit, propter potentio rem principalitatem
necesse est omnem conuenire Ecclesiam. At vbinam
quæ-*

quæso dicit ibi Ireneus, recurrendum esse Romam, quia erat Ciuitas Imperialis? In verbis Irenei legit Auctor noster, quod verbis suis minimè significat Ireneus. Scribit enim, non Urbem Romam, sed Ecclesiam Romanam Petri, & Pauli sanguine consecratam consulendam esse in controuersijs Fidei, & omnes sub Cælo fideles cum Romana Ecclesia conuenire debere propter potentiorum eius, non verò Ciuitatis Imperialis Principalitatem. ad hanc Ecclesiam, inquit Ireneus, propter potentiorum principalitatem necesse est, omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, eos, qui sunt undique Fideles. Vt Lucius itaque Legationem Romam mitteret, non Ciuitatis Imperium, sed Ecclesiastici Principatus fastigium in causa fuit. in Vrbe Roma enim, vt Honorij Imperatoris verbis utar, non solum Romanum Principatum Domus Augusta obtinuit, sed principium quoque Sacerdotium accepit; & ibi etiam, vt Augustinus epist. 162. affirmat, *Semper viguit Apostolica Cathedra Principatus*. Hunc autem Ecclesiæ Principatum Christus Petro commisit, Petrus verò suis in Romana Sede Successoribus reliquit, quæ dum negat Auctor noster, veritatem impugnat, quam Galliæ splendor Peronius in responso ad Iacobum Angliæ Regem cap. 23. innumeris ferè Canonibus, & Conciliorum, ac veterum Patrum testimonijs comprobatur. Plura eorum adducerem, nisi de Romani Pontificis Patriarchali in Occidentem, non verò suprema eius in Orbem Catholicum auctoritate, præcipua Quæstio instituta esset;

Honorius Imperator epist. ad Theodosium Aug.

D. Augustinus epist. 162.

effet; vndè vt, quod tractandum suscepimus, prosequamur, dicamus cum Auctore nostro, à Lucio ad Eleutherium Legatos missos fuisse, vt de rebus fidei inquirerent; & fateamur cum Ireneo, Britannos equè ac alios Fideles cum Romana Ecclesia conuenire debuisse propter potentiorē eius principalitatem: adiungamus cum Scriptoribus Anglis, Eleutherium Romanæ Ecclesiæ Pontificem auctoritate sua vsum fuisse, dum legatos illos ordinauit, qui in Britanniam missi Lucium baptizarunt, Ecclesias instituerunt, ac Episcopos consecrarunt: & ex his concludamus, verum esse, quod in Titulo huius capituli probandum assumpsi, Britannicam Ecclesiam à S. Petro, vel ijs, quos successores eius ordinarunt Sacerdotes, institutam fuisse.

C A P V T II.

Quod Pontifex Romanus sit Patriarcha Occidentis etiam Angliæ, idque sequatur ex instituta per ipsum, aut Sacerdotes ipsius Britannica Ecclesia, vt Innocenti j testimonio comprobatur.

1. Patriarchatus Romanus in omnem Occidentis Ecclesiam, qui Canone 17. Concilij Generalis octauū asseritur, Auctori nostro minimè probatur: eius verba adducuntur.

2. Modum probandi ius Patriar-

chatus ex usu, & vsum ex Iure, ait ridiculum esse, cum tamen fateatur, illum valere contra de Marca aliosque Catholicos, qui Patriarchatum Romani Pontificis in totum Occidentem admittunt, contra quos solum illo

illo probandi modo usus sum, ut ridiculus esse non possit.

3. Contra Hereticos, qui Romanum Occidentis Patriarchatum negant, non illo, sed alio probandi modo usus sum, perpetua nimirum Antiquorum traditione, quam ipsi Schismatici Græci negare ausi non sunt.

4. Inter Antiquorum Testimonia, quæ pro traditione illa adduxi, unum fuit D. Augustini, qui manifestè tradidit, Innocentium primum Ecclesiæ Occidentali præfuisse non ordinem, & dignitate tantum, sed etiam Iurisdictionem.

5. Aliud testimonium fuit ipsius Innocentij primi, qui per omnem Galliam, Hispaniam, Africam, Siciliam, Italiam, & Insulas interiacentes à solo Petro, vel eius Successoribus, aut ab ijs, quos ordinarunt Sacerdotes, Ecclesias institutas fuisse refert, omnesque illas Sedem Apostolicam tamquam caput Institutionum agnoscere debere, affirmat.

6. Quomodo his non obstat, quod Paulus Romæ, & forsan in alijs Occidentis partibus prædicaverit, ex ipso Paulo ostenditur, qui inter Ecclesias prædicatione sua institutas illas dumtaxat numerat, quibus ipse primum fidem annuntiavit, qualis non est Romana, utpotè ante Pauli in Italiam aduentum à Petro fundata: idem dici potest de alijs Ecclesijs Occidentalibus, si Paulus in alijs prædicavit.

7. Obijciuntur duo ab Autore nostro, quorum primum ad factum pertinet, dum negat, à solo Petro, aut missis à Sede Apostolica Sacerdotibus Ecclesias in Occidente, & præsertim in Britannia institutas fuisse. Secundum ad rationem Innocentij debilitandam spectat, quod nimirum nulla sit connexio inter institutionem Ecclesiæ, & eius subiectionem, adeo-

que ex institutione Ecclesiarum non sequatur ius Patriarchale in illas.

8. Satisfit primæ obiectioni, & circa factum Innocentio potius quam Auctori nostro credendum esse, ostenditur. Dicit autem Innocentius, in Insulis Italiam, Africam, Hispaniam, & Gallias interiacentibus à solo Petro institutas fuisse Ecclesias: inter Insulas autem illas numerari potest Britannia, cum non solum Gallijs adiaceat, sed quoad aliquam partem interiaceat; quin imò inter illas numerari debeat, cū in Britanniam, si non à Petro, à missis per Eleutherium Petri Successorem Sacerdotibus, institutam Ecclesiam constet.

9. Satisfit secundæ obiectioni, & stabilitur ratio ex facto desumpta, ostenditurque connexio inter institutionem Ecclesiæ, & eius subiectionem, cum Ecclesia à nemine institui possit, nisi ab eo, qui mittitur, & iurisdictionem habet, quod ad Superiorem spectat, unde recte Innocentius Sedem Apostolicam institutionum Caput appellat.

10. Quæ demum ab Autore obijciuntur de institutis à Lucio Rege per totam Bavariam, & Rhetiam Ecclesijs, infirmis testimonijs niti monstrantur, & si vera essent, nihil pro Anglicanæ Ecclesiæ auctoritate super Bavariam, & Rhetiam facerent, nisi ostenderetur, Lucium auctoritate Anglicanæ Ecclesiæ in illas partes missum fuisse, & eiusdem auctoritate Episcopos ibidem ordinasse, quod nunquam ostendi poterit.

11. Ad hoc ut cuiusdam Regionis Episcopi Patriarchæ subiecti sint vi ordinationis, sufficit, quod primus eorum Episcopus à Patriarcha institutus sit, ut exemplo Frumentij primi Aethiopie Episcopi, & testimonijs Nicolai primi, Gregorij Magni, ac Concilij Generalis octavi probatur.

C

Egi-

E Gimus præcedenti Capite de Originibus Britannicis, siue institutione Britannicæ Ecclesiæ, nunc agendum de eius sub Romano Episcopo tanquã Occidentis Patriarcha subiectione, de qua Auctor noster cap. 3. his verbis mecum Quæstionẽ instituit: „ Cum præsens Custos Vaticanæ Biblio-

pag. 113. the present Keeper of the Vatican Library hauing endeauor'd, in a set discourse to assert the Pope's Patriarchal power ouer the western Churches, I shall here examine the strength of all that he produceth to that purpose. He agrees vwith us in determining the Patriarchal Rights, vvhich he saith lie in these three things. 1. in the right of consecration of Bishops and Metropolitans. 2. in the right of Summoning them to Councils. 3. in the right of appeals. All vvhich he proues to be the iust and true Patriarchal Rights from the Seuenteenth Canon of the eighth General Council. And by these vve are contented to stand or fall.

„ thecæ . . . conatus sit in Dissertatione ex professo
 „ edita asserere Patriarchatum Papæ in Ecclesiis
 „ Occidentales, discutiam vim eorum omnium, quæ
 „ ad institutum suum adducit. Conuenit nobis-
 „ cum in determinandis iuribus Patriarchalibus,
 „ quæ tria esse affirmat: primum consecrandi Epi-
 „ scopos, & Metropolitans: secundum, eos conuo-
 „ candi ad Synodũ: tertium, appellationum. Omnia
 „ hæc fuisse legitima, & vera Patriarchalia iura pro-
 „ bat ex Canone XVII. Concilij Generalis octauĩ.
 „ Nos sub his legibus parati sumus stare, aut cadere,
 „ Ita Auctor ille in ipso disputationis suæ exordio, qui
 „ si Regulam Concilij Generalis Octauĩ audire vellet,
 „ iam cecidisse, antequam pugnare capit, monstrari
 „ posset. Canon enim ille ad renouandam Patriar-
 „ chalem Romani Pontificis in Occidentis Metropo-
 „ litanos potestatem statutus fuit, quod Auctoris
 „ nostri institutum non promouet, sed, vt infra vi-
 „ debimus, penitus euertit.

2. Prosequamur interim Auctoris illius placita, quibus contendit, me non rectè probasse, quod tria iura Patriarchalia superius memorata Romano Episcopo in totum Occidentem competant. Cũ nam-
 que

que ius ex vsu illarum Regionum, in quibus Romanus Pontifex illud exercuit, confirmassem, in alijs Occidentis Regionibus, vbi ob priuilegia quædam ijs concessa ab exercitio iuris sapius abstinuit, exercitium siue vsum ipsi competere, ex iure ipso ostendi. De hoc autem tamquam inepto probandi genere Auctor noster queritur, ridiculum namque ait, est istud argumenti genus, quo Papæ tribuntur iura Patriarchalia, quia ea exercuit, & quamuis ea non exercebat, equidem eidem asseruntur, quia Patriarcha Occidentis erat, Et infra, iste modus probandi valere potest contra de Marca, quia ille concesserat, Papam esse Patriarcham Occidentis, sed risu dignus est apud eos, qui Patriarchatum illum negant, Iterum impingit Auctor, seque risu dignum exhibet, dum modum probandi, quo vsus sum, risu excipi debere asserit. Fatetur, susceptum à me probandi modum valere contra de Marca, illosque omnes, qui Papam Occidentis Patriarcham appellant, quod omnes Catholici vsque ad annum 1678, quo Antiquitatem Illustratam edidi, faciebant, quamuis non omnes Catholici in perpetuo iuris Patriarchalis per omnes Occidentis Prouincias exercitio conueniebant. Contra illos itaque Catholicos, qui Romanum Episcopum Occidentis Patriarcham fatebantur, iura tamen Patriarchalia per totum Occidentem exercere non debere contendebant, Dissert. 2. Antiquitatis Illustratæ, cap. 4. tribus articulis de tribus prædictis iuribus Patriarchalibus egi, eo

pag. 119. for this
Vvay of prouing
is ridiculous: viz
to proue that
the pope had
Patriarchal
rights, because
he did exercise
them: and then
to say, though
he did not exer-
cise them, yet
he had them: &
and so to proue
that he had
them, because
he was Patriarch
of the West.
pag. 120. this
vway of prouing
may be good
against de Marca,
vwho hat gran-
ted the pope to
be the western
Patriarch: but
it is ridiculous
to those that
deny it.

probandi modo vsus, quem contra illos valere Auctor ipse fatetur, vt minimè ridiculus esse possit.

3. Quod autem modus ille non valeat contra ipsum, qui Romani Pontificis in totum Occidentem Patriarchatum hoc tempore negare aggressus est, nescio, qua ratione mihi obiecerit. Si enim verum dicendum est, numquidnam Ego ante septenniū diuinare potui, quòd post sex annos Auctor Anglus Patriarchatum Romani Pontificis oppugnaret, quē Iacobus Angliæ Rex in Apologia pro Iuramento Fidelitatis non obscurè admisit. Scio, inquit, *Patriarchas in Ecclesia primitiua extitisse.* & infra: *inter illos de Principatu magna contentione certatum esse:* tumq; addit. *Quod si in eo quæstio adhuc verteretur, meo libens suffragio primum locum Episcopo Romano deferrem. Ego Occidentalis Rex Occidentali Patriarchæ adhererem.* Notanda sunt priora, & vltima Iacobi verba. Prioribus enim Patriarchas in Ecclesia primitiua, hoc est, in ipso nascentis Ecclesiæ exordio fuisse affirmat: posterioribus, si de Patriarchatus Principatu quæstio institueretur, Romano tamquam totius Occidentis Patriarchæ se adhæsurum fatetur. hoc enim volunt illa verba: *Ego Occidentalis Rex Occidentali Patriarchæ adhererem.* Quæ cum ante plures annos scripta sint à celebris memoriæ Rege in eo opere, quod pro Anglicana Ecclesia edidit, nūquidnam prævidere potui, quod Decanus Londinensis eiusdem Anglicanæ Ecclesiæ Minister, cum quæstio de Patriarchis instituitur, Patriarchatum Occidentis negatu-

Iacobus Angliæ
Rex.

turus esset? Inquiet forsan, ne quidem Catholicos conuenire omnes, idq; patere ex libro nuperi Scriptoris de Disciplina Ecclesiæ. Sed iterum quæro, num Ego præscire potui, quod hoc anno 1686. die Nouembris decimo quarto, quo non solum hanc Dissertationem confeceram, sed & primum eius folium typis descripseram, ad manus meas perueniret liber, nuper editus, in quo Auctor nouitatis pruriginē ductus Occidentalem Romani Episcopi Patriarchatum oppugnaret, quem omnis Gallia in illud vsque tēpus contra Schismaticos, & Hæreticos propugnandum suscepserat. Eum propugnarat Perronius, propugnarat Sirmondus, propugnarat de Marca, propugnarant alij Gallicanæ Ecclesiæ Scriptores contra Salmasium Hæreticum, eiusque antesignanos aut sequaces, præter quos illorum temporibus nemo negabat Occidentale Patriarchatum Pontificis: contra hos itaque & ego, non quidem superiori, sed alio probandi genere vtens calamum strinxi, ac Patriarchatum Romanum in totum Occidentem mōstrauī. Præter Quæstionem enim de exercitio Iuris Patriarchalis contra Catholicos, aliam institueram aduersus Hæreticos de ipso iure Patriarchali, quod Romano Episcopo in totum Occidentem competit: Illud autem probaui ex perpetua Antiquorum traditione, quam adeo perspectam habuit ante modernorum Hæreticorum aduentum omnis Christianorum Ecclesia, vt ipsi Schismatici Græci hanc veritatem propugnarint, & non solum Nilus Thessalonicensis

Scrip-

Nilus Theſſalo-
nicenſis.

Barlaam Mona-
chus.

Scripſerit: Romano Epifcopo hoc datum eſſe, ut Occi-
dentalibus præſit, ſed & Barlaam Monachus cap. 2.
libri de primatu Papæ palam profeſſus ſit: Occidenta-
les Eccleſias Papæ Gubernationi à Sanctis Patribus
fuiſſe commendatas. Auctoritates, quas Barlaam ta-
citis Sanctorum nominibus laudat, adduxi plures
Diſſert. 2. Antiq. Illuſtratae, nec vacat modo, eas
omnes repetere: duas dumtaxat hic adferam, vnam
Auguſtini, aliam Innocentij Pontificis Romani, qui
vno eodemque tempore, diuerſis tamen in Regio-
nibus Eccleſiam ſanctitate, & doct̃ina ſua illuſtra-
runt.

D. Auguſtinus.

4 Ac Auguſtini quidem teſtimonium extat
lib. 1. contra Iulianum cap. 2. vbi, citatis nonnullo-
rum Patrum teſtimonijs, Cypriani ſcilicet ex Afri-
ca, Irenei, & Hilarij, aliorumque ex Gallia, D. Am-
broſij demum ex Italia, ſic petit à Iuliano Pelagij
Britanni Diſcipulo: an ideo contemnendos putas, quia
Occidentalis Eccleſia ſunt omnes, nec ullus in eis eſt
commemoratus Orientis Epifcopus? Quid ergo faciemus,
inquit Auguſtinus, cum illi Græci ſint, nos Latini?
puto tibi eam partem Orbis ſufficere debere, in qua pri-
mum Apoſtolorum ſuorum voluit Dominus glorioſiſſimo
Martyrio coronari, cui Eccleſiæ præſidentem B. Inno-
centium ſi audire voluiſſes, iam tunc periculoſam iuuen-
tutem tuam Pelagianis laqueis exuiſſes. Sic Auguſtinus
de Innocentio primo, quem tamquam caput ſpecia-
le Occidentali Eccleſiæ præſediſſe clarioribus verbis
exprimere non poterat. Quamuis enim Auctor no-
ſter

, , ster velit, Augustinum, tantummodo ordinem,
 , , & dignitatem istius sedis indicare, non verò alia-
 , , rum subiectionem, quod nulla Ecclesia vehemen-
 , , tius obstiterit usurpationibus Episcopi Romani,
 , , quam Africana tempore Augustini. , , Nemo ta-
 men est, qui non videat, hoc effugium ad illuden-
 dam vim huius testimonij excogitatum esse; falsum
 enim est, Ecclesiam Africanam à Romanæ subie-
 ctione exemptam fuisse, neque hoc probant Dispu-
 tationes ab Ecclesia Africana quo ad particularia
 quædam Iuris exercitia pro paruo tempore institutæ,
 & post agnitos Sardicenis Synodi Canones sopitæ.
 D. Augustinus testatur de Iure Patriarchali, quo Ro-
 manus Episcopus specialiter Occidentali præest Ec-
 clesiæ: neque dici potest, Africam inter Occidenta-
 les Ecclesias ab eo reputatam non fuisse. Cypria-
 num enim totius Africæ Præmatem inter illos Epi-
 scopos enumerat, quos Occidentales fuisse affirmat,
 quosque ab Orientalibus distinguit. Africa itaque
 ad Ecclesiam Occidentalem spectabat, cui Ecclesiæ
 Innocentium præsedisse, & cuius Ecclesiæ Præsidem
 non ordine, aut dignitate, sed auctoritate Pelagianam
 hæresim damnantem à Iuliano audiri debuisse, Au-
 gustinus significat, sicut & tota Africana Ecclesia
 aures præbuerat, postquam de hæresi illa ad Inno-
 centium primum tamquam caput suum retulerat. Cū
 enim ad relationem à Sede Apostolica rescripta acce-
 perat: *Iam de hac causa*, inquit Augustinus de ver-
 bis Apostoli, *Serm. 2. duo Concilia missa sunt ad Se-*
dem

pag. 131. he does
 ly thereby
 shew the
 order and digni-
 ty of the Ro-
 man see; but he
 doth not ovn
 any subiection
 of the vveitern
 Churches to his
 Power, since no
 Church did mo-
 re vehemently
 vvithstand the
 bishop of Rome
 s' Inroachments
 than the Chur-
 ches of African
 dit in St Augusti-
 ne's time.

D. Augustinus.

dem Apostolicam, inde etiam rescripta venerunt, causa finita est, error utinam finiatur. Ita Augustinus falsum & erroneum esse significans, quod nuperus Auctor de disciplina Ecclesiæ effutire ausus est, Africanos nullam iurisdictionem Patriarchicam Pontificis Romani in Prouinciā suam agnouisse, nihilque aliud ex Augustino colligi posse, quam Pontificem Romanum inter Occidentis Episcopos primum esse.

Innocentius I.

5. Augustinum audiuius, iam ipsum Innocentium, ab Augustino laudatum, audiamus. Non solum enim Vir ille sanctissimus de causa Pelagianorum sibi tamquam totius Ecclesiæ Pontifici iudicium vindicat, sed tamquam speciali quoque per Africam, & alias Occidentis Ecclesias capiti competere, epistola ad Decentium Eugubinum Episcopum his verbis significat: *Quis enim nesciat, aut non aduertat id, quod à Principe Apostolorum Petro Romanæ Ecclesiæ traditum est, ac nunc vsque custoditur, ab omnibus debere seruari, nec superduci aut introduci aliquid, quod aut auctoritatem non habeat, aut aliundè accipere videatur exemplum? præsertim cum sit manifestum, in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, atque Siciliam, Insulasque interiacentes nullum instituisse Ecclesias, nisi eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, aut eius Successores constituerint Sacerdotes. Aut legant, si in ijs Prouincijs alius Apostolorum inuenitur, aut legitur docuisse, qui si non legunt, quia nusquam inueniunt, oportet eos hoc sequi, quod Ecclesia Romana custodit, à qua eos principium accepisse non dubium est,*

ne

ne, dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere. Præclarum est hoc Innocentij primi testimonium, quo constat, vel D. Petrum, vel quos ipse, Successoresque eius constituerunt Sacerdotes, Ecclesias per omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, Siciliam, & Insulas interiacentes instituisse, illasque proinde Romanam Ecclesiam, ut speciale caput suum agnoscere debere. hoc enim disertè indicat vltimis verbis: *ne, dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere.*

6 Nec est, quod quisquam Innocentio obijciat, Apostolum Paulum Romæ per biennium prædicasse, idque ex ipsis Apostolorum actis à Luca indiuiduo Pauli comite conscriptis constare. Respondet enim Eminentissimus Cardinalis Baronius in suis Annalibus tomo 1. ad An. 4. Paulum sub Petro ab Innocentio comprehendi, & si cui hæc Annalium Parentis responsio minus satisfaciât, Innocentij mentem ex ipsius verbis interpretemur, & solum Petrum in Occidente eo sensu prædicasse, quo prædicasse eum Sanctissimus Pontifex asserit, monstremus. Agit Innocentius loco superius citato de ea prædicatione Apostolica, qua institutæ fuerunt per Occidentem Ecclesiæ, non verò de illa, quæ facta est post institutas semel Ecclesias: quomodo ipse Paulus Apostolus in epistola ad Romanos c. 15 egerat de Ecclesijs à se institutis: *ab Ierusalem, in-* Ad Rom. c. 15.
quiens, per circuitum usq; ad Illyricum repleni Euan-

D
ge-

gelium Christi. Sic autem prædicaui Euangelium hoc, non ubi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentum ædificarem, sed sicut scriptum est, quibus non est annuntiatur de eo. Ex quibus videre licet, quod Paulus nullam Ecclesiam inter prædicationis sue loca enumeret, ubi antea Euangelium prædicatum erat. Quod cum ita sit, & ex verbis ipsius constet, Romana numeranda non est inter Ecclesias à Paulo institutas: illa enim ante suum ad Urbem aduentum iam instituta erat, ut patet ex ipsius epistola ad Romanos: hanc enim se scripsisse, antequam Romanam venit, Paulus in epistola illa indicat: & tamen iam Romæ Ecclesiam institutam fuisse asseruit, dum cap. 26. compluribus fidelibus Romanis salutem impertiri iussit, & cap. 1. epistolam suam omnibus, qui sunt Romæ, Dilectis Dei, vocatis sanctis inscripsit, ac eorum fidem annūtiari in uniuerso Mundo significauit. Paulus itaque Romanam Ecclesiam inter illas, quas prædicando instituit, minimè numerari permittit, quod Innocentius primus agnoscens, solum Petrum Romæ prædicasse indicauit, quia Romanam Ecclesiam, antequam Paulus ad Urbem peruenerat, à Petro institutam fuisse legerat: idem de Hispania, alijsque Regionibus dici poterit, si quis Paulum in ea aliquando prædicasse crediderit: iam antea enim vel à Petro, vel ab ijs, quos B. Petrus Sacerdotes ordinauerat, & ad partes illas miserat, Ecclesia fundata erat, ut prædicatio Pauli non obstiterit Ecclesiarum institutioni
fa-

Ibid. cap. 1.

factæ à Petro, quam prædicationem, & nullam
 aliam hic Innocentius intelligit, dum soli Petro,
 vel Sacerdotibus ab eo aut Successoribus eius mis-
 sis institutionem Occidentalium Ecclesiarum tri-
 buit.

7 His autem pro rectè intelligendo Innocen-
 tij Testimonio præmissis, respondendum est ad
 duas Auctoris nostri obiectiones, quarum prima
 factum impugnat, secunda rationem ex facto de-
 sumptam. Vtramque proponit his verbis: , factum
 ,, non ita se habet: merito enim credere possumus,
 ,, multas esse Ecclesias in Occidente, quæ neque à
 ,, Sancto Petro, neque à missis ab eius Successo-
 ,, ribus fuerunt institutæ. Hoc tamen dato, quæ
 ,, connexio inter receptionem Doctrinæ Christia-
 ,, næ ab ijs, qui indè missi fuerunt, & obligatio-
 ,, nem subiijciendi se Episcopis Romanis, quo ad
 ,, omnia eorum decreta, & traditiones? Pa-
 ,, triarchale Regimen Ecclesiæ non est fundatū su-
 ,, per hoc, sed super antiqua consuetudine & Cano-
 ,, nibus Ecclesiæ, vt planè apparet ex Niceno...:
 ,, quinimo quo ad Ecclesias Britannicas hæc ratio
 ,, Innocentij nouum erit argumentum illarum ex-
 ,, emptionis à Romano Patriarchatu, cum Britan-
 ,, nia non comprehendatur sub Insulis, quæ in-
 ,, teriacent Italiam, Galliam, Africam, & Siciliam,
 ,, sed intelligi solum possint Insulæ in Mari Medi-
 ,, terraneo sitæ. „

8 Duæ Obiectiones, quas Auctor hic miscet,

D 2

à no-

pag. 132. but the
 matter of fact
 is far from
 being euident,
 for we haue
 great reason to
 belieue, there
 were Churches
 planted in the
 western parts,
 neither by St
 Peter nor by
 those vvhho we
 re sent by his
 Successours. yet
 let that be gran-
 ted: vvhæt con-
 nexion is there
 betwee recei-
 uing the christiā
 doctrine at first
 by those vvho
 came from
 thence, and an
 obligation to be
 subiect to the
 bishops of Ro-
 me in all their
 orders and tra-
 ditions? the Pa-
 triarchal govern-
 ment of the
 Church vvas
 not founded
 upon this, but
 upon the ancient
 custome and
 Rules of the
 Church; as ful-
 ly appears by
 the Council of
 Nice... and
 as to the British
 Churches, this
 very Plea of In-
 nocent Vvill be
 a farther eui-
 dence of their
 exemption from
 the Roman Pa-
 triarchate &c.

à nobis separandę sunt : vtque in primis de illa, quę factum attingit, agamus, dicit, non omnes Occidentis Ecclesias à Petro, vel ab ijs, quos Sedes Apostolica ordinauit, fuisse institutas. Contrarium testatur Innocentius de Italia, Africa, Gallijs, Hispania, & Insulis interiacentibus: cui hic fidem adhibebimus? Scriptori Anglo, qui post mille sexcentos annos deperditis centenis Antiquitatis monumentis id propria auctoritate negat, an Sanctissimo Pontifici, qui ante mille ducentos septuaginta annos vixit, & in scrinijs Apostolicę Sedis plura hac de re Antiquitatis monumenta videre potuit, idque constanter affirmat? Si maiorum nostrorum sententiam perquiramus, tam illi, qui in Anglia, quam qui in reliquo Occidente ante nos vixere, Innocentij testimonio adhęserunt, dum illud à tempore Dionysij exigui in auctoritatem susceperunt, & inter Decretales epistolas totius Occidentis Religione cōsecratas locum habere voluerunt. Innocentij igitur testimonio totius Occidentis iudicio per duodecim fermè sæcula probato constat, in Italia, Africa, Gallijs, Hispania, & Insulis interiacentibus nullum instituisse Ecclesias nisi Apostolum Petrum, vel quos ipse aut eius Successores constituerunt Sacerdotes; vt frustra Auctor noster Angliam post tot sæcula aliter docere præsumat, & testimonio Innocentij Ecclesias Britannicas non comprehendi affirmet. Longè aliter Innocentium intellexit de Marca, qui supponit sub Insulis ab Innocentio memoratis etiam
Bri-

Britannicas comprehensas fuisse: ratio est, quod non speciatim *Insulas Maris Mediterranei* inter Italiam, Galliam, & Africam interiacentes nominauerit Innocentius, sed vniuersim *interiacentes Insulas* dixerit, sub quibus Britannicæ Gallijs adiacentes; quin imò pro parte interiacentes comprehendi potuerunt, & si antiquorum scriptis fidē habere velimus, comprehendi debuerunt. Ex ijs enim constat, in Insulis Britannicis, si non à Petro Apostolo, vel missis ab eo prædicatoribus, saltem à constitutis per Successorem eius Eleutherium Sacerdotibus, vt suprà probatum est, institutas fuisse Ecclesias.

9 Et hæc quidem de prima circa factum obiectione: agamus iam de secunda, qua Auctor rationem impugnat ex facto desumptam. Ex Ecclesiarum Occidentalium institutione aded manifestè concludit Innocentius pro earumdem sub Romano Patriarcha subiectione, vt Auctor noster id negari non posse confessus sit. Quod negare itaque non potuit, impugnare visus est, petitque, quænam connexion sit inter receptionem Doctrinæ Christianæ ab ijs, qui Roma missi fuerunt, & subiectionem eorum, qui Doctrinam receperunt? Connexionis rationem petit, rationem itaq; à Christo audiat, qui Apostolos suos prædicare per Orbem noluit, nisi mitterentur; vndè ad Cœlū ascensurus Marci ultimo his verbis eos allocutus est.

Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangelium omni Creaturæ. Respondeat & ipse Paulo Apostolo epist.

Marci ult. cap.

Epist. ad Roma-
nos.

epist. ad Romanos ita interroganti: *Quomodo enim prædicabunt, nisi mittantur?* Nonne hic Apostolus affirmat, necessariam esse missionem pro Euangelij prædicatione? nonne omnes auctoritatem specialem agnoscere debent, quando prædicatione instituendæ sunt Ecclesiæ, ordinandi Sacerdotes & Episcopi? Sic Apostoli accepta diuinitus potestate Orbem terrarum prædicatione instruendum acceperunt, & partitis inter se Mundi Regionibus Ecclesias instituerunt, inter quas illæ solæ Patriarchalem dignitatem adeptæ sunt, in quibus Apostolus Petrus vel per se, vel per Discipulum suum Marcum Cathedras posuit. Sedit Antiochiæ, vbi Cathedram erexit, quæ Orientis Patriarchatum tenuit. Alexandriam Marcum Euangelistam, & Discipulum suum misit, cuius sedes ibidem erecta Patriarchatum obtinuit, qui tempore D. Athanasij vsque ad Indiam interiorem terminos suos habuit. Vt enim rectè obseruat Carolus à S. Paulo in Geographia Sacra: apud priscos mos ille inualuit, vt cuius Patriarchæ sollicitudine, & vigilantia prouinciæ Christo nomen dedissent, huic subditæ remanerent: Sicq; Æthiopia siue India interior ad Sedem Alexandrinam spectauit, quod ad illam missus fuerit à D. Athanasio Frumentius, qui Euangelium prædicauit, populos fidei luce illustrauit, Episcoposque illis ordinauit, vt Rufinus ab Ædesio se audiuisse testatur. Ex quibus patet, mirum videri non debere, quod Romana Sedes Occidentis Patriarchatum obtinuerit, cum

Apo-

Apud Rufinum
in Historia.

Apostolorum Princeps ciuitatem illam sibi elegerit, & per Occidentem Ecclesias instituerit, nullusque alius Apostolus Episcopos aut Sacerdotes ibidem ordinauerit, sed sibi suisque Successoribus hoc ipsum seruarit. Hæc igitur est connexio inter receptionem Doctrinæ ab ijs, qui Roma missi sunt, & subiectionem eorum, qui à missis Apostolicæ Sedis conuersi fuerunt, quod Ecclesiarum istarum institutio speciali Romani Episcopi auctoritati debeatur, vt rectè dixerit Innocentius primus, Ecclesias à Sede Apostolica institutas non posse ad peregrinas doctrinas attendere, sed debere Romanum Episcopum consulere, *ne caput institutionum videantur omittere.*

Innocentius I.

IO Occurrit huic argumento Auctor pag. 68. asserens, ex antiqua traditione à Notkero probata, Lucium post conuersionem relicto Regno totam Rhetiam, ac partem Bauariæ miraculis & prædicationibus ad Fidem Christi conuertisse. „ Quæ si
 „ vera sint, inquit Auctor noster, Ecclesia Britan-
 „ nica ob conuersionem istarum gentium per Lu-
 „ cium Regem pari iure vindicare sibi potest su-
 „ perioritatem in Bauariam, & Rhetiam, ac Ec-
 „ clesia Romana vindicat super Ecclesia Britan-
 „ nica propter cōuersionem Lucij ab Eleutherio? „
 Notanda sunt prima Authoris verba: *Quæ si vera sint*, ijs enim significat, se de rei veritate plurimum dubitare. Nec dici potest de facto constare: siue enim Reginonem Abbatem Prumiensem, Her-
 man-

pag. 59. Notke-
 rus Balbulus
 saith that, he
 conuerted all
 Rhetia, and part
 of Bauaria. if
 so, they had
 great reason to
 preserve his
 memory, and the
 British Church,
 on the account
 of king Lucius
 his conuerting
 their countrey
 hath as much
 right to challen-
 ge superiority
 ouer Bauaria,
 and Rhetia, as
 the Church of
 Rome hath ouer
 the British
 Church on the
 account of the
 conuersion of
 Lucius by Eleu-
 therius.

mannum Contractum, Sigebertum Gemblacensem, aliosque Historicos Germanicos: Siue Galfridum Monemuthensem, Mattheum Vvestmonasteriensem, aliosque Scriptores Anglos consulamus: hi Lucium in Britannia mortuum scribunt: illi in Germania Euangelium prædicasse, ibique Martyrem obiisse non referunt. Martyrologia quoque antiquiora si inspicere velimus, ne verbum quidem in ijs de obitu Lucij in Germania reperiemus. Videri potest Venerabilis Beda, qui in Martyrologio suo nihil ad 3. Nouembris, aut alium quemcumque diem hac de re habet. Vetusius quoque Occidentalis Ecclesiæ Martyrologium D. Hieronymo tributum, & nuper Lucæ editum, nullam Lucij in Germania sepulti mentionem facit. Antiquum Martyrologium à Rosveido post mortem Baronij editum nullibi Lucij Anglorum Regis tamquā Bauariæ, & Rhetiæ Apostoli meminit. Desideratur etiam illius memoria in Martyrologijs Rhabani Mauri, Vsuardi, & Adonis Viennensis, primusque mortalium, qui in Martyrologio de Lucij Apostolatu mentionē fecit, est Notkerus, qui tamen dubitauit, an Lucius Bauariæ & Rhetiæ Apostolus Rex Anglorum fuerit, vel alius vir Sanctus Lucij nomine insignitus. *Siue*, inquit ad 5. Kal. Iun., *Rex quondam ille, siue quicumque seruus Dei fuerit. Ut ipsius Notkeri temporibus hac de re dubitatum sit in ipsa Germania, in qua Notkerus scripsit. Quod si Lucius Bauariæ Apostolus alius sit ab Angliæ Rege.*

cor-

Notkerus in
Martyrologio.

corrui, ni fallor, Auctoris nostri argumentum ex-
indè pro Angliæ super Bauariâ auctoritate desump-
tum; quod ne quidem ab ipso vrgeri potuisset, licet
de Lucij Regis per Bauariam, & Rhetiam prædica-
tione ipsi certò constitisset. Enimuerò primum pro-
bare deberet, Lucium auctoritate Britannicæ Ec-
clesiæ missum fuisse, sui que Episcopatus originem
Britannicæ, & non Romanæ Ecclesiæ debere, quod
numquam probabit, eademque facilitate negabitur,
qua astruetur.

11. Pro maiori autem huius rei elucidatione
notandum est, ad hoc, vt Prouincia aliqua certo
Patriarchatui subijciatur, non requiri, vt eius Epi-
scopi semper à Patriarcha ordinentur, sed sufficere,
quod originem suam illi debeant, id est, quod pri-
mus istius Regionis Episcopus, à quo alij postmo-
dum ordinati sunt, institutus fuerit à Patriarcha. Sic
vidimus suprâ, Aethiopiam Patriarchatui Alexan-
drino tempore Constantini Magni accessisse, quia
vt narrat Ruffinus lib. 1. c. 9. *Frumentius à D. Atha-
nasio primus istius Regni Episcopus ordinatus fuit:*
ab illo enim tempore, licet Æthiopix Episcopi Ale-
xandriam pro ordinatione non perrexerint, omnes
tamen Patriarchæ Alexandrino, cui Episcopatus ori-
ginem debent, subiecti manserunt: sic quoque Nico-
laus primus à Bulgaris rogatus respondit num. 73.
*hunc esse ordinem obseruandum, vt à Sedis Apostolicæ
Præsule sit nunc vobis Episcopus consecrandus, qui, si
Christi plebs ipso præstante crescit, Archiepiscopatus*
E pri-

Ruffinus lib. 1.
cap. 9.

Nicolaus I. num.
73. epistolæ ad
Bulgar.

privilegia per nos accipiat, & ita demum Episcopos sibi constituat, qui ei decedenti Successorem eligant: & propter longitudinem itineris non iam huc consecrandus, qui electus est, veniat: sed hunc Episcopi, qui ab obeunte Archiepiscopo consecrati sunt, simul congregati constituent: Sanè interim in throno non sedentem, & præter corpus Christi non consecrantem, priusquam pallium à Sede Romana percipiat, sicuti Galliarum omnes, & Germaniæ, & aliarum Regionum Archiepiscopi agere comprobantur. Agit hic Nicolaus primus de Bulgaris nouiter ad fidem conuertendis, quos Patriarchatui suo subiectos esse debere, pro comperto habuit. Non requisivit autem perpetuam Bulgarorum Episcoporum ordinationem, sed primi duntaxat Archiepiscopi consecrationem sibi reseruauit, voluitque, successores pro Patriarchalis potestatis agnitione solum pallium à Sede Romana recipere debere, prout non solius Galliæ & Germaniæ, sed aliarum quoque Regionum Archiepiscopos facere tunc consueuisse, testatur. Inter Regiones vero illas etiam fuisse Britannias, fidem facit Venerabilis Beda lib. 1. Ecclesiast. Histor. Gentis Anglorum, cap. 29. vbi refert epistolam Gregorij Magni ad Augustinum Sedis Apostolicæ per Britannias Legatum, cui Sanctissimus ille Pontifex ordinationem Londonensis Archiepiscopi, & duodecim eius suffraganeorum commisit, sic tamen, vt Londonensis Episcopus semper in posterum à Synodo propria debeat consecrari, atque honoris pallium à Sede Apostolica accipere.

Gregorius Magnus
 epistola ad
 Augustinum
 Monachum.

pere. Eodem modo scribit instituendum Archiepiscopum Eboracensem, si quando Religio Catholica per Insulam longius propagaretur, quod cum tempore Honorij primi factum esset, rogatus ab Eduuino Anglorum Rege rescripsit Pontifex: *Duo pallia utrorumque Metropolitanorum, id est, Honorio, & Paulino direximus, ut dum quis eorum de hoc seculo ad Auctorem suum fuerit accersitus, in loco ipsius alterum Episcopum ex hac nostra auctoritate debeat subrogare: quod quidem tam pro Vestre Caritatis affectu, quam pro tantarum Prouinciarum spatio, quæ inter nos, & vos esse noscuntur, sumus inuitati concedere, ut in omnibus Deuotioni Vestre nostrum concursus, & iuxta vestra desideria præberemus* Ad quæ verba commentatur Venerabilis Beda cap. 18. ideò indultam fuisse vni Britannico Archiepiscopo alterius consecrationem. *Ne sit necesse ad Romanam vsque Ciuitatem per tam prolixa terrarum, & maris spatia pro ordinando Archiepiscopo semper fatigari* Vt suffecerit ab istis temporibus, Pallij susceptione Patriarchalem Romanæ sedis auctoritatem agnoscere: neque aliud requisitum Concilium Generale octauum statuens Canone 17. iuxta versionem Anastasij Bibliothecarij, priscam consuetudinem in seniori, & noua Roma conseruandam esse, ita ut earum Præsules vniuersorum Metropolitanorum, qui ab ipsis promouentur, & siue per manus impositionem, siue per pallij dationem, Episcopalis dignitatis firmitatem accipiunt, habeant potestatem, videlicet ad conuocandum eos, urgente necessitate,

Honorius I. epi.
ad Edvvinū

Venerab. Beda,

Canone 17. Synodi generalis 8.

fitate, ad Synodalem conuentum, vel etiam ad coercendum illos, & corrigendum, cum fama eos super quibusdam delictis forsitan accusauerit. Iuxta quem Canonem Britanniae Metropolitæ, qui Episcopalis dignitatis firmitatem per pallium à veteris Romæ Patriarcha accipiebant, eiusdem potestati subiecti declarantur, idque ad mentem Patrum Nicænorum, qui Canone sexto potestatem Patriarchalem in Romano Episcopo agnouerant: ita enim interpretata est Synodus octaua potestatem illam, vt pallij susceptione agnosci crediderit; vnde patet quod Auctor noster, si Canonem Nicænum iuxta interpretationem Synodi Generalis octauæ intelligere velit, iam causa ceciderit, nihilque habeat, quod pro Britanniarum à Patriarchatus Romani exemptione adducere possit.

C A P V T III.

Britannicam Ecclesiam, licet à Romana instituta non esset, eidem tamen ex vetusta consuetudine, cuius initium ignoratur, subesse posse, exemplo Illyricanae Ecclesiae ostenditur: quin etiam subesse debere, monstratur.

I. Ecclesiarum sub Patriarchis distributio non ex sola Episcoporum ordinatione ortū habet, sed ex antiqua quoque consuetudine, cuius initium cum ignoratur, ab Apostolis provenire creditur: vnde quamuis Innocentius Illyrici Ecclesias à Petro institutas non fuisse commemoret, eas

tamen Patriarchatui Romano subiectas fuisse, De Marca offendit.

2. Tempore De Marca Parisiensis Archiepiscopi nondum editæ erant epistolæ Romanorum Pontificum ad Episcopos Thessalonicenses, & Illyricos data, quarum Legati Hadriani Secundi, & Nicolaus primus meminerunt, & quas post Marcæ obitum edidit Lucas Holstenius.

3. Ex his adferuntur testimonia Innocentij primi ad Anysium, Calesini primi ad Perigenem, Sixti III. ad eundem, & Synodum Thessalonicensem, ex quibus manifestum sit, recte Theodosium Echinensem conclusisse pro Patriarchali Romani Episcopi super Illyricum potestate.

4. Ne autem quisquam ex prædictis testimonijs concluderet, Britannicas Ecclesias æquæ ac Illyricanas Romano Patriarchatui subiectas, contendit Autor, ad occurrendum Constantinopolitano Episcopo, causam Perigenis usurpanti, primum a Damaso Papa Thessalonicensem Episcopum statutum fuisse Sedis Apostolicæ per Illyricum Vicarium, & Damaso hac in re contradixisse Pausanum, Cyriacum, ac Calliopum Thessaliæ Episcopos, quos propterea Bonifacius damnauit.

5. Contra hac offenditur, aliam esse causam Perigenis, aliam Perreui, & a Bonifacio excommunicatos fuisse tres prædictos Thessaliæ Episcopos, non quia causæ Perigenis, sed Perreui legitime ordinari obstiterant.

6. Perigenis causa alia est, potuitque ob illam controuersia oriri inter veteris, & nouæ Romæ Ecclesias, quod nouæ Romæ Episcopus illam ad se traxisset, & legem pro usurpatione

sua a Theodosio Imperatore obtinisset.

7. Lex Theodosij non contra ius Patriarchale Romani Episcopi, sed contra Constantinopolitani usurpationem edita fuit, & antiquum Ius Patriarchale Romanum in Illyricum supponit, quod & Bonifacius contra usurpationem Constantinopolitani Episcopi urgere non omisit.

8. Bonifacium contra Constantinopolitanæ Sedis usurpationem nihil, nisi quod Canonibus consonum, & secundum antiquum ordinem erat, petisse, patet ex epistola Honorij ad Theodosium, & firmatur ex rescripto Theodosij, quo allatum supra edictum suum reuocat.

9. Exemplo Illyrici probari potest, Britannias Patriarchatui Romano subesse, licet a Romano Pontifice primum institutæ non fuissent, nam præter institutionem Ecclesiarum, est vetus consuetudo, cuius cum initium ignoratur, ab Apostolis provenire creditur, quod Leonis primi testimonio comprobatur.

10. Huic Apostolico instituto nititur Britannicæ Ecclesiæ sub Patriarchatu Romano subiectio, quam Agatho Papa, centum quinque Occidentis Episcopi, omnesque totius Orientis Antistites in Synodo sexta pro indubitata habuerunt, quando Britannicas Synodos Romanæ Patriarchali subiacere admiserunt. Quod ante Agathonem significauit Iustinianus Imperator, dum Romanum Patriarchatum toti Hesperie præfectum fuisse affirmat, & diu ante Iustinianum Synodus Arclatensis prima, ut sequenti Capite monstrabitur.

I **O** Stendimus superiori capite, Anglicanam Ecclesiam ex iure institutionis pertinere ad Patriarchatum Romanum; hoc capite monstrandum

dum est, eidem subiectam fore, licet à Sede Apostolica primum instituta non esset: ad cuius veritatis confirmationem obseruandum est, non solum ex institutione Ecclesiarum argumentum desumi pro earumdem subiectione, sed etiam ex antiqua Ecclesiarum consuetudine, cuius initium cum ignoratur, ab Apostolico instituto prouenire creditur. Illyrici magna pars ad Fidem conuersa fuit prædicante Doctore Gentium Paulo, ibidemque Ecclesias instituente, & Episcopos ordinante, vnde Prouincias Illyrici Innocentius non numerauit inter illas, quæ à Petro, aut Successoribus eius institutæ fuerunt: non ideo tamen à Patriarchatus Romani iurisdictione exempta fuit Illyricana Diocesis. Ex ipso enim Innocentio, qui Illyricum non nominauit inter Ecclesias à Sede Apostolica institutas, Illyricanam Ecclesiam Patriarchatui Romano subiectam fuisse, colligi potest: prout collegit Parisiensium Archiepiscopus de Marca libro 1. de concordia Sacerdotij & Imperij, cap. 4. num. 3. vbi relato testimonio Innocentij de institutis per Occidentem à Sede Apostolica Ecclesijs: „Sola desunt, inquit, calculo nostro Illyricanæ Dioceseos Ecclesiæ, quarum hoc loco non meminit Innocentius. Certum est tamen, eas æquè ac cæteras Occidentis Prouincias Apostolicæ Sedis constitutis paruissse, eamq; Sedem, vt Ecclesiarum caput excoluissse. Nolo mihi fidem haberi. Dicat pro se ipse Innocentius in ea epistola, quam ad Rufum Episcopum Thessalo-

De Marca.

„ falonicæ (quæ Illyrici Metropolis erat) & ad
 „ cæteros Episcopos Macedoniæ dedit; cum eorū
 „ literis à Vitali Archidiacono delatis rescriberet.
 „ *Aduerti Sedi Apostolicæ, ad quam relatio tam-*
 „ *quam ad caput Ecclesiarum missa currebat, ali-*
 „ *quam fieri iniuriam, cuius adhuc in ambiguum*
 „ *sententia duceretur.* Quin & alio loco iure Pa-
 „ triarchico vsus est Innocentius in retractando
 „ Bubalij, & Tauriani Episcoporum Illyrici iudi-
 „ cio, vt dubitandi nullus possit superesse locus,
 „ quin per Illyricanam æquè ac per cæteras Occi-
 „ dentis Diœceses Pontificis Romani auctoritas
 „ Patriarchica explicaretur.,,

Innocentius epi-
stola ad Rufum.

2 Scripsit de Marca ante 40. annos, quando
 nondum editæ erant aliæ Innocentij, plurimorum-
 que Romanorum Pontificum de Romana Patriar-
 chali in Illyricum potestate epistolæ, quarum memi-
 nerunt Legati ab Hadriano II. Constantinopolim
 missi in Dissertatione contra Vicarios Orientalium,
 contendentes Bulgariam ad Ecclesiæ Romanæ or-
 dinationem non pertinere: *Sedes Apostolica, inquit,*
iuxta quod Decretalibus Sanctissimorum Romanorum
Præsulum doceri poteritis, utramque Epirum, nouam
videlicet veteremque, totamque Thessaliam, atq; Dar-
daniam, in qua, & Dardaniæ Ciuitas hodiè demonstra-
tur, cuius nunc patria ab his Bulgaris Bulgaria nun-
cupatur, antiquitus Canonice ordinauit, & obtinuit.
 Romanos Pontifices, quorum hic tacito nomine
 mentionem faciunt Legati ab Hadriano II. Constā-
 tino-

Apud Anastasium
Biblioth. Legati
Adriani II.

Nicolaus primus
epist. 2. ad Mi-
chaelem Impe-
ratorem.

tinopolim missi, nominatim refert Nicolaus primus
epist. 2. ad Michaellem Imperatorem scribens de Il-
lyricana Diœcesi: *Quæ Antecessorum nostrorum tem-
poribus, scilicet Damasi, Siricij, Innocentij, Bonifacij,
Celestini, Sixti, Leonis, Hilarij, Simplicij, Felicis,
atque Hormisdæ Sanctorum Pontificum sacris disposi-
tionibus augebatur. Quorum denique institutiones ab
eis illis in partibus destinatas per nostros missos, ut rei
veritatem cognoscere queatis, vestre Augustali potentie
dirigere curauimus.* Atque horum Pontificum De-
cretales epistolę, quæ Hadriani II. & Nicolai I.
temporibus adhuc extabant, sunt illę, quas de Mar-
ca non vidit, quosque viri docti ipsius temporibus
magno eruditionis Ecclesiasticę detrimento deper-
ditas lugebant, ipsaque sedes Apostolica amplius
proferre non poterat: quod nimirum Decretales il-
las, quas in scrinijs suis olim asseruauerat, vel in-
cendio consumptas, vel hostium irruptione dilace-
ratas, vel temporum iniuria deperditas amiserat.
Quare illas, si alicubi latitabant, aliunde desumere
debebant, prout reuerà desumpsit ante 30. fermè an-
nos Lucas Holstenius, qui euolutis variarum Re-
gionum codicibus M.SS. reperit acta Synodi Roma-
næ sub Bonifacio Secundo, in quibus refertur, quod
Theodosius Ecchinienfis Ciuitatis Episcopus ad-
duxerit complures prædictorum Pontificum epi-
stolas, quæ Romanam Patriarchalem per Illyricum
potestatem manifestè demonstrant.

3 Omitto Damasi, ac Siricij epistolas, & à lite-
ris

ris Innocentij primi, cuius suprà meminimus, initium fumo, cum inter eas extet apud Holstenium ordine quarta, in qua Prædecessorum suorum his verbis mentionem facit; *Tibi, inquit ad Anysium Thessalonicensem Sedis Apostolicę per Illyricū Vicarium, anteriores tanti ac tales viri Prædecessores mei Episcopi, id est, S. memorię Damasus, Siricius, atque supra memoratus vir (Anastasius nimirum) ita detulerunt, ut omnia, quę in illis partibus gererentur, Sanctitati tuę, quę plena iustitię, traderent cognoscenda, meam quoque paruitatem hoc tenere iudicium, eademque habere voluntatem, te decet recognoscere.* Eadem cōfirmat Innocentius epistola ad Rufum Anysij successorem, eadem Cælestinus Perigeni, Reynato, Basilio, alijsque per Illyricum Episcopis, scribens, se nihil noui statuere: *Nec noua hec, inquit, Sedis Apostolicę cura de vobis est, statutum nostris sæpius experimentum hoc, quod nos agimus: Thessalonicensi Ecclesię semper esse commissum, ut vobis vigilantanter intendat. & infra: Sunt culpę aliquantę non leues, quę illis innatę Prouincijs ad nos, cum simus longius, non possunt peruenire, aut iam semotis omnibus, non ita, ut sunt acta interposito temporis spatio perferruntur: quas omnes nos intercessione fratris ac Coepiscopi nostri Rufi, cuius experientiam comprobata esse in causis omnibus, & vitę actibus liquet, volumus rescari. Cui vicem nostram per vestram Prouinciā noueritis esse commissam, ita ut ad eum, Fratres carissimi, quidquid de causis agitur, referatur, sine eius consilio*

F

nullus

Innocentius
primus epistola
inter Holstenia-
nas 4.

Cælestinus pri-
mus epistola 13.
inter Holsten.

nullus ordinetur, nullus usurpet eodem inconscio commissam illi Prouinciam, colligere nisi cum eius voluntate Episcopos non præsumant: per eum etiam ad nos, si quid est, referatur. Hæc ipsa Anastasio Rufi successori confirmat Sixtus Tertius epistola ad Perigenem, in qua testatur, se scire, nihil nouum illi fuisse concessum, Sed id, inquit, quod eius Decessoribus nostri Decessores detulerant, habita consideratione discipline Ecclesiasticæ constitutum: & in epistola ad Synodum Thessalonicensem illa quoque confirmat, uti in epistola ad vniuersos Episcopos per Illyricum constitutos, ubi: Illyricanæ omnes Ecclesiæ, ut à Decessoribus nostris accepimus, & nos quoque fecimus, ad curam nunc pertinent Thessalonicensis Antistitis, ut sua sollicitudine, quæ inter fratres nascuntur, ut assolent, actiones distinguat, atque definiat, & ad eum, quidquid à singulis Sacerdotibus agitur, referatur. Sit Concilium, quotiens causæ fuerint, quotiens ille pro necessitatibus emergentium ratione decreuerit: ut meritò Sedes Apostolica relatione eius instructa, quæ fuerint acta, confirmet. Atque hæc, ni fallor, demonstrant, quod Theodosius Ecchinienfis in Synodo Romana coram Bonifacio Papa rectè professus sit, constare, venerandos sedis Romanæ Pontifices, quamuis in toto mundo Sedes Apostolica Ecclesiarum sibi iure vindicet Principatum, & solam Ecclesiasticis causis undique appellare necesse sit, specialiter tamen gubernationi suæ Illyrici Ecclesias vindicasse.

4. Ex testimonijs supradictis manifestius fit, ut puto,

Sixtus III. epist.
ad Perigenem
inter Holsten.

Eiusdem ad Episcopos
Illyrici
inter Holst. epist.
folia 17.

Synodus Romana
sub Bonifacio

puto, Illyricum Romano Patriarchatui subfuisse, quam ut à quoquam negari possit: cum autem Illyricanæ Ecclesiæ primâ institutionem non habuerint à Petro eiusque Successoribus, posset exinde quivis deducere, minimè necessarium esse, quod Britanicæ Ecclesiæ à Petro eiusque successoribus institutæ sint, ad hoc ut Romano Patriarchatui subiectæ dicantur. Hæc autem prævidens Auctor noster, Decretalium supradictorum testimonia, quæ negare non potuit, oppugnare statuit, asserens, Romanos Episcopos, qui Decretales illas epistolas scripserunt, innouationis & usurpatæ Metropolitanorum Iurisdictionis reos esse: Audienda sunt illius commenta, cum enim erroribus scateant, in medium adferenda sunt, ut confutentur. Scribit itaque de Vicaria Romani Patriarchæ per Illyricum potestate in supradictis Decretalibus Episcopo Thessalonien-
 ,, censi tributa: ,, Leo in epistola ad Anastasiû non
 ,, altius deducit hanc auctoritatē, quam à Siricio,
 ,, qui illam impertiuit Anyasio Episcopo Thessalo-
 ,, nicæ, *certainum primum ratione commisit, ut per*
 ,, *illam Prouinciam positis, quas ad disciplinam tene-*
 ,, *ri voluit, Ecclesijs subueniret.* Siricius immédia-
 ,, te successit Damaso, qui obiit secundum Hol-
 ,, stenium 11. Decemb. ann. 384. triennio postquã
 ,, Synodus Constantinopolitana euexisset illam se-
 ,, dem ad dignitatem Patriarchalem, quod Epi-
 ,, scopis Romanis magnam æmulationis & suspi-
 ,, cionis ansam præbuit, eo quod Constantinopo-

F 2

,, lis

pag. 115. Leo himself in his epistle to Anastasius, derives this authority no higher than from Siricius, vho gaue it to Anysius Bishop of Thessalonica: *certainum* &c. Siricius immediately succeeded Damasus, vho died according to Holstenius 11. Dec. 384. three years after the council of Constantinople had aduanced that see to the Patriarchal digni-

ty: which gave
great occasio of
tealouſie and
ſuſpicion to the
bishops of Ro-
me, that Being
the Imperial Ci-
ty as well as Ro-
me; and Socrates
obſerues, that
from that time
Neſtarius the
Bishop of Con-
ſtantinople, had
the government
of Conſtantino-
ple and thrace,
as falling to his
ſhare. this made
the bishops of
Rome think it
high time to
look about
them, and to
inlarge their
iuriſdiction, ſin-
ce the biſhop of
new Rome had
gained ſo large
an acceſſion by
that Council;
and to prevent
his farther In-
croachments
Vvetherwards, his
Diocēſe of thrace
bordering
vpon Macedo-
nia, the ſubti-
leſt Deuice they
could think of,
to ſecure that
Prouince and
to inlarge their
own authority,
was, to perſuade
the biſhop of
Theſſalonica to
act as by com-
miſſion from
the biſhop of
Rome: ſo that
he ſhould enioy
the ſame priui-
leges vvhich he
had before. And
being back'd by
ſo great an inte-
reſt, he vvould
be better able
to conteſt vvith
ſo powerfull a

lis eque eſſet Ciuitas Imperialis, ac Roma. Ad-
uertit etiam Socrates, à tempore Neſtarij Epi-
ſcopum Conſtantinopolitanum habuiſſe guber-
nationem Conſtantinopoleos, & Thraciæ, eam-
que ſpectaſſe ad ſuam fortem, vnde Epiſcopi
Romani tunc exiſtimauerunt, tempus eſſe in-
uigilandi rebus ſuis, & dilatandi Iuriſdictionem,
quando quidem Epiſcopus nouæ Romæ tam
amplam acceſſionem acquiſierat per illud Con-
cilium. Ad impediendum vero inuaſiones maio-
res verſus Occidentem, cum Diocēſis Thracia
Macedoniæ contermina eſſet, non poterant Ro-
mani excogitare ſubtilius artificium ad tuendam
iſtam Prouinciam, & dilatandam ſuam aucto-
ritatem, quam perſuadere Epiſcopo Theſſalo-
nicæ, vt ageret vigore commiſſionis ab Epiſco-
po Romano conceſſæ, ita vt gauderet omnibus
priuilegijs, quæ habebat antea. Et cum haberet
tantam ſedem ſibi adſtipulantem, poterat ſe me-
lius vicini Epiſcopi Conſtantinopolitani poten-
tiæ opponere: & ſi quiſquam obieciſſet, illud
eſſe cōtra Canones Statutos in Synodo Nicæna,
habebant Romani & Theſſalonicenſes Epiſcopi
in promptu reſponſum, Conſtantinopolitanum
primitus incepiſſe, & ſui ipſorum intereſſe, ne
iura aliarum Eccleſiarum ab illo inuadantur.
Qua arte conati ſunt trahere Eccleſias contermi-
nas Diocēſi Thraciæ, vt ſe ſubijcerent Epiſco-
po Romano, tanquam ſuo Patriarchæ. Quod
,, adeo

,, adeo longè aberat à concilianda quiete, quam
 ,, multi sperabant, vt illos implicuerit perpe-
 ,, tuis molestijs, sicut constat ex collectione Hol-
 ,, stenij. Nec enim neglexerunt Constantinopo-
 ,, litani promouere suam auctoritatem in Prouin-
 ,, cijs Illyrici, aut occurrere innouationibus Episco-
 ,, copi Romani. In quem finem obtinuerunt Im-
 ,, periale edictum, quod etiam nunc extat in vtro-
 ,, que codice, quo strictè prohibetur quæcumque
 ,, innouatio in Prouincijs Illyrici, & declaratur:
 ,, *si quis casus dubius contingat, secundum antiquam*
 ,, *consuetudinem, & Canones relinquatur Synodo*
 ,, *Prouinciali, sed non sine consilio Episcopi Constan-*
 ,, *tinopolitani.* Occasio fuit Perigenes, qui reie-
 ,, ctus à Patrensibus introductus fuit ab Episcopo
 ,, Romano in Sedem Corinthiacam sine consen-
 ,, su Synodi Prouincialis. Hoc Episcopi Thessa-
 ,, liae, quorum præcipui erant *Pausianus, Cyriacus,*
 ,, & *Calliopus*, notarant tanquam notoriam inua-
 ,, sionem suorum Iurium, & proindè consentien-
 ,, te Synodo Prouinciali alium collocauerunt in
 ,, ea Sede: qui modus agendi grauitè fuit excep-
 ,, tus Romæ, vt videre est ex epistolis Bonifacij
 ,, tam ad Rufum Thessalonicæ, quem suum con-
 ,, stituerat Legatum, quam ad Episcopos Thessaliae,
 ,, & aliarum Prouinciarum. Illi verò accurrerunt
 ,, ad Constantinopolitanum, qui curauit istam le-
 ,, gem ferri in fauorem antiquarum Synodorum
 ,, Prouincialium ad occurrendum vsurpationibus
 ,, Pa-

Neighbour as
 the bishop of
 Constantinople
 and if any obie-
 sted, that this
 vvas to breake
 the Rules Set-
 tled by the coun-
 cil of Nice. they
 had that Answer
 ready, that the
 bishop of Con-
 stantinople be-
 gan: and their
 conceinment
 vvas, to Secure
 the Rights of
 other Churches
 from being in-
 uaded by him.
 by Vvich means
 they endea-
 uour'd to draw
 those Churches
 bordering on
 the Thracian
 Diocese, first to
 owne a submis-
 sion to the bi-
 shop of Rome
 as their Patriar-
 che; vvhich yet
 vvas so far from
 giuing them ease,
 vvhich some
 it may be expe-
 cted by it, that it
 onely inuolued
 them in conti-
 nual troubles, as
 appears by that
 very collection
 of Holstenius.
 For the bishops
 of Constantino-
 ple vvere not
 negligent in pro-
 moting their
 owne authority
 in the Prouinces
 of Illyricum, nor
 in Vvithstanding
 the innouations
 of the bishop of
 Rome. to vvhich
 purpose they ob-
 tained an Imper-
 rial edict to this
 day extant in
 both codes,
 vvhich strictly

forbids any in-
novation in the
Provinces of Il-
lyricum, and de-
clares, that &c.
the occasion,
Vvereof was
this, Perigenes
being rejected at
Patre the bishop
of Rome takes
upon him to put
him into Co-
rinth, Vwithout
the consent of
the provincial
Synod: this the
bishops of Thes-
saly, among
vvhom the chief
were, Pausianus,
Cyriacus, and
Calliopus, took
upon as a noto-
rious inuasion of
their rights: and
therefore in a
provincial Sy-
nod they appoint
another person
to succeed there.
Vvhich procee-
ding of theirs is
heinously taken
at Rome &c.

,, Papæ, sic tamen vt liceret vltimo recurrere ad
,, suum Tribunal Constantinopoli erectum. Hoc
,, pupugit Bonifacium, vt videre est ex illius epi-
,, stola ad Rufum, qua illi animos addit, vt forti-
,, ter se opponat, datque eidem auctoritatem ex-
,, communicandi illos Episcopos, & deponendi
,, Maximum, quem consecrauerant secundum an-
,, tiquos Canones. Totum autem artificium hu-
,, ius causæ tendebat ad coniiciendum culpam in
,, ambitionem Episcopi Constantinopolitani. Hac
,, ratione contentio inter duos Episcopos Ciuita-
,, tum Imperialium euertit antiquam Politiam
,, Ecclesiæ Canonibus Nicænis statutam.

5. Huc vsque Auctor noster, nonnulla contra
fidem Decretalium epistolarum, quas allegat, a-
struens, alia verò sine vllò antiquorum testimonio
contra veritatem explicans. Ne autem hæc à nobis
gratis asseri videantur, rebus ipsis comprobanda
sunt; vtque ab ijs incipiam, quæ contra fidem De-
cretalium epistolarum astruit, vbinam quæso repe-
rit, Perigenis Corinthiorum Metropolitanæ electio-
ni restitisse Episcopos Thessaliæ, quorum præcipui erant
Pausianus, Cyriacus, & Calliopus? vbinam legit,
eos Perigenis intronizationem instar notoriæ in-
uasionis habuisse, & Maximū in eius locum legiti-
mè ac secundum Canones collocasse? indicat
Auctor, se illa inuenisse in epistola Bonifacij ad Ru-
fum: locum itaque adferamus ex ipsa epistola, quæ
inter Holstenianas est ordine octaua, in qua scribit
Bo-

Bonifacius ad Rufum Thessalonicensem: *Perreuij*
Coepiscopi nostri negotium, cuius nobis libellus ab eodem
destinatus fecit indicium, cui consacerdotes sui molesti
nimis esse dicuntur, ita ut eum Ecclesia sua crederent
esse pellendum, diligenter audire tuam volumus chari-
tatem conuentis supradictis Coepiscopis nostris, quorum
se vim sustinere deplorat. Tunc demum, ut intelligant,
si quid à se factum est, contra consuetudinem prius esse
cassandum, omnibus vestigatis ad nos tua Caritas referre
maturet, quatenus probatum à tua Fraternitate iudicium
sententia nostra valeat roborari. Sanè in epistola Thes-
salis fratribus destinata id à nobis scriptum volumus
recognoscas, Pausianum, Cyriacum, atque Calliopum à
nostra Communione penitus summouendos, ita ut re-
medium solum interuentionis tue gratiam se habere co-
gnoscant. Maximum autem, quem malè tua charitas
retulit ordinatum, in totum Sacerdotij censemus hono-
re priuandum. Hæc ex Bonifacij Epistola, cuius me-
minit Auctor, neque vlla alia extat, in qua Pausia-
ni, Cyriaci, Calliopi, & Maximi Bonifacius men-
tionem facit. Nullibi autem Bonifacius hic innuit,
in locum Perigenis secundum antiquos Canones à
Pausiano, Cyriaco, & Calliopo Thessaliæ Prouin-
ciæ Episcopis electum fuisse Maximum, idq; si Au-
ctor noster antiquorum Canonum notitiam habuif-
set, subol facere potuisset. Quid enim tribus su-
pradictis Thessaliæ Prouinciæ Episcopis cum Peri-
gene Achaïæ Prouinciæ Metropolitano? Num for-
san auctoritas substituendi in locū Perigenis alium
 Epi-

Bonifacius epist.
 inter Holsten. 5.
 ad Rufum.

Episcopum, quam Auctor Romano Pontifici eiusque per Illyricum Vicario abiudicat, secundum Canones tribus Thessalię Episcopis compete-
 bat? Nonne Canones statuunt, vnius Prouincię Episcopis in alterius Prouincię Metropolitam nullum ius competere? Quod si id Canones statuunt, vt statuere certum est, qua ratione Auctor Bonifacio primo transgressionem Canonum in causa Perigeni affingit, qui de causa Perigenis, cum trium Thessalię Episcoporum meminit, ne quidem somniauit. Atqui hic est error Auctoris grauissimus, qui loco Perreuij Perigenem legit. Non agit Bonifacius loco citato de Perigene Achaia Metropolitano, in quę nullum ius quoad ordinationem, vel consecrationē Thessalię Episcopis compete-
 bat, sed de *Perrenio*, quem Lucas Holstenius in notis ad hanc epistolam *Ἐν Θεσσαλικῶν Σαλτῶν* Episcopum fuisse, ex subscriptionibus Concilij Ephesini collegit: Ego verò ad Thessalię Prouinciam spectasse, ex actis ipsis comprobo. Cum enim Perreuius legitimè electus, & debitè ordinatus supponatur, solumque ob cōficta quædam crimina per Thessalię Prouincię Coepiscopos depositus fuisse credatur, ad illorum Prouinciam spectasse existimo, qui de eo iudicium tulerunt, à quo tamen Perreuius ad Sedem Apostolicam appellauit: huius appellationis momenta Bonifacius Rufo Thessalonicensi suo per Illyricum Vicario peruoluenda commisit, quibus ab eo debitè examinatis, & Romam missis, Bonifacius Pontifex Perreuium sedi suę resti-

Lucas Holstenius
 in notis.

Bonifacius epi-
 stola supracitata.

stituendum, tresque Episcopos supra nominatos, qui Perreuium deposuerant, excommunicandos duxit: sicque authoritate, quæ ipsi in Illyricum compete-
bat, vsus fuit, cunctaque Auctoris nostri figmenta, antequam nata essent, potestatis suæ exercitio euer-
tit.

6. Nunc causam Perigenis elucidemus, circa quam Auctor noster vera falsis miscet, & plura sine ullo antiquorum testimonio contra veritatem explicat. Verum quidem est, anno 352. Nectarium in Synodo secunda Generali Canone 3. obtinuisse, vt Constantinopolitana Ecclesia, quæ olim suffraganea fuerat, priores honoris partes post Romanam haberet, eo quod translato per Constantinum in illam Urbem throno Imperiali Sedes nouæ Romæ euaserat. Verum quoque est, ex hoc Canone illegitimè statuto Constantinopolitanos Episcopos paulatim iurisdictionis suæ limites dilatasse, & absorptis tribus Thraciæ, Ponti, & Asiæ Exarchatibus causas Illyrici Orientalis, quod tum ab Illyrico Occidentali diuisum erat, ad se trahere cæpisse. Verum denique sit, quod ad occurrendum Episcopi Constantinopolitani vsurpationibus primum à Damaso Papa Episcopus Thessalonicensis constitutus fuerit Sedis Apostolicæ per Illyricum Vicarius: negari tamen nequit, quin causam Perigenis Episcopus Constantinopolitanus ad tribunal suum traxerit, & hinc controuersia orta sit inter Romanos Pontifices, & Episcopos Constantinopolitanos, illiusque occasio-

G

ne

ne circumuentus ab Episcopo Constantinopolitano Theodosius Iunior, Arcadij Successor, anno 421. legem ediderit, quæ in Codice Theodosiano lib. 16. leg. 45. tit. de Episcopis, & in Codice Iustiniano lib. 1. tit. 2. de Sacrosanctis Ecclesijs, lege 6. his verbis exhibetur: *omni inuolutione cessante vetustatem, & Canones pristinos Ecclesiasticos, qui nunc vsque tenuerunt, per omnes Illyrici Prouincias seruari precipimus: tum si quid dubietatis emerferit, id oporteat non absque scientia Viri Reuerentissimi Sacrosanctæ legis Antistitis Urbis Constantinopolitanae, quæ Romæ veteris prærogatiua letatur, Conuentui Sacerdotali, sanctoque iudicio reseruari. Dat. prid. Idus Iulij; Eustathio & Agricola Coss.*

[Lex Theodosij
Iunioris.]

7. Atque hætenus illa, quæ vera sunt, adduximus, nunc falsa, quæ Auctor veris miscuit, adferamus. Ac primo quidem falsum est, legem supradictam contra inuasionem Romani Pontificis constitutam fuisse: neque enim contra Romani Pontificis inuasionem, sed pro iuuanda illicita Constantinopolitani Episcopi vsurpatione edita fuit. Non agebatur hic de Synodorum Prouincialium auctoritate in determinandis causis certis & indubitatis, sed agebatur de casibus dubijs, sicut erat casus Perigenis, qui à Synodo determinari non poterat sine iudicio Patriarchæ. Hæc autem Patriarchalis supra Illyricum potestas non controuertebatur tempore Perigenis, sed sola Quæstio mota erat, ad quem Patriarcham spectaret. Illyricum vsque ad
tem-

tempora Valentiniani Secundi ad Occidentem spectauerat: post mortem vero Valentiniani partito inter Arcadium, & Honorium Imperio, Illyricum in Occidentale & Orientale diuisum fuit, & Orientale Arcadio Orientis Imperatori cessit; vnde Episcopus Constantinopolitanus Theodosio Arcadij filio, vt erat natura facilis, persuasit, vt Ecclesias Illyrici Orientalis Sedi Constantinopolitanæ subijceret, quod lege data ita effecit Theodosius, vt monstraret, nullam de Patriarchali supra Illyricum potestate quæstionem fuisse, sed solum difficultatem motam, ad quamnam ex duabus, Constantinopolitanam nimirum, aut Romanam in posterum spectaret. Notanda sunt Theodosij verba: *tum si quid dubietatis emerferit, id oporteat non absque scientia Viri Reuerentissimi Sacrosanctæ Legis Antistitis Urbis Constantinopolitanæ, quæ Romæ veteris prærogatiua letatur, conuentui Sacerdotali sanctoque iudicio reservari.* Audis, Constantinopolitano seu nouæ Romæ Episcopo eatenus iudicium in rebus dubijs tribui, quatenus *Romæ veteris prærogatiua letabatur.* Antequam itaque prærogatiua ad Sedem Constantinopolitanam translata esset, Roma vetus prærogatiua superioritatis in Illyricum gaudebat. Et hæc est auctoritas, qua Sedem Romanam priuari non potuisse Romani Pontifices contenderunt, vnde Bonifacius primus ad Rufum Thessalonicensem: auctoritatem Sedis Romanæ minorem facere noua, quæ vires habere non possunt, tentamenta non debent. Et

Theodosius Imperator.

Bonifacius epist. ad Rufum. inter Holsten. 8.

contra illos, qui ad Constantinopolitanum Episcopum de rebus Illyrici referebant: *Violatores Canonum*, inquit, atque *Ecclesiastici Iuris inimicos*, Deo auctore compescet, qui talium mentium semper vota frustratur. In ceteros etiam contumaces ius concessæ potestatis exerce. Nullum etenim locum vides à nobis otiosum relictum. Quæ vltima verba adiunxit Bonifacius, quia non solum auctoritate Apostolica, sed opera quoque Honorij Occidentalis Imperatoris usus erat, ut legis reuocationem à Theodosio obtineret.

Honorij epist. ad
Theodosium.

8. Extat sanè apud Lucam Holstenium exemplar epistolæ Honorij ad Theodosium Augustum, qua scribit hac de causa: *procul dubio illius Urbis Ecclesia Speciali nobis cultu veneranda est, ex qua & Romanum Principatum accepimus; & principium Sacerdotium. Siquidem nihil aliud à pietate nostra postulauerit missa Legatio, nisi quod Catholice fidei, Disciplinæ, & æquitati concordet: petit enim, ut hæc privilegia, quæ dudum à patribus constituta usque ad tempora nostra seruata sunt, inconcussa perdurent. & infra: Unde Maiestas tua recensitis nostræ pietatis affatibus Christianitatis memor, quam pectoribus nostris misericordia celestis infundit, vniuersis remotis, quæ diuersorum Episcoporum subreptionibus per Illyricum impetrari dicuntur, antiquum ordinem præcipiat custodiri. Ne sub Principibus Christianis Romana perdat Ecclesia, quod alijs Imperatoribus non amisit. Ex his clarum est, nihil contra Canones, nihil contra antiquum*
or-

ordinem à Bonifacio Romano Pontifice petiti-
fuisse, dum Patriarchalem supra Illyricum potesta-
tem sibi restitui rogauit; id autem non solum Ho-
norijs Occidentis Imperator, sed Theodosius quo-
que Orientis Augustus agnouit, vt patet ex eiusdem
rescripto, quo legem suam reuocauit his verbis :
*omni supplicantium Episcoporum per Illyricum sub-
reptione remota statuimus obseruari, quod prisca Apo-
stolica Disciplina & Canones veteres eloquuntur. Su-
per quâ re secundum formam oraculi Perennitatis tuæ
ad Viros illustres Præfectos Prætorij Illyrici nostri scri-
pta porreximus, vt cessantibus Episcoporum subreptio-
nibus antiquum ordinem specialiter faciant custodiri: ne
venerabilis Ecclesia Sanctissima Vrbis priuilegia à ve-
teribus constituta amittat, quæ perenne nobis sui nomi-
nis consecrauit Imperium.* Notanda sunt Theodosij
verba, quibus *omni supplicantium Episcoporum per
Illyricum subreptione remota statuit obseruari, quod pri-
sca Apostolica Disciplina & Canones veteres eloquun-
tur.* Agebatur de potestate Patriarchali, quam Ro-
mano Episcopo ex prisca Apostolica Disciplina ve-
terum Canonum Statutis firmata competere tan-
dem agnouit Theodosius, vt appareat falsum esse,
quod post scriptorem nostrum Anglum Orbi ob-
trudere conatus fuit auctor libri de Disciplina Eccle-
siæ, Innocentium Primum aliosque Pontifices pote-
statem Patriarchalem in Illyricum, quam antea non
habebant, institutione Vicariatus Thessalonicensis
habere tentasse. Quod hæc dicta sint ab homine à

Ro-

Theodosij Re-
scriptum.Dis. I. §. II, pag.
39.

Romanæ Ecclesiæ communionē auulso, non adeò mirum videri debet, cum aliquid indulgendum sit turbati animi præoccupationibus: sed quod illa effutire ausus sit homo, qui communionem Sedis Apostolicæ profiteri se dicit, nesciò, qua ratione factum sit, cum non erubuerit affirmare, quæ ego sine rubore vix potui referre.

9. Quod si Ecclesiæ Illyricanæ à Paulo Apostolo institutæ ad Patriarchatum Romanum spectarent, quid obest, quo minus Britanniarum Ecclesiæ Romano Patriarchatui subsint, licet non à Petro, sed (vt totis viribus Auctor noster Anglus contendit) à Paulo primum institutæ fuerint. Adscribit Patriarchatum institutionem antiquæ consuetudini, cuius meminit Sacrosanctum Nicenum Concilium Canone sexto, iubens *antiquam de ea consuetudinem in Ægypto conseruari, quia Episcopo Romano parilis mos est*. Sed num antiqua illa consuetudo, & veteres illi Ecclesiæ mores fungorum instar nati sunt, aut sine vlla ratione obtinuerunt? Ante Concilij Niceni tempora non scriptis Canonibus, sed traditione & consuetudine tenebatur vniuersa Ecclesia. Traditio autem & consuetudo, cuius initium ignorabatur, iuxta regulam Magni Augustini ab ipsis Apostolis profecta credebatur, vt eorum institutioni tribuenda sit antiqua illa Patriarchatum erectio, quorum aliud initium non reperitur. Egit de Ecclesiarum institutione Leo Magnus epistola ad Anastasium Thessalonicensem, aitque: *Apostolica discretione prouisum*

Canon. 6. Nicæ-
nus.

D. Augustinus
lib. 5. contra Do-
zetistas cap. 24.
& alibi.

uifum fuiſſe, ut in ſingulis Prouincijs ſinguli conſtitue-
rentur, qui inter Prouinciæ Episcopos primam ſenten-
tiam haberent. Sed qui ordinem Prouinciarum tam
accuratè ſecuti ſunt Apoſtoli, maiorum Dioceſium
nullam rationem habuiſſe, quis credet? cum Apo-
ſtolica diſcretionem prouiſum eſſet, inquit Leo epist. 54.,
ut in ſingulis Prouincijs ſinguli conſtituerentur, qui inter
Prouinciæ Episcopos primam ſententiam haberent, rur-
ſus quidam in maioribus Urbibus conſtituti fuerunt,
qui ſollicitudinem ſuſciperent maiorem, per quos ad
vnam Petri Sedem vniuerſalis Eccleſiæ cura conflueret,
& nihil uſquam à ſuo Capite diſſideret. Hæ fuerunt
rationes, quibus Cathedra Antiochena totius Orien-
tis, & Sedes Alexandrina totius Ægypti Patriar-
chales euaserunt. Et his quoque rationibus in Vrbe
Roma Patriarchalis Cathedra erecta fuit, ad cuius
curam occidentis Eccleſiæ ſpeciali iure ſpectarent.

IO. Huic Apoſtolico inſtituto nititur Britan-
nicæ Eccleſiæ ſub Patriarcha Romano diſtributio,
& huic fundamento nixus Agatho Papa, Britanno-
rum Episcopos inter eos numerat, qui ad Patriar-
chatus Romani Concilium ſpectant. Præclarum eſt
hac de re non ſolum Agathonis, ſed & centum vi-
ginti Occidentalium Episcoporum teſtimonium,
quod in Synodica ad Concilium Generale ſextum
epiſtola legitur, quæ his verbis inſcribitur. Aga-
tho Episcopus Seruorum Dei cum vniuerſis Synodis
ſubiacentibus Concilio Apoſtolice Sedis. Et in ipſa
epiſtola Synodi Concilio Romano ſubiacentes di-
cun-

Leo primus ep.
54. ad Anaſtaſiū
Theſſaloniecn.

Synodica Roma-
na Agathonis Pa-
pæ.

cuntur constituisse ex Episcopis Occidentalibus, quorum multitudo usque ad Oceani regiones extenditur, Longobardorum nimirum, Sclauorum, Francorum, Gallorum, atque Britannorum. Clarius, ut puto, exprimi non potuit ab Agathone Papa & centum viginti Occidentalibus Episcopis, quod Britannicæ Ecclesiæ Romano Episcopo ut Occidentis Patriarchæ subiaceant. Neque manifestius hanc veritatem confirmare potuerunt totius Orientis Episcopi Constantinopoli collecti, quam supradictam Agathonis epistolam probando, actisque suis Synodice inferendo. Miserunt eam Occidentales Episcopi, & quod caput est, suam fecerunt Britannici, dum eidem subscripserunt. Eam verò omnes Orientales in Synodo Generali sexta probarunt, dum Actis suis inferuerunt, ut dici possit, quod omnes, huic epistolæ contradicentes, Occidentalium & Orientalium Episcoporum iudicio resistent, & quod Angli, dum eius auctoritatem negant, à Maiorum suorum sententia deflectere, & supra Patres suos sapere velint. Neque refert, quod Agathonis epistola post Augustini in Britannias aduentum scripta fuerit: nihil enim in epistola illa innouatur, sed antiqui Ecclesiæ mores seruantur, iuxta quos ante Agathonem Iustinianus Imperator Patriarcham Romanum toti Occidenti, adeoque & Britannijs, præfuisse significat, ut patet ex Nouella eius 109, in qua quinque Patriarchatum mentionem faciens solum Romanum Occidentalem, cæteros Orientales fuisse

se commemorat: totius Orbis Terrarum Patriarche, inquit, scilicet Hesperie, & Rome, & huius Regie Ciuitatis, & Alexandrie, & Theopoleos, & Ierosolymorum, & omnes, qui sub eis constituti sunt, Sanctissimi Episcopi Apostolicam prædicant fidem, atque traditionem. Totus terrarum Orbis à Iustiniano in quinque Patriarchatus diuiditur, quorum quatuor varijs Orientis Diœcesibus, vnus Romanus Hesperie, hoc est, Occidentis Diœcesibus, earumque sanctissimis Episcopis præsidere dicitur: vt Britanniarum Episcopi, qui in vna ex Occidentalibus Diœcesibus constituti erant, ad Hesperie siue Occidentis Patriarchatû pertinuerint, prout quoque diù ante Iustinianum Synodus Arelatensis prima posteritati consecrauit, vt capite sequenti videbimus.

Iustinianus Imperator.

CAPVT IV.

*De Maioribus Diœcesibus à Concilio
Arelatensi Syluestro Papæ
tributis.*

1. Patres Arelatenses Anno 314. non solum Canonem primum de Paschate, sed alios quoque omnes ad Syluestrum retulerunt, quem Maiores Diœceses, non verò, vt Auctor voluit, maiorem Diœcesim, tenere scripserunt.

2. Diœcesis, olim significauit

plurium Prouinciarum Tractum, sub vnus administratione, vt ostenditur ex notitia Imperij ante Honorij, Arcadijque tempora conscripta; vnde quando Patres Arelatenses Syluestrum maiores Diœceses tenere scripserunt, eum Occidentis Diœcesibus præfuisse significarunt, quod

H

ne

ne Author admitteret, loco *Dioecesis* substituit.

3. Rationes Author noster indicat, quæ ipsum mouerunt, & inter alias ista, quod Imperij distributio in *Dioeceses* à Constantino non solum tempore Concilij Arelatensis facta non fuerit, sed nec *Dioecesis* nomen tempore Concilij Nicæni notum fuisse videatur. In quo ultimo quam grauius allucinetur, ex epistola Constantini tempore Nicæni Concilij ad omnes Ecclesias missa probatur, utpote in qua Pontica, & Asiana *Dioeceses* mentio facta reperitur.

4. Quamuis autem fieri possit, ut tempore Concilij Arelatensis nondum Imperium in 13. *Dioeceses* sub quatuor Præfectis Prætorio à Constantino distributum fuerit, inde tamen non sequitur, *Dioecesium* nomen antea notum non fuisse. Onuphrius Panuinus *Provincias* sub nomine minorum *Dioecesium* à tempore Hadriani Imperatoris notas fuisse affirmat, ut nihil obstat, maiores *Dioeceses* tum vocatas fuisse, quas Sextus Rufus, & Patres Arelatenses contra minores *Dioeceses* distinxerunt.

5. Maiorum autem *Dioecesium* notitiam Patres Concilij Arelatensis primi habuisse, licet Author noster verbis negare videatur, re ipsa tamen comprobatur, cum loco maiorum *Dioecesium* maioris *Dioecesis* nomen substituendum esse affirmat.

6. Patres Itali, Galli, Afri, Hispani, & Britanni Arelate congregati, Canone 1. statum de uno Paschatis die per omnem Orbem, vel

ut alia lectio habet, per omnem *Orbem* obseruando ad Syluestrum referunt, ut ipse litteras ad omnes dirigeret, quo statuto ipsum superiorem suum agnoscunt.

7. Author noster putat auctoritatem inuicandi Paschatis diem à Synodo Nicæna Syluestro ademptam, & Patriarchæ Alexandrino tributam fuisse. Sed quam grauius erret, Leonis Magni, & Innocentij primi testimonijs ostenditur.

8. Etiam postea, quod Canon Arelatensis primus habeat, per omnem Orbem Paschatis diem à Syluestro publicari debuisset, nihil potestatis Pontificie in Nicæno Concilio ademptum fuisse, Cyrilli Patriarchæ Alexandrini testimonio comprobatur, quo constat, à Nicæno Concilio computationem Paschalis festi Alexandrino commissam, publicationem Romano Episcopo relictam fuisse.

9. Falsum itaque est, quidquam à Nicæna Synodo detractum fuisse auctoritati Pontificie, quam Victor diu antea occasione celebrationis Paschatis exercuerat, ut patet ex fragmento Synodi Palesina, & Polycratis Ephesini testimonio.

10. Asianos Victoris mandato de Paschatis die obedire detrahentes Victor excommunicare nititur, aut re ipsa excommunicauit, ex quo de Pontificia eius auctoritate constat, quam Author noster in totum Orbem, vti & Patriarchalem in vniuersum Occidentem volens nolens ex Canone primo Arelatensi agnoscere cogitur.

INter varia Antiquitatis monumenta, quæ ad comprobendam Patriarchalem Romani Pontificis in Occidentem vniuersum auctoritatem faciunt, non contemnendum est, quod Patres Concilij Arelatensis

Arelatenfis primi pofterorum memoriae confecra-
runt. Cum enim illi ex Gallia, Hispania, Britannia,
Africa, & Italia in ipfo florentis Ecclefiae exordio
collecti effent, Canones conftituerunt viginti duos,
quorum primo agunt de fefto Pafchatis vno die &
vno tempore vbique obferuando, adduntque, *ea*
de re Sylueftrum Papam iuxta confuetudinem litte-
ras ad omnes dirigere debere; ex quo Canone colligi-
tur, Patres Arelatenfes Statutum de Pafchatis die
ad Sylueftrum retuliffe, prout reliquos quoque Ca-
nones retuliffe conftat ex Sydonica ipforum epifto-
la ad eundem Pontificem, in qua difertè fcribunt:
placuit etiam, antequam à te, qui maiores Diœcefes te-
nes, per te potiffimum omnibus infinuari. Quod hic lo-
cus integer non fit, fed in illo nonnulla verba defint,
iam fæpius annotarunt eruditi, qui proindè in illo
reftituendo operam induftriamque fuam adhibue-
runt, vt oftendimus parte 2. Antiquitatis Illustratæ,
Differt. 1. cap. 7. art. 4. vbi adduximus fequentem
Cardinalis Peronij & Francifci Rothomagenfis
Atchiepifcopi emendationem: *placuit etiam hæc iux-*
ta confuetudinem antiquam à te, qui maiores Diœcefes
tenes, & per te potiffimum omnibus infinuari. Duo
funt, quæ viri eruditiffimi in prædicto loco corri-
gunt, quorum vnum aduerbium *antequam*, aliud
hæc verba *per te* fpectant, circa illa dumtaxat quæ-
ftionem effe indicantes, quæ in prædicto loco aut
deprauata aut omiffa erant, non verò circa alia, quæ
rectè fcripta videbantur. At alio modo Authorem

Canon. I. Concil.
Arelat.

Epiftola Synodi-
ca Patrum Arela-
tenfium.

Peronius, &
Franc. Rotho-
magenfis.

nostrum nunc sentire videmus, cum illa quoque corrigenda ducat, quæ rectè scripta esse constat: pagina enim 83. asserit, verè à Patribus Arelatensibus dictum esse, *quod Papa habeat maiorem Diæcesim*, ubi hæc verba, *qui maiores Diæceses tenes* corrigit, & loco *maiorum Diæcesum*, nomen singularis *Diæcesis* contra epistolæ Synodicæ fidem substituit.

pag 83. the Pope
a larger Diocese.

liber 1. de
Antiqua Imperij

notitia ante Ar-
cadij, & Honorij
tempus conscri-
pta.

2. Parui quidem momenti videri posset hæc vnus verbi variatio, nisi integrum sensum immutaret, & agnitam à Patribus Arelatensis Concilij in plures Romani Imperij Diæceses Patriarchæ Romani potestatem euerteret. Ad huius veritatis confirmationem in memoriam reuocandum est, Diæcesim olim in Imperio vocari consueuisse, quæ plures Prouincias complectebatur, qua ratione antiqua Imperij notitia ante tempora Arcadij, & Honorij conscripta refert, sub Præfecto Prætorio *Orientis Diæceses quinque, Orientis, Aegypti, Asia, Ponti, & Thraciæ*; sub Præfecto Prætorio *Illyrici Diæceses duas, Macedoniæ & Daciæ*; sub Præfecto Prætorio *Italiæ Diæceses tres, Italia, Illyrici, & Africa*: sub Præfecto demum Prætorio *Galliarum, Diæceses tres, Hispaniæ, septem Prouinciarum, & Britanniarum*. Vndè constat, Romanum Imperium sub quatuor Præfectis Prætorio distributum fuisse in tredecim Diæceses, quarum quinque ad Orientem spectabant, reliquæ ad Occidentem: siuè autem Patres Arelatenses perspectam habuerint hanc Imperij notitiam, siuè aliundè notitiam Diæceseon acceperint, scri-

scripserunt ex Concilio Occidentali ad Syluestrum Occidentis Patriarcham: *qui maiores Diœceses tenes*, vt nimirum significarent, cum non vni Diœcesi præpositum fuisse, sed pluribus Diœcesibus, omnibus vtique illis, quæ Occidentis terminis continentur. Quæ cum ita sint, quis non videt, hoc ipsum Auctori nostro displicere potuisse, eique mutandi textus occasionem dedisse. Cum enim hoc vno Patrum Arelatensium testimonio sententia ipsius de coercendis Patriarchatus Romani terminis eueratur, voluit forsan ad infringendam huiusce argumenti vim loco *Diœcesum*, *Diœcesim* solummodo legere. Sic enim, qui pluribus Diœcesibus præsidens Patriarchalem suam auctoritatem vsque ad Britanniam extendebat, vnius Diœcesis Italiae potestatem obtinens eiusdem finibus coerceretur.

3. Atqui hoc esse, quod Auctor noster mutando textum Concilij suis obtrudere conatus sit, satis indicat, dum rursus Synodicae Arelatensium, „ Patrum epistolæ meminit: „ quoad voces, inquit, „ *Maiores Diœceses*, dubium est, an Constantinus „ tempore Synodi Arelatensis distribuisset Imperium in Diœceses: & verosimilius est, nec id factum fuisse tempore Nicænæ, cum ibi solum „ mentio fiat Prouinciarum, non Diœceson. „ Quod si verum sit, corrupta sunt verba illo loco, „ sicut certum est, in alijs fuisse corrupta. Quin „ etiam admissa loci integritate nihil inde deducitur, nisi quod Episcopus Romanus haberet „ Diœ-

Patres Arelatenses epist. Synodica,

pag. 130. but as to the expression of *maiores Diœceses*, it is very questionable, whether in the time of the Council of Arelates, the distribution of the Empire by Constantine into Diœceses were then made, and it seems probable not to have been done in the time of the Council of Nice, Diœceses not being mentioned there, but only Prouinces; and if so, this

place must be corrupt in that expression. as it is most certain, it is in others, and it is hard to lay so great weight on a place that makes no entire sense. but allowing the expression genuine, it implies no more than that the Bishop of Rome had then more extensive Dioceses than other western bishops; which is not denied &c.

Constantinus Magnus epist. ad omnes Ecclesias.

,, Diocesim maioris extensionis, quam alij Episcopi Occidentales, quod non negatur. Mentem suam clarè hic explicat Auctor noster, qui ut corruptionem textus utcumque probaret, nonnulla pro lectione sua adducit, quæ hic expendenda sunt. Ac primo quidem indicat, Imperium ante tempora Arcadij & Honorij in Dioceses distributum fuisse sub Constantino Magno, id tamen post Concilium Nicenum factum videri, ut Patres Arelatenenses maiorum Diocesum mentionem facere nequiverint: *Dubium est, inquit, an Constantinus tempore Synodi Arelatensis distribuerit Imperium in Dioceses, & verosimilius est, nec id factum fuisse tempore Nicæni, cum ibi solum mentio fiat Prouinciarum non Dioceseon.* Verum grauitèr allucinatur Auctor noster, & errori errorem adiungit, seque, dum ita loquitur, Acta, quæ tempore Nicæni Concilij prodierunt, non peruoluissè ostendit. Extat sane in Constantini epistola de Paschatè per totum Terrarum Orbem vno die celebrando, quam tempore ipsius Nicæni Concilij scripsit, in qua non solum variarum Prouinciarum sub vnius regionis nomine meminit, sed expressè Ponticæ, & Asianæ Diocesis mentionem facit, ἀσιατικὴν τε διοίκησιν, καὶ ποντικὴν *Asianam, inquit & Ponticam Diocesim.* Quid clarius? Quid expressius? Quid manifestius à Constantino Magno scribi potuit? certum itaque est, quod tempore Nicæni Concilij Dioceses fuerint in Imperio; quod Auctoris nostri ἀγνοίας prodit,

dit, eumque grauitè hac in re errasse conuincit.

4. Secundò dicit dubium esse, quandonam Constantinus Imperium in Diœceses distribuerit, quod nihil ad Quæstionem facit, cum Diœceses ante distributionem sub quatuor Præfectis Prætorio, in Imperio fuerint, sicque Patres Arelatenses suis temporibus Diœcesium nomen vsurpare potuerint, prout vsurpasse nemo huc vsque in dubium reuocauit. Diœceses Syluestro tribuunt, Diœceses itaque tum erant in Imperio, quarum nomine amplitudinem Patriarchalis Iurisdictionis Patres exprimebant. Onuphrius Panuinus diuisionem Prouinciarum, quæ sub Hadriano Imperatore obtinuit, referens, inter alios titulos vnum Italiæ Prouincijs præfigit, quo asserit. *Prouincias vel Diœceses in Italia, eiusque Insulis fuisse septemdecim.* Licet autem mihi non constet, vndenam Prouincias tunc Diœceses vocatas fuisse agnouerit, nullatenus tamen dubitem, quin illud sicut & cætera omnia ibidem allata in antiquis monumentis repererit: ponamus itaque, ab ipsius Hadriani temporibus Diœcesis nomen etiam Prouincijs tributum fuisse, negare nemo poterit, quin Prouinciæ fuerint Diœceses minores respectu maiorum, quarum Sextus Rufus in Breuiario mentionem fecit, dum in *Diœcesi Macedonia septem Prouincias* constitutas fuisse scripsit, ac quarum Constantinus Magnus in epistola ad Ecclesias meminit, dum tempore Concilij Nicæni *Ponticam & Asianam Diœcesim* in memoriam reuocauit.

Simi-

Onuphrius de
Imperio Roma-
no.

Sextus Rufus in
Breuiario.

Constantinus M.
epistolas ad om-
nes Ecclesias.

Patres Arelaten-
ses in epist. Sy-
nod.

Similes itaque Diœceses, vt se significare innuerent Patres Arelatenses, *maiores Diœceses* minoribus opposuerunt, & *maiores Diœceses* à S. Syluestro teneri Scripserunt. Diœceses igitur Syluester tenuit, dum Concilium Arelatense celebratum fuit, sicque non paucis dumtaxat Prouincijs, quæ Diœceses minores efficiebant, sed pluribus Terrarum tractibus, qui Diœceses maiores constituiebant, præfuit, ac in ijs Patriarchalem auctoritatem obtinuit.

5. Tertiò dicit Auctor noster, cum Nicænum Concilium non Diœceseon, sed Prouinciarum me-
,, minerit, consequi, locum fuisse corruptum: ad-
,, misso tamen, locum esse sincerum, nihil indè de-
,, duci, nisi quod Episcopus Romanus haberet
,, Diœcesim maioris extensionis, quam alij Epi-
,, scopi Occidentales, quod non negatur? Verum
antequam ad hoc vltimum respondeam, cum bona auctoris venia pauca de vsurpata tempore Nicæni Concilij Diœceseon voce obseruabo. Dicit ipse, Diœcesis nomen Patribus Nicænis incognitum fuisse, adeoque, vt suprà audiuius, Patres Arelatenses plurium Diœceseon mentionem facere non potuisse, locumque corruptum esse, & loco *maiorum Diœcesum*, *maioris Diœcesis* voces substituendas esse: at obsecro, in quo nam antiquo codice hanc lectio- nem reperit? in quonam veteri Auctore hoc inue- nit? Si ex nullo codice Manuscripto; si à nullo Au- ctore hoc didicit; id ipsum confinxisse, & omnium Mortalium primum somniasse oportuit. Deinde si
maio-

maioris Diœcesis voces substituendæ sint, atque ita legendum esse Auctor noster crediderit, vox *Diœcesis* igitur Patribus Arelatensibus ignota non fuit, vt ignotam fuisse, sibi ipsi contradicens asserit. Supponit quidem admissa loci integritate sequi, quod Episcopus Romanus habeat Diœcesim maioris extensionis, quam alij Episcopi, reuera tamen sequitur, non vnâ, sed plures Diœceses habere: sic enim scribunt patres ad S. Syluestrum: *Qui maiores Diœceses tenes*. Si igitur locus sincerus sit, vt quoad illa verba sincerum esse, ea Manuscripta testantur, ex quibus epistolam primo Pittheus, deindè Sirmondus in Gallijs ante nostra tempora ediderunt, deducitur profectò, Syluestrum plures maiores Diœceses obtinuisse, & nuperum scriptorem de Disciplina Ecclesiæ grauitè quoque allucinatum esse, dum propria auctoritate sine vllò Antiquorum testimonio commentatur ad Synodi Arelatensis verba: „Diœceseos nomē hic strictè non sumitur pro Imperij Diœcesibus, sed potius pro singulis ijs Prouincijs, quas Romanus Pontifex regebat, vt sensus sit: Tu, qui maioribus præes Occidentis Ecclesijs, cæteris Paschæ diem per litteras significabis.„ Hec Auctor ille, planè ignorans ea, quæ hic scribit. Vbinam enim intra suburbicarios suos limites maiores illas Occidentis Ecclesias reperiet? Romanam quidem inueniet, sed hæc vna est, non plures. Deinde non maiores Ecclesias, inquit Concilium, sed maiores Diœceses, quas, si in-

I
qui-

Dissert. 1. §. 22.
pag. 41.

quiras, Patres ipsi quasi digito demonstrant, dum ex Diocesibus Italiae, Galliae, Africae, Britanniae, & Hispaniae collecti ad Sylvestrum Papam statuta sua referunt, illaque ab eo promulganda esse non solum epistola Synodica, sed Canone quoque primo affirmant.

6. Adferendus est Canon ille, quem Iacobus Sirmondus his verbis edidit. *De observationibus Paschae & Dominicae, ut uno die & tempore per omnem Orbem observetur, & iuxta consuetudinem litteras ad omnes Tu dirigas.* Ita Sirmondus, cuius lectioni non omnes antiqui codices Manuscripti consentiunt: Sexcentorum enim annorum codex in Bibliotheca Sapientissime Sueuorum Reginae seruatus loco *per omnem Orbem observetur*, legit: *per omnem Urbem à nobis observaretur*. In praestantissimo nongentorum annorum codice Palatino Vaticano legitur: *per Urbem omnem à nobis observetur*. Ex quibus codicibus haberetur, Patres Arelatenses Decreta sua Sylvestro detulisse, ut ea per Africam, Hispaniam, Britannias, Galliam, & Italiam iuxta antiquam consuetudinem publicaret, quod specialem Sylvestri supra praedictas Occidentis Dioceses auctoritatem indicat, quam Patres in epistola ad Sylvestrum agnouerunt, dum illa per eum, qui maiores Dioceses tenebat, omnibus potissimum insinuari voluerunt. Mouet quidem hic nonnullas difficultates Auctor noster aduersus Baronium, qui ex ista Actorum ad Sylvestrum Papam relatione conclu-

Canon 1. Conei-
lij Arelatensis 1.

Codex MS. Bibl.
Reginae Sueciae.

Codex MS. Bibl.
Palatinae.

clufit pro Potestate Pontificia confirmandi Conciliorum Decreta. Baronius, inquit Auctor, bonis auibus reperit hic neceffitatem Papalis confirmationis, cum illi apertè dicant, se iam decreta edidiffe communi confenfu, & ad eum miffiffe, vt promulgarentur, id eft ficut ait Petrus de Marca, vt Imperatores mittere solebant fua edicta ad fuos Præfectos Prætorio: hocine fiebat ad confirmandum? Ita Auctor admittens Marcæ interpretationem, quæ huic loco videtur minus confentanea. Ponamus tamen veram effe, nonne Imperatores in Præfectis Prætorio fpecialem aliquam in præfatas Diœcefes ipsis commiffas auctoritatem agnofcebant, quando legum promulgationem per eafdem Imperij Diœcefes ijsdem deferebant? Quod fi id negari à nemine poffit, quomodo negare poterit Auctor noster fpecialem auctoritatem Romani Patriarchæ in commiffas fuæ curæ Occidentis Diœcefes, per quas Patres Arelatenfes ei Decreta publicanda offerunt? Hocine fiebat fine vilius maioris auctoritatis agnitione? Si Syluefter non habebat vllam Iurisdictionem in Occidentis Diœcefes, quare Concilium publicationem Decretorum non commiffit fingulis Metropolitans? Quare de ijs litteras non miffit ad omnes Prouincias? Quare Sylueftro hanc Prouinciam detulit? Nonne Patres Canone 1. id fe feciffe indicant, quia ita antea fieri confueuerat?

7. Negare id non potest Auctor noster, fed

I 2

obj-

pag. 83. Baronius had good luck to find out the neceffity, of the pope's confirmation here. Vvhereas they plainly tell him, they had already decreed them by common confent, and lent them to him to diuulge them i.e. as Petrus de Marca faith, as the Emperours sent their edicts to their præfecti prætorio. Vvas that to confirm them?

pag. 84. as to Ea-
 ger, that Coun-
 cil decreed Ca-
 non 1. that it
 should be obser-
 ued on the same
 day and time
 throughout the
 world. And that
 the Bishop of
 Rome should
 give notice, of
 the day accord-
 ing to custo-
 me. but this lat-
 ter part was re-
 pealed, as Bin-
 nius confesses,
 by the Council
 of Nice, which
 refer'd this mat-
 ter to the bishop
 of Alexandria.

Leo Magnus
 epist 64 ad Mar-
 cianum.

objicit pag. 84. auctoritatem indicandi diem Pas-
 chatis Romano Episcopo ademptam fuisse in Ni-
 ,, cæna Synodo. Statuit Concilium Arelatense, in-
 ,, quit, vt Pascha obseruaretur eodem die & tem-
 ,, pore, & vt Episcopus Romanus daret notitiam
 ,, diei iuxta consuetudinem. Sed hæc secunda pars
 ,, correctæ fuit, vt fatetur Binnius, à Synodo Ni-
 ,, cæna, quæ id negotij commisit Episcopo Ale-
 ,, xandrino. Verum miror, Auctorem nostrum ci-
 tare Binnium pro correctione huius Canonis, qui
 Canonem hunc correctum fuisse minimè scribit.
 Dicit solummodo Binnius, officium computandi
 diem Paschatis Alexandrino Episcopo delatum
 fuisse à Nicæno Concilio, & ab Alexandrino diem
 hunc indicari debuisse Romano Episcopo: non di-
 cit autem, quod Alexandrinus Episcopus eum diem
 missis per Occidentis Dioceses litteris publicare
 potuerit. Audiendus est hac de re Leo primus episto-
 la 64. ad Marcianum Augustum: *Paschale etenim
 festum, quo Sacramentum salutis humanæ maximè con-
 tinetur, quamuis in primo semper mense celebrandum
 sit, ita tamen est lunaris cursus conditione mutabile, vt
 plerumque Sacratissimi diei ambigua currat electio. Et
 ex hoc fiat plerumque, quod non licet, vt non simul
 omnis Ecclesia, quod non nisi vnum esse oporteat, ob-
 seruet. Studuereque Sancti Patres, occasionem huius er-
 roris auferre, omnem hanc curam Alexandrino Episco-
 po delegantes, quoniam apud Aegyptios huius supputa-
 tionis antiquitus tradita esse videbatur peritia, per
 quam*

quam qui annis singulis dies prædictæ solemnitatis eueniret, Sedi Apostolicæ indicaretur, ut huius scripti ad longinquiores Ecclesias iudiciū generaliter percurreret. Notanda sunt vltima Leonis verba, ijs enim aperte indicatur, diei notitiam à Patriarcha quidem Alexandrino cum Sede Apostolica communicatam, à Sede autem Apostolica in longinquiribus ab Alexandria Ecclesijs, quales sunt Occidentales, publicari debuisse. Scribit Leo primus epist. 9. ad Ra-uennium Arelatensem, id ad suā sollicitudinem ex diuina institutione & paterna traditione pertinere, & præclarum habemus de hac veritate testimonium epistola 11. Innocentij primi ad Aurelium Carthaginensem Episcopum, vbi hæc scribit: *has ergo litteras de ratione Paschali alterius (dico futuri) anni præscripsi. Nam cum ante diem undecimum Kalendarum Aprilium penè Luna 16. colligatur (nam quidpiam minus est) itemque cum in ante diem quartum Kalendarum earumdem veniat 23. existimaui 11. Kalendarum memoratarum die festa Paschalia celebranda, quoniam in vigesima tertia Luna nullum Pascha umquam, ante hoc Pascha factum esse cognoscimus. Sententie meæ exposui atque edixi tenorem. Iam prudentiæ tue erit, consors mihi Frater, cum vnanimis & Con-sacerdotibus nostris hanc ipsam rem in Synodo religiosissima tractare, ut si nihil dispositioni nostræ resultat, nobis plenissimè aperteque scribens, quo deliberatam Paschalem diem iam literis ante (ut moris est) seruandam, suo tempore præscribamus. Vides, solam compu-*

Innocentius 1.
epist. 11.

ta-

tationem Alexandrino Episcopo competiſſe, illamque Romani Episcopi iudicio firmari debuiffe, & dum eius ſententia probata erat, publicationem per Occidentis Diœceſes ad Romanum Episcopum ſpectaſſe, & ideò per Africam ab eodem præſcribi conſueuiſſe. Notanda ſunt illa verba *ex more*, vt eadem conſuetudo, quæ tempore Arelatenſis Concilij fuerat, tempore Innocentij primi ſine vlla interruptione continuata fuerit, falſumque ſit, quod Auſtor noſter ſcripſit, Concilium Nicænum aliam conſuetudinem hac in re induxiſſe.

Canon 1. Arelatenſis.

Epistoſa Synodica Patrum Arelatenſium.

8. Verum quidem eſt, Auſtorem noſtrum cum Sirmondo Canonis Arelatenſis verba non hoc modo legere: *per omnem Urbem à nobis obſeruetur*, ſed *per omnem Orbem*, quo pacto habetur in plerisque Manuſcriptis, ac antiquo præſertim octingentorum annorum Codice Vaticano, quo cum conuenit lectio epistoſæ Synodicæ: *cenſemus ergo, Paſcha Domini per Orbem totum vna die obſeruari*. Sed quid ex hac lectione in ſuæ ſententiæ fauorem deducet Auſtor? forſan tempore Concilij Arelatenſis Sylueſtro publicationem diei Paſchatis per totum Orbem competiſſe, eique tempore Concilij Nicæni hanc prærogatiuam iuriſdictionis Pontificiæ ademptam fuiſſe? Tantum ſanè abeſt, vt Patres Nicæni quidquam correxerint circa publicationem, quod eadem auctoritate, quo circa illam Romanum Pontificem vt conſueuiſſe indicat Canon Arelatenſis primus, eadem iuxta Canones Nicænos vti perre-

xe-

xerit, ut testatur Sanctus Cyrillus Patriarcha Alexandrinus in Prologo sui Cycli Paschalis, quem ex MS. Codice Bucherius in Appendice ad doctrinam temporum primus edidit. *Sanctorum*, inquit Cyrillus, *totius Orbis Synodi consensione decretum est, ut, quoniam apud Alexandriam talis esset reperta Ecclesia, quæ in huius scientia clareret, quæ Kalendarum vel Iduum, quæ Luna Pascha debeat celebrari, per singulos annos Romanæ Ecclesiæ litteris intimaret, unde Apostolica auctoritate vniuersalis Ecclesia per totum Orbem diffinitum Paschæ diem sine ulla disceptatione cognosceret. Quod cum per multa sæcula pariter custodissent, nullamque inde scripturarum quispiam crederet &c.* Ita ipse Cyrillus, qui cum Patriarchatum Alexandrinum ab anno 412. obtinuerit, minimè ignorare potuit, quid Concilium Nicænum ante octoginta septem annos de Paschate statuerat, & prædecessoribus suis iniunxerat. Testatur itaque, à Concilio Nicæno computationem Paschatis commissam Alexandrinæ Sedis Episcopo, eumque singulis annis Romanæ Ecclesiæ diem illum intimasse, non autem Alexandrinæ, sed Apostolicæ Sedis auctoritate vniuersalem Ecclesiam per totum Orbem eundem diem cognoscere debuisse.

9. Falsum itaque est, Nicænum Concilium quidquam detraxisse de Romani Pontificis auctoritate circa publicationem Paschalis Festi ab omnibus vno eodemque die celebrandi. Concilium Nicænum etiam post computum Alexandrino Episcopo-

Cyrillus Alexandrinus præfat. ad Cyclum.

scopo commissum hanc prerogatiuam Sedi Apostolicæ reliquit, eaque Romanos Episcopos pluribus sæculis vsos fuisse, Cyrillus adfirmavit, Synodus Arelatensis docuit, & Victor Papa ac Martyr circa finem secundi sæculi varijs litteris ostendit, quibus curam de Paschatis Festo vno die vbique celebrando ad se pertinere significauit. Dolendum quidem est, litteras illas interijssie, sed Diuina prouidentia factum existimem, quod quarumdā compendium nobis seruatum sit ab antiquo Anglicanæ Ecclesiæ Presbytero, venerabili nimirum Beda, qui Tomo 2. libro de Paschatis celebratione exhibet fragmētum Synodi Palestinæ, in quo leguntur sequentia: *Tunc Papa Victor, Romanæque Urbis Episcopus direxit auctoritatem ad Theophylum Cæsarensis Palestinæque Antistitem, ut quomodo Paschareto iure à cunctis Catholicis celebraretur, Ecclesijs utilis fieret ordinatio, ubi Dominus Saluator Mundi fuerat in carne versatus. Percepta itaque auctoritate prædictus Episcopus non solum de sua Prouincia, sed etiam de diuersis Regionibus omnes Episcopos euocauit, ubi cum illa multitudo Sacerdotum conuenit, tunc Theophylus Episcopus protulit auctoritatem ad se missam Victoris Papæ, & quid sibi operis fuisset intinctum, ostendit. Atque ex his constat de vna Victoris epistola, qua Theophylo Cæsarensi in Palestina Metropolitæ mandauit, ut Concilium celebraret, in quo Quæstionem de Paschate discuteret. Victoris verò authoritati obsecutus erat Polycrates Ephesus*

Fragmentum
Synodi Palestinæ
apud Bedam.

sinus rescribens ad Victorem: *possem etiam Episcoporum, qui mecum sunt, facere mentionem, quos petitis, ut conuocarem, sicut & feci.* Extat hoc Polycratis testimonium apud Eusebium Cæsareensem, qui lib. 5. cap. 24. ait, Victorem post celebrata per Orbem Concilia decretum edidisse de Paschate ubique terrarum vno die celebrando, & Asianos obedire detrectantes excommunicationis censura innodare voluisse.

Polycrates Ephe-
sinus epist. ad Vi-
ctorem.

10. His ita gestis, inquit Eusebius, *Victor qui-
dem Romanæ Urbis Episcopus illico omnes Asiæ vici-
narumque Prouinciarum Ecclesias tamquam contraria
recte fidei sentientes à Communione abscindere cona-
tur, datisque litteris vniuersos, qui illic erant, fratres
proscribit, & ab unitate Ecclesiæ prorsus alienos esse
pronuntiat.* Litteræ, quarum hic meminit Euse-
bius, etiam magno Ecclesiasticæ eruditionis damno
interierunt. Si enim extarent, ex ipsis forsan Victo-
ris verbis colligeretur, quomodo suprema auctori-
tate Pontificia vsus Polycratem Ephesinum, alios-
que Asiæ Episcopos excommunicauit, aut sententia
excommunicationis terruit. Vtrum autem de his
duobus Victori adscribatur, certum est, Auctoritate
Sedis suæ vsûm fuisse, de qua tunc nemo Catholi-
corum cum ipso contendebat: Ireneus enim alijque
Occidentis Episcopi solummodo eum adhortaban-
tur, vt à sententia excommunicationis ferenda ab-
stineret, aut latam reuocare vellet, vt alibi ex ipso
Eusebio ostendimus. Atque hæc sufficiant occasio-

Eusebius lib. 5
hist. cap.

K

ne

ne Canonis primi Arelatensis, qui in Codicibus MSS. dupliciter refertur: in quibusdam eo modo, vt Patres Arelatenses offerant Syluestro Decretum de Paschatis festo *per omnem Urbem*, & in alijs *per omnem Orbem* vno eodemque die celebrando. Alteram ex duabus lectionibus, quæ ipsi magis placuerit, Author noster arripere poterit, Patriarchalem namque vel Pontificiam auctoritatem negare meritò non poterit, quin imò, & Patriarchalem in totum Occidentem, & Pontificiam in Orbem vniuersum, si sapiat, admittet. Constat enim ex antiquis Patrum testimonijs, quæ nemo prudens contempserit, Romanum Episcopum in Occidente Paschatis diem præscripsisse Primatibus, & Metropolitanis, ac per illos, vt Leo Magnus testatur, suffraganeis Episcopis: in Orientis verò Ecclesijs suprema Sedis Apostolicæ auctoritate vsus est, dum diem Paschatis ab Episcopo Alexandrino singulis annis nuntiarì solitum ab omnibus etiam Orientalibus obseruandum esse definiebat, *undè* (inquit Cyrillus) *Apostolica auctoritate vniuersalis Ecclesia per totum Orbem diffinitum Pasche diem sine ulla disceptatione cognoscebat.*

Cyrillus Alexandrin.

CA-

CAPUT V.

*An Canonibus Nicenis Metropolitanorum
dignitas constituatur suprema, & quid
Canone sexto statutum sit de au-
thoritate Patriarchali.*

1. Canones quartum, & quintum Niceni cause sue fauere putat Auctor noster, illosque de suprema Synodorum Prouincialium auctoritate interpretatur.

2. Canones Niceni non statuunt, quod is statutum fuisse Auctor asserat. Auctoritate Metropolitana superiorem Ægypti ante Nicenum Concilium agnouerunt, dum Dionysii Alexandrini causam ad Dionysii Romani tribunal detulerunt. Rectè quoque ab Imperatore Aureliano causam Pauli Samosatani ad Romanum Episcopum delatam fuisse, Eusebius assermat.

3. Eusebianos superiorem quoque auctoritatem in Iulio primo agnouisse, antequam schismatis animum induissent, patet ex ipsorum legatione ad Iulium primum, & ipsius Iulij Papæ testimonijs, quibus constat iuxta veterem consuetudinem Canonibus Nicenis firmatam causam in Synodis Prouincialibus definitam potuisse ad Romani Episcopi iudicium referri.

4. Canonem sextum Nicenum, qui potestatem Episcopo Alexandrino supra Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim tribuit, quia Episcopo Romano parilis mori fuit, dicit Auctor ita intelligendum, ut paritas in eo constiterit, quod uterque pluribus quidem Prouincijs præfuerit, sed neuter Metropolitanos sub se haberit.

5. Ante tempora itaque Niceni Concilij Romanum, & Alexandrinum Episcopos solummodo fuisse Metropolitanos, licet supra plures Prouincias eos constitutos Auctor existimet, ut ex verbis eius ostenditur.

6. Quam falsum sit, nullum Metropolitanum superiorem in Ecclesia tempore Niceni Concilij fuisse, ex Episcopo Antiocheno ostenditur, quem sub se Metropolitanam Cæsareensem habuisse, constat ex Theophylo Cæsareensi, & causa Ioannis Hierosolymitani Episcopi, cuius meminit D. Hieronymus.

7. Antiocheni Episcopi etiam meminit Canon sextus Nicenus, ut certum sit, auctoritatem Patriarchalem, ac Metropolitanam superiorem a Patribus Nicenis agnitam fuisse.

8. Episcopum Alexandrinum in totum Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim auctoritatem exercuisse, D. Athanasij, & Epiphaniij testimonijs constat de Dionysio Alexandrino, & Petro eiusdem Ciuitatis Episcopo.

9. D. Epiphanius ait, quod Meletius ceteris Ægypti Episcopis antecellens secundum a Petro Alexandrino locum obtinebat, quibus verbis Meletium Metropolitanum agnoscit, sicut eum alibi expressè nominat, prout etiam apud Athanasium in Breuiario Episcoporum a Ioanne Memphi Antistite vocatur.

K 2

10. Cum

10. Cum itaque Meletius Archiepiscopus fuerit, & in una ex Ægypti Prouincijs, cui Præfectus erat, Episcopus ante Nicænum Concilium ordinauerit, patet falsum es-

se, parilitatem inter Romanum, & Alexandrinum in eo constituisse, quod neuter sub se Metropolitanos habuerit.

I, **P**ostquam Auctor noster cap. 2. Concilium Arelatense malè interpretatus est, cap. 3. Synodi Nicænæ Canones in sensum à mente Patrum alienum detorquere conatur. Tres itaq; Canones, quos causæ suæ fauere credidit, interpretandos assumit: primus horum Canonum est ordine quartus, quo indicatur, in singulis Prouincijs fuisse Metropolitanum, statuiturque: *confirmatio autem eorum, quæ in unaquaque Prouincia geruntur, tribuatur* „ *Metropolitano* „ Ita vt, inquit Auctor noster „ pag. 95. cautum sit iuribus Metropolitanarum, quo „ ad supremum Regimen Ecclesiasticum singula- „ rum Prouinciarum, „. Secundus Canon est ordine quintus, quo statuitur, ne Clerici, & Laici, qui excommunicati sunt ab vno Episcopo, admittantur ab alio. Quod si quis quærat se fuisse iniuste excommunicatum, causa eius in Synodo Prouinciali bis per annum celebranda audiri debeat. Synodum autem Prouincialem celebrari debere semel ante quadragesimam, deinde vero circa tempus Autumni: „ quod inquit Auctor pag. 99. pluribus „ postea Synodis firmatum fuit, & in his contro- „ uersis omnes audiendæ, & decidendæ sunt, & „ excommunicati pro talibus habendi, nisi Syno- „ dus retractasset sententiam. Et quamuis causæ „ Epi.

pag. 95. So that the rights of Metropolitans, as to the chief, Ecclesiastical government of euery Prouince. are hereby secured.

pag. 99. Vvhich was confirmed by many other canons. and at these all Such causes were to be heard and determined, and persons excommunicated were

,, Episcoporum hic non memorentur, Africani
 ,, tamen patres magna cum ratione dixerunt, id
 ,, subintelligendum esse, cum causæ audiri debeāt
 ,, intra Prouinciam, & nulla iurisdicōio memore-
 ,, tur à Nicæno supra Metropolitanam.

2. Ita Auctor ille Canones Nicænos ad sensum
 detorquens, non, quem à Patribus Nicænis didi-
 cit, aut à Venerandæ Antiquitatis ministris susce-
 pit, sed quem nouitatis prurigo adinuenit, ipseque
 pro schismate Anglicano tuēdo facere putauit. Me-
 tropolitanos suas Prouincias suprema auctoritate
 gubernasse, nullamque potestatem Metropolitana
 superiorē ante Concilij Nicæni tempora in Ecclesia
 fuisse, nouitatem sapit, quam Ægyptij sub Diony-
 sio Alexandrino ignorarunt, dum eum apud Ro-
 manum Pontificem de hæresi accusarunt: *quidam*
ex Ecclesia fratres, inquit D. Athanasius de senten-
 tia Dionysij contra Arrianos *rectè quidem sentientes*,
sed tamen cum ipsum non interrogassent, ut ediscerent,
quo pacto scripsisset, Romam ascenderunt, ibique eum
apud Dionysium eiusdem nominis Romanum Præsulē
accusauerunt. Num igitur Episcopi Ægyptij, quos
fratres rectè sentientes appellat Athanasius, Romam
 ad Dionysium Papam Dionysij Alexandrini cau-
 sam detulissent, si Prouincialis Synodi auctoritatem
 supremam iudicassent? numquid ipse Dionysius
 Alexandrinus aduersarijs suis respondisset, causam
 suam coram Episcopis Prouinciæ iudicari debuisse,
 si vnamquamque Prouinciam à sua Synodo summa

au-

re to be held so
 by all, unless
 the prouincial
 Synod repealed
 the sentence. and
 although the ca-
 se of bishops be
 not here men-
 tion'd, yet the
 African Fathers
 with great rea-
 son said, it ought
 to be understood.
 Since causes are
 to be heard with-
 in the prouin-
 ce, and no iuris-
 diction is men-
 tion'd by the
 Council of Nice,
 beyond that of
 a Metropolitan

Athanasius de
 sententia Dio-
 nysij.

auctoritate regi debere credidisset? Tantum fanè abest, id existimasse Dionysium Alexandrinum, ut percepta accusatione petiuerit à Romano Præsule, ut obiecta sibi indicarent, quibus acceptis opus edidit sub nomine *Elenchi*, & *Apologiae*, ut testis est D. Athanasius loco superius citato. Quid memoria repetam, quæ in causa Pauli Samosatani Antiochen-
 sis Episcopi acta fuerunt tempore Aureliani Imperatoris? Narrat Eusebius lib. 7. cap. 30. eum post prioris Antiochenæ Synodi sententiam depositum fuisse in secunda Synodo, Domnumque, qui in eius locum electus erat, administrationem Antiochen-
 sis Ecclesiæ suscipere voluisse: Sed inquit Eusebius cum Paulus ex domo Ecclesiæ nullatenus excedere vellet, interpellatus Imperator Aurelianus rectissimè hoc negotium diiudicauit, ijs domum tradi præcipiens, quibus Italici Christianæ Religionis Antistites, & Romanus Episcopus scriberent. Aurelianus Imperator Domni & Pauli Samosatani causam post Synodi Antiochenæ iudicium Episcopo Romano iudicandam numquam misisset, si finiendam in Ecclesia controuersiarum rationem ab Episcopis Catholicis non didicisset: nec Eusebius ipse, qui Nicæno Concilio interfuit, & Canonibus eius subscripsit, factum Aureliani tamquam rectissimum laudasset, si iudicium Synodi Antiochenensis supremum credidisset.

3. Quod si constet ex dictis, ante Nicænum Concilium Synodos Orientales non ab vnius, sed plu-

Eusebius Cæsareensis lib. 7. c. 30.

plurium prouinciarum Metropolitibus celebratas supremam authoritatem non habuisse in Ecclesia, quid de singularum Prouincialium Synodorum auctoritate dicemus? Eam ne quidem Eusebiani in Philippolitano conuenticulo propugnarunt. Dum enim Magnus Athanasius Patriarcha Alexandrinus ab Eusebio Nicomediensi in Tyrio Concilio damnatus ad Iulium Romanum Pontificem confugisset, Eusebiani iudicium causæ eidem Pontifici detulerunt: animaduertentes autem se damnandos fore, Auctoritatem Pontificis, quem sibi conciliare nequuerunt, impugnare cæperunt, contenderuntque Mortalium primi, non quidem vnius Prouinciæ sententiam talem esse, vt ab ea ad maius iudicium prouocari non possit, quod auctor libri de antiqua Ecclesiæ disciplina dissertatione 2. nuper confinxit. Sed Orientalem Ecclesiam vt nomine ita Iurisdictione ab Occidentali Ecclesia distinctam esse, Romanumque Pontificem ea de re iudicare non posse, de qua Synodus Orientalis sententiam tulerat: Quam ob rem Iulius primus eos temeritatis, nouitatisque arguit, respondens in sua ad Eusebianos epistola, Occidentis Episcopos, *qui secum erant, admiratione plenos vix induci potuisse vt crederent, ea ab ipsis profecta fuisse: dicit Canones Apostolicos sequendos esse, & Episcoporum Nicenorum Decreta, quibus prioris Synodi acta in alia Synodo examinari permittebantur, attendi debuisse: nam, inquit, Si istius modi consuetudo olim fuit, eiusque memoria renouata est*

Iulius primus
epist. ad Orientales
Antiochiæ
congregatos.

est, & scripto prodita in magna Synodo, eamque apud vos valere non finitis, rem profecto indecoram facitis. Morem enim, qui semel in Ecclesia obtinuit, & à Synodo confirmatus est, iniquum est à paucis abrogari. Hæc Iulij primi modestissimi Pontificis & totius Italiae Antistitum, qui pro causa Athanasij Romam conuenerant, sententia, quam adeò veram iudicant in Sardicensi Synodo trecenti Occidentis Episcopi, vt Eusebianos excommunicarint, & contra eos Canone 3. *Petri Apostoli memoriam* honorandam esse statuerint, appellationesque à Concilijs Orientalibus ad Romanum Pontificem fieri posse Canone 4. & 7. declararint. Et hæc, ni fallor, sufficere deberent ad euertenda Philippolitani Conuenticuli figmenta, licet ea non modo scriptor Anglus probauerit, sed nuperus quoque Auctor Galus adeo vera esse sustinuerit, vt illa Dissert. 2. c. 1. §. 2. D. Ambrosio affingere tentarit. Ibi enim relato quodam Ambrosij loco ait, eundem Patrem „ supponere „ res Orientalium ab Orientalibus „ administrari debere, nec ad Occidentales pertinere „ in Orientales iudicium, quod Constantius ait in „ epistola ad Synodum Ariminensem, nec non „ Eusebiani in Philippolitano Concilio „. Ita Auctor ille, non dubitans noua Ariani Imperatoris placita, & Conciliabuli Philippolitani somnia D. Ambrosio tribuere: Sed illis, quia responso indigna sunt, hic inhærere non debemus.

4. Pergamus proinde ad Commentaria Auctoris
no.

nostri de 3. Canone, qui inter Nicænos est ordine sextus, noua enim & numquam ferè audita sunt, quæ in illis refert. Canon, de quo agitur, ex versione Dionysij Exigui ita habet: *Antiqua consuetudo seruetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, ita vt Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quia & Urbis Romæ Episcopo parilis mos est. Similiter autem & apud Antiochiam, ceterasque Prouincias suis priuilegia seruentur Ecclesijs. Illud autem generaliter clarum est, quod si quis præter sententiam Metropolitanam fuerit factus Episcopus, hunc magna Synodus definiuit Episcopum esse non oportere. &c.* Vnum est in hoc Canone, quod quia Auctoris nostri institutum euerit, ab eo miro modo explicatum fuit. Sequitur Auctor illam sententiam, quæ nullam auctoritatem supra Metropolitanam agnoscit: quia autem Canon Nicænus Patriarchæ Alexandrino supra totam Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim auctoritatem tribuit, similemque morem Romæ, & Antiochiæ obtinuisse, vt eorum Episcopi supra plures Prouincias constituti fuerint, expressè significauit, Auctor noster Beueregij errorem secutus nullum Metropolitanum in Ægypto, Lybia, & Pentapoli tempore Nicæni Concilij fuisse asseruit, sicque Episcopum Alexandrinum Patriarcham quoad extensionem, Metropolitanum vero quoad administrationem facit.

5. Mihi forsan non credet Lector, credat itaque ipsi Auctori nostro, cuius hæc sunt verba:

L

In

Canon 6. Nicænus.

pag. 101. In this Canon there are three things principally design'd. 1. to confirm the ancient Privileges of some of the greater sees; as Rome, Alexandria and Antioch. 2. To secure the privileges of other Churches against their encroachments upon them. 3. to provide for the quiet establishment of Metropolitan Churches, which last is so plain that it will need no farther discourse but the other two are of great consequence to our design.

pag. 104. For all the Prouinces of Egypt were vnder his immediate care,

In hoc Canone tria præcipuè spectantur: primum, vt confirmentur antiqua priuilegia quarundam primarum Sedium, Romanæ videlicet, Alexandrinæ, & Antiochenæ. Secundum, vt muniantur priuilegia aliarum Ecclesiarum contra earum vsurpationes. Tertium, vt provideatur stabili quieti Ecclesiarum Metropolitana- rum. Quod vltimum adeò, clarum est, vt non indigeat vltiori explanatione. Reliqua duo maxime faciunt ad nostrum institutum. Hæc Auctor ille, qui primò fatetur, Patres Nicænos confirmasse antiqua quarundam primarum Sedium priuilegia, quibus illæ quidem sibi acquisierant ampliorem potestatem, quam quæ sit solius Metropolitanæ, sicque Episcopum Alexandrinum sub se habuisse Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, in quibus habuit iurisdictionem Patriarchalem consecrandi Episcopos, conuocandi Synodos, & iudicandi de maioribus Ecclesiarum causis. Ex his tamen ne quisquam inferret, Episcopum Alexandrinum potestatem Metropolitanam superiorem obtinuisset, sustinet, quod nullos tunc habuerit sub se Metropolitanas in istis Prouincijs, & quod modus Patriarchalis administrationis tempore Nicæni Concilij cum Metropolitana coinciderit, adeoque diuersus sit ab eo, qui postea introductus fuit. Fatetur itaque fuisse aliquid singulare in causa Episcopi Alexandrini: illius curæ, inquit, immediatè commissæ erant omnes Prouinciæ Ægypti, vnde erat Patriarcha

cha quoad extensionem, Metropolita quoad ad-
 ministrationem Et istiusmodi erat tunc iurisdic-
 tio Episcopi Romani, quæ fuit vera ratio ad-
 ducendi consuetudinem Romanam ad defen-
 dendam illam Alexandrinam. Quia, vt rectè ob-
 seruat Christianus Lupus tomo 5. Concil. pag.
 808. Episcopus Romanus nullos eo tempore
 habebat Metropolitæ intra Prouincias suæ iu-
 risdictionis, ideoque appellationes immediatè ad
 eum deferbantur, & in hoc sita est vera paritas
 inter Episcopos Romanum, & Alexandrinum.

6. Itaque Auctor noster asserit, Patriarcham
 Alexandrinum nullos sub se habuisse Metropolitæ,
 & in eo Romani Patriarchatus parilitatem constitu-
 tam fuisse. Sed antequam inquiramus, an verum sit,
 Alexandrinum, & Romanum Patriarchas nullos
 sub se habuisse Metropolitæ, breuiter de Antioche-
 no videndum est, num nulli omninò Metropolita
 ante Nicænum Concilium ipsi paruerint. De illo
 enim etiam Canone sexto Nicæno statutum fuisse
 Auctor noster fatetur. Fuit Ecclesia Antiochena to-
 tius Orientis præcipua, habuitque sub se quindecim
 Prouincias, quas sub Diœcesi Orientis enumerat
 notitia Imperij, cumque in Oriente primum Fides
 nostra illuxerit, ac teste S. Luca Antiochiæ primò
 Christianorum nomen auditum sit, verisimile est,
 illam Ecclesiarum Hierarchiam ibi primum obti-
 nuisse, quæ Canone 35. Apostolis tributo contine-
 tur, constitutos scilicet fuisse per Ciuitates Episco-

Which was Pa-
 triarchal as to
 extent, but Me-
 tropolitical in
 the administra-
 tion. And so was
 the iurisdiction
 of the bishop of
 Rome at that ti-
 me, which is the
 true reason of
 bringing the
 custome of Rome
 to iustifie that
 of Alexandria.
 For as it is well
 obserued by
 Christianus Lu-
 pus, the bishop
 of Rome had
 then no Metro-
 politans vnder
 him within the
 Prouinces su-
 biect to his iu-
 risdiction, and
 so all appeals
 lay immediately
 from the seuerall
 bishops to him.
 And therein lay
 the exact pa-
 rallel betwene
 the bishops of
 Rome and Ale-
 xandria.

L 2

pos

pos, & per Prouincias in Metropolitibus Urbibus primos, sic vt Episcopi singularum Gentium scirent, quis inter eos primus habebatur. Vnde primæ Cyliciae Metropolis cum esset Tarsus, eius Episcopus tamquam Metropolita primo loco subscribere potuit illis litteris, quas Synodus Antiochena secunda contra Paulum Samozatenum edidit. Sic etiam primæ Palestinæ Metropolis erat Cæsarea, in qua diu ante tempora Nicæni Concilij fuisse Metropolitanum Episcopum, adeò manifestè constat, vt ea de re nullatenus dubitari possit. Cum enim Victor Papa ad Theophylum Cæsareensem scripsisset, quatenus pro definiendo Paschatis die Concilium celebraret, *percepta auctoritate*, inquit acta apud Venerabilem Bedam, *Episcopus non solum de sua Prouincia, sed etiam de diuersis Regionibus omnes Episcopos euocauit.* Quid clarius? Theophylo Cæsareensi tanquam Metropolitanò *sua Prouincia* tribuitur, ex qua ipse Episcopus ad Concilium euocauit: suam itaque Prouinciam habuit, in qua Episcopis præfuit. Monstratur id vltius ex facto Ioannis Hierosolymitani Episcopi, qui de Origenis errore ad Patriarcham Alexandrinum retulerat, & ideò à D. Hieronymo his verbis arguitur. *Tu, qui regulas quæris Ecclesiasticas, & Nicæni Concilij Canonibus vteris . . . , responde mihi, ad Alexandrinum Episcopum Palestina quid pertinet? ni fallor, hoc ibi decernitur, vt Palestinæ Metropolis Cæsarea sit, & totius Orientis Antiochia: aut igitur ad Cæsareensem Episcopum referre debueras . . . , aut si*

Fragmentum
Synodi Cæsareensis
apud Bedam.

D. Hieronymus
epist. ad Pammachium.

si procul expetendum iudicium erat, Antiochiam potius dirigendæ litteræ Maluisti occupatis auribus molestiam facere, quam debitum Metropolitano tuo honorem reddere. Ità D. Hieronymus epist. 61. ad Pammachium, apertè asserens, iuxta Canones Nicænos Hierosolymitanum Episcopum Cæsarensi ut Metropolita, Antiocheno ut Patriarchæ subditum fuisse: ut manifestè constet, Antiochenum Patriarcham etiam in ipsa Palestina tempore Nicæni Concilij habuisse Metropolitanum Cæsarensensem sibi subditum.

7. Quod cum ità sit, quid hic respondebit Auctor noster, quid comminiscetur, quid somniabit, ut hanc veritatem eludat? dicet ne, se de Patriarcha Antiocheno locutum non fuisse, sed tantum de Patriarchis Alexandrino, & Romano, quod inter illos duos parilitatem dumtaxat Canon Nicænus constituat? id si rectè sapit, numquam respondebit: ipse enim Canonem Nicænum eo modo interpretatus est, ut trium primarum Sedium, adeoque etiam Antiochenæ iura complectatur. Cum autem ex dictis constet, Sedem Antiochenam sub se habuisse plures Metropolitanos Episcopos, nonne constat falsum esse, quod Auctor noster post Beueregium finxit, Concilium Nicænum Canone 6. nullam auctoritatem Metropolitana superiorem agnouisse? Nonne manifestum fit, quod Britannicis populis errorem imponat, quando pro tuenda suprema Metropolitanorum potestate omnem aliam ipsa superiore

riorem Nicæno Concilio ignotam fuisse asserit .
Hæc sufficere debere existimo , vt oculi Anglorum
aperiantur , & errorem de suprema Metropolitano-
rum potestate , quo imbuuntur , deserant , ac exe-
crentur ?

8. De Patriarchatu Antiocheno satis hæte-
nus , iam de Alexandrino sermonem instituamus . In
confesso est , Episcopum Alexandrinum ante Con-
cilij Nicæni tempora habuisse potestatem supra
plures Prouincias , idque Canon sextus Nicænus
apertè indicat , dum vetustam consuetudinem ob-
seruari statuit , qua Episcopus Alexandriae supra
Aegyptum , Lybiam , & Pentapolim potestatem
exercebat . Id de Dionysio , qui sexaginta annis ante
Nicænum Concilium Alexandrinam Ecclesiam re-
xit , expressè D. Athanasius in Libro de Sententia
Dionysij contra Arianos his verbis commemorat :

D. Athanasius de
sententia Dio-
nysij .

*In Pentapoli superioris Lybiæ quidam Episcoporum
sententias Sabellij amplectebantur , tantumque eorum
commenta inualuerant , vt vix vltius filius Dei in Ec-
clesijs predicaretur . Re cognita Dionysius , ad cuius
curam eæ Ecclesie pertinebant , Legatos misit , qui Au-
thores harum rerum ab illis prauis opinionibus retrahe-
rent . Teste itaque Athanasio , Lybiæ superioris ,
seu Pentapolis Ecclesie ad Dionysij curam spe-
ctabant , sicut & aliæ Ecclesie per cæteras Diocesis
Aegyptiacæ Prouincias distributæ , prout D. Epi-
phanius Hæresi 68. commemorat , cum Meletiani
schismatis originem detegit : Meletius , inquit , cum
Mar-*

D. Epiphanius .

Martyribus ac præcipuè Petro Archiepiscopo Alexandrino tum in vinculis habebatur : atque ille quidem cæteris Aegypti Episcopis antecellens secundum à Petro dignitatis locum obtinebat, utpotè illius adiutor, sed eidem tamen subiectus, & ad ipsum de causis Ecclesiasticis referens. Hic enim mos est Alexandrinorum Archiepiscoporum, ut per totam Aegyptum, ac Thebaidem, Mareotidem, Lybiam, Ammoniacam, Mareotidem, & Pentapolim Ecclesiastica negotia administrent. Ex his Antiquorum testimonijs clarè constat de Episcopi Alexandrini supra omnes totius Aegypti Prouincias potestate, neque de ea quemquam dubitare posse existimo, vnde videndum restat, an nullus, tum temporis in cunctis Aegypti Prouincijs fuerit Metropolitanus Episcopus.

9. Negat id Auctor noster de tēporibus Nicæno Concilio anterioribus, sed quo fundamento, nescio. Meletius enim ante Concilij Nicæni tempora Episcopatum in Thebaide obtinuit, & de ipso D. Epiphanius loco superius relato memoriæ mandauit, quod tempore S. Petri Alexandrini Episcopi, qui quatuordecim circiter annis ante Concilium Nicænum Martyrio coronatus est, cæteris Aegypti Episcopis antecellens secundum à Petro dignitatis locum obtinebat. Qua ratione autem Meletius tunc secundum locum à Petro obtinuisset, quo iure cæteris Aegypti Episcopis antecelluisset, nisi Metropolitanus fuisset? vis ampliorem confirmationem? D. Athanasium consule, qui Meletium in Aegypto Epi-

Epiphanius hæ-
ren 68.

Breuiarium Episcoporum à Meletio ordinatorum

D. Epiphanius.

Episcopos ordinasse perhibet, & in Breuiario Episcoporum Meletij vltimo loco nominat Ioannem Memphiensem Episcopum: *ἐν Μεμφί Ἰωάννης καλεσθεὶς ὡς τῷ βασιλέως ἐστὶ μὲν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ:* In Memphi Ioannes iussus ab Imperatore, vt esset vnà cum Archiepiscopo. Meletius ergò Archiepiscopus erat, cui ex mandato Imperatoris Ioannes Memphi Episcopus adhærebat: idque est, quod expressè affirmat D. Epiphanius Hæresi 69., vbi de Ario narrat, quod Secundum Pentapolitanum Episcopum cum alijs nonnullis in partes suas pertraxerit, illaque omnia incio Beato Alexandro gesta sint, donec Meletius Thebaidis in Aegypto Archiepiscopus, Et iterum: donec Meletius Archiepiscopus in Aegypto, & Alexandro subiectus rem omnem ad Alexandri aures detulit. Ita Epiphanius bis Meletium Ἀρχιεπισκόπον nominat, affirmatque, Alexandro Alexandrino subiectum fuisse, vt nullum dubium esse possit, quin Patriarcha Alexandrinus ante tempus Nicæni Concilij Metropolitanum sub se habuerit, & rerum Ecclesiasticarum ignorantia factum sit, quod Auctor noster nullum in Thebaide Metropolitanum agnouerit.

10. Hæc itaque cum clariora sint, quam vt in dubium reuocari possint, dicat nunc Auctor noster, parilitatem Patriarchatus Alexandrini, & Romani in eo sitam fuisse, quod neuter Metropolitanos sub se haberet. Cum enim ostensum sit, sub Patriarchatu Antiocheno & Alexandrino non solum plures Pro.

Prouincias, sed etiam Metropoles ante Concilij Nicæni tempora fuisse; quando Canone sexto Nicæno statuitur, morem antiquum obtinere debere, vt Episcopus Alexandrinus totius Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis habeat potestatem, quia Episcopo Romano parilis mos est, non solum Episcopi Alexandrini super Episcopos, sed etiam super Metropolitans auctoritas confirmatur exemplo Patriarchæ Romani, quæ consequenter super Metropolitanos potestatem habuisse oportet. Nec est, quod quisquam obijciat, paraphrasim Ruffini de Suburbicarijs Regionibus, easque cum Salmasio intra centum ab Vrbe lapides, aut cum nupero scriptore Gallo intra Vicariatus Urbis limites conclusas fuisse affirmet. Hæc enim in secunda Antiquitatis illustratæ editione latius refellâ, & erronea esse ostendam. Quis interim non mirabitur inueniri homines, qui dum Antiochenum Episcopum supra 15. Orientis Prouincias, & Alexandrinum supra sex Agypciacas constitutos fuisse conspiciunt, Romani Episcopi Patriarchalem potestatem intra centum ab Vrbe lapides aut paulo plures coarctatam fuisse dicunt? Si Episcopus Alexandrinus supra maiorem Romani Imperij Diœcesim ius Patriarchale obtinebat, quia Episcopo Romano parilis mos erat, ipsum certè Episcopum Romanum supra similem ad minus Imperij Diœcesim ius Patriarchale obtinuisse dicendum erit. Atqui non vnâ, sed plures maiores Diœceses Syluestrum Romanum Episcopum tenuisse, Concilium Arelatense pri-

M

mum

Canon 6. Nicæ-
nus.

num diferte tradidit decem annis ante Nicænum: nec vllibi legitur, has Dicecefes in tam breui annorum fpatio Sylueftro ademptas fuiſſe, vt indubitatum eſſe debeat, ipſum omnino eas Concilij Nicæni temporibus retinuiſſe, & conſequenter Patriarchalem Summorum Pontificum poteſtatem ſupra vrbiuicinas, & cæteras Occidentis Prouincias, intra quas Britannicæ numerari debent, conſtituendam eſſe.

C A P V T VI.

*Quod Britannica Eccleſia à ſuis primordijs
uſque ad tempus reſtaurata ſub Grego-
rio Magno per Auguſtinum Mo-
nachum Religionis, aucto-
ritatem Metropolitana-
na ſuperiorem
agnouerit.*

1. Britanniam nullam auctori-
tatem Metropolitana ſuperiorem a-
gnouiſſe uſque ad Pontificatum
Gregorij Magni, Auctor noſter con-
iecit ex quodam Britannorum
Epiſcoporum & Monachorum Ban-
chorenfium reſponſo ad Auguſtinum
Gregorij Legatum, quod ipſe qui-
dem ex Beda, Spelmanus verd ex
antiquo Manuſcripto Anglico com-
probare nituntur.

2. Manuſcriptum à Spelman-
no editum & Auctore noſtro proba-
tum, ſuppoſitum eſt ac recens in-
uentum. Anglicana Eccleſia à ſuis
primordijs auctoriſtatem Metropoli-
tana ſuperiorem in Romano Pon-
tificæ agnouit, vt oſtenditur ex
Concilio Arelatenſi primo, cui tres
Britanniarum Epiſcopi interfue-
runt.

3. Idem probatur ex Canoni-
bus

bus & epistola Sardicensis Concilij, cui Britanniarum Episcopus adfuisse, D. Athanasius commemorat.

4. Id quoque indicauit Pelagius natione Britannus, cum post heresis sue in Synodo Orientali damnationem non solum causam suam ad Romani Episcopi tribunal mitti voluit, sed & librum fidei sue cum litteris ad Innocentium primum misit, ut ex Augustino & Oroso constat.

5. Clarius id agnouit Celestius Pelagij discipulus natione quoque Britannus, dum in Synodo Carthaginiensi ob heresim damnatus, à Synodi sententia ad Romani Episcopi examen credidit appellandum, ut testatur Marius Mercator: illam enim appellationem prosequi debuit, ut asserit Paulinus D. Ambrosij Diaconus.

6. Confirmatur hoc ipsam ex Episcopis, qui à Sede Apostolica in Britanniam missi sunt, & à Britannis recepti, ut de Germano Antistodarense narrat S. Prosper, cuius testimonium hac in re contemni non debet.

7. Idem testantur Venerabilis

Beda de Palladio Scotorum, & Martheus Vest-Monasteriensis de S. Patricio Hibernorum apostolis.

8. Probat quoque manifestè ex ijs, quæ Gregorius Magnus pro restauranda in Britannijs Religione Catholica egit. Misit namque Augustinum Sedis sue Legatum, ut in illa Insula Ecclesiam institueret, Metropolitanos ordinaret, & Episcopos consecraret, qui omnes ipsi parere tenerentur.

9. Neque auctoritati Pontificie opposuerunt se Monachi Banchoreses aut Britannie Episcopi tempore Augustini Legati. Monumentum enim de responso Abbatris Banchoensis à Spelmano editum est supposititium, & acta apud Bedam innuunt solummodo, de quibusdam ritibus, non verò Primatui Pontificis questionem fuisse.

10. Quod si ponatur, Monachos Banchoreses etiam primatui Papa contradixisse, nihil ex hac oppositione deduci potest, cum Augustinus eos falsum quid tueri miraculo ostenderit, & Diuinitus de veritate constiterit.

1. **O** Per suo Auctor noster finem impositurus proponit ea, quæ occasione legationis Augustini dicta putantur à Monachis Banchorensibus, & Episcopis Britannis, de quibus refert sequentia: „ Augustinus plena, ut putabat, instructus potestate rogauit Episcopos Britannicos, ut sibi occurrerent in loco dicto Augustins, ac.... illis autem eo venientibus proposuit, ut amplecterentur vnitatem Ecclesie Catholice, & postea operam conferrent ad conuersionem Gē-

M 2

„tilium

pag. 377. "Augustine being furnished vvith such full powers, as he thought desired a meeting vvith the British Bishops, at a place called Augustins ac, as Bede saith (in the confines of the Vviteij) and

the'vveſt Saxōs)

... but at this place the British Biſhops gave Auguſtine a meeting: vvhether the firſt thing propoſed by him was, that they ſhould embrace the Vnity of the Catholick Church, and then ioine vwith them in preaching to the Gentiles, for ſaith he, they did many things repugnant to the Vnity of the Church; vvhich was in plain terms to charge them vwith Schiſm, and the terms of Communion offered, did imply ſubmiſſion to the Church of Rome, and by conſequence to his authority over them. But the vviſeſt that could be obtained from them, was onely that they ſhould take farther aduice, and giue another meeting, vwith a greater number. And then vvere preſent ſeuē Biſhops of the Britains, and many learned men, chiefly of the Monastery of Bancho, vvhether Dinot was then Abbat: and the Reſult of this meeting was, that they vvitely reſuſed ſubmiſſion to

tilium: multa enim, inquit Beda, ab illis fiebant, repugnantia vnitati Eccleſiæ: Quibus verbis eos ſchiſmatis accuſabat. Conditiones oblatae Communionis continebant, quod ſe ſubijcerent Eccleſiæ Romanæ, & auctoritatem Auguſtini agnoſcerent: ſed nihil aliud ab eis obtineri potuit, quā quod promitterent, ſe conſilium ſuper ea re inituros, & quod iterum eò frequentiores conuenerent. Conuenerunt itaque ſeptem Epiſcopi Britannorum, & multi alij viri Eruditi præcipue ex Monasterio Banchorenſi, cui Dinotus tunc præerat, ibiq; tandem concluſum fuit, quod Britanni nullatenus ſe ſubijcerent Eccleſiæ Romanæ, aut admitterent Auguſtinum in ſuum Archiepiſcopum. Huc vſque Auctor noſter, obſeruans iſtius Hiſtoriæ veritatem non ſolū inniti teſtimonio Bedæ, ſed etiā fide manuſcripti per Spelmannum editi, in quo Dinotus Abbas Banchorenſis fertur dixiſſe, ſe nescire, quis eſſet ille Papa, quem Patrem Patrum vocabant, cui Auguſtinus à Britannis Epiſcopis obedientiam præſtari volebat. Quamuis autem hoc manuſcriptum ſuppoſitionis à quibuſdam argui fateatur, adducit tamen auctoritatem Spelmanni, qui, inquit, illud refert Britannicè, Anglicè, & Latinè, ac indicat, vnde illud habuit: accuratè illud tranſcripſit, additq; ſibi viſum fuiſſe antiquum manuſcriptum, & deſcriptum ex antiquiori ſine anno aut nomine Auctoris, & adhuc aſſeruari in Bibliotheca Cottoniana.

,, niana. Hæc omnia sunt signa candoris, & fide-
 ,, litatis, nec quidquam vltius exigi potest.
 ,, Spelmannus enim erat vir acrioris iudicij, & fa-
 ,, gacitatis, quam vt ipsi faciliè imponi posset nū-
 ,, pera inuentione aut nouiter reperta schedula, vt
 ,, Cressæius illud manuscriptum vocat.,,

2. Ex his Auctoris verbis faciliè colligitur, il-
 lum, etsi præcipuum causæ suæ fundamentum in
 auctoritate Bedæ constituat, non tamen negare au-
 ctoritatem manuscripti à Spelmanno editi, quod
 tamquam recens confictum rejiciendum videtur, vt
 facile monstratur. Neque enim verisimile est, Dino-
 thum Abbatē Banchorensem illa dixisse de Roma-
 ni Pontificis potestate, quæ cum dixisse manuscrip-
 tum illud perhibet: non enim noua res erat auctori-
 ritas Pontificia in Britannia Insulis, neque recens
 aliquod inuentum Patriarchalis Romani Epi-
 scopi in Ecclesias Britannicas auctoritas. Qui
 antiqua Anglicanæ Ecclesiæ monumenta peruoluit,
 hæc, vt puto, negari non posse perspiciet. Si namq;
 noua erant, & recens inuenta, cur igitur incunte
 quarto sæculo ex Arelatenſi Concilio Eborius Ebo-
 racensis, Restitutus Londinensis, Adelphius Colo-
 niæ Londinensium Episcopi, alijque ex Britannicæ
 Clero eiusdem Concilij Arelatenſis acta ad Sylue-
 strum misissent, vt ipsius opera omnibus nota fie-
 rent? Cur illum maiores Dioceses tenere confessi
 essent? Cur Apostolos quotidie in Cathedra Ro-
 mana sedere scripſissent, si in Cathedra Romana

Apo-

the Church of
 Rome, or to
 Augustine as
 Archbishop
 ouer them.

Extomo 1. Con-
 ciliorum Spel-
 manni Auctor
 pag. 360. Sir H.
 Spelman vvh
 setsis down at
 large in Vvelsh,
 English and La-
 tin, tells from
 vvhom he had
 it, and exactly
 transcribed it,
 and that it ap-
 peared to him
 to haue been an
 old MS. taken
 out of an older,
 but vvhithout da-
 te or Authour,
 and belieues it
 to be still in the
 Cotton Library.
 Here is all the
 appearance of
 ingenuity and
 faith fulness
 that can be ex-
 pected, and he
 vvas a person
 of too great
 iudgment and
 sagacity to be
 easily imposed
 upon by a mo-
 dern inuention,
 or a new found
 schedule, as Mr.
 Cressy Phrases
 it.

Patres Arelaten-
 ses epistola Sy-
 nodica.

Apostolicam auctoritatem non remansisse credidissent.

3. Constat profecto, quod ad medium eiusdē sæculi Britāniarum Episcopi, quos Sardicensi Concilio adfuisse testatur Athanasius, Eusebianis sese opposuerint, & D. Athanasium à Iulio Primo rectè absolutum fuisse propugnarint, appellationes ex omnibus Orbis Catholici Prouincijs ad Sedē Apostolicam fieri permiserint, & in Romano Pontifice *Petri Apostoli memoriam* honorandam esse professi sint. Ita enim Britanniarum Antistites, qui cum trecentis Episcopis ad Concilium Sardicense sese contulerant, Canone 3. statuerunt: *S. Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur ab his, qui causam examinarunt, Iulio Romano Episcopo: & si iudicauerit, renouandum esse iudicium, renouetur, & det Iudices: si autem probauerit talem causam esse, ut non refricentur ea, quæ acta sunt, quæ decreuerit, confirmata erunt.* Vndè iidem Britanniarum Episcopi post constitutos Canones in epistola Synodica ex Cresconij collectione, & Hilarij fragmentis tom. 2. Conciliorum apud Labbeum edita scripserunt ad Iulium Primum, *optimum & valdè congruentissimum videri, si ad caput, id est, ad Petri Apostoli sedem de singulis quibusque Prouincijs Domini referant Sacerdotes.* Quid manifestius scribere potuerunt Britannici Episcopi, quam sedem Romanam esse Petri Cathedralē & caput totius Ecclesiæ, ad quam ex toto Mundo referre debebant Episcopi, prout ex Sardicensi

Canon. 3. Sardicensis.

Epistola Synodica Sardicensis

cenſi Synodo referebant damnationem Euſebiano-
rum, de quibus ſcribunt ad eundem Iulium Papam:
*Omnes fratres, & Coepiſcopos noſtros litteris tuis
admonere digneris, ne episto-
las, id eſt, litteras Com-
municatorias eorum accipiant.* Qua in re Britanni
Epiſcopi conuenerunt cum D. Ambroſio, & Epi-
ſcopis Italis, qui in episto-
la Synodica Aquileienſis
Concilij hoc eodem ſæculo quarto ſcripſerunt ad
Gratianum Imperatorem: *totius Orbis Romani caput
Romanam Eccleſiam eſſe. Vnde in omnes venerande
Commonitionis iura dimanant.*

Concilium A-
quileienſe epiſt. ad
Gratianum Im-
peratorem.

4. Præclarum eſt pro Romani Pontificis pri-
matu teſtimonium, quod ab ipsis Romanæ fidei
hoſtibus in Britannia natis deſumitur. Pelagius
Natione Britannus primum ab Oroſio Hiſpano
Presbytero coram Synodo Dioſpolitana de hæreſi,
deinde verò ab Occidentalibus coram Synodo
Orientali ſub Theodoto Antiocheno accusatus, non
ſolum cauſam ſuam ad B. Innocentium Papam
Romanum referri permiſit, ſed & ipſe libellum Fi-
dei ſuæ ad illum direxit. De prioris Synodi actis te-
ſtatur Oroſius in Apologia ſua pro libertate arbitrij
contra Pelagium, referens, Ioannem Epiſcopum
Hieroſolymitanum in Synodo Dioſpolitana tan-
dem protuliſſe ſententiam, vt ad B. Innocentium Pa-
pam Romanum fratres & episto-
la mitterentur, Vni-
uerſi, quod ille decerneret, ſequuturi. Secundæ Sy-
nodi mentionem facit D. Auguſtinus lib. 1. contra
Iulianum, cap. 3. affirmans, ei præſediſſe Theodo-

Oroſius apolo-
gia pro libertate
arbitrij.

tum

tum Antiochenum Episcopum, seque illius ac Prayli Hierosolymitani Episcopi hac de re ad Innocentium litteras penes se habuisse. Pelagium demum suæ fidei libellum Innocentio primo obtulisse, Augustinus lib. 2. de gratia Christi, cap. 21. his verbis commemorat: *de libro Fidei, quem Romanam cum ipsis litteris misit ad eundem Innocentium*. An Pelagius ab Orientalibus Episcopis causam suam ad Romani Episcopi tribunal referri permisisset, ipseque misso fidei libello se coram Innocentio primo purgare curasset, si in Britannia, ubi enutritus erat, Innocentij auctoritas nihili fiebat? Nonne Sedis Apostolicæ sententiam declinasset, & Ecclesiæ Romanæ hac de re iudicium respuisset?

5. Tantum sanè abest, id facere potuisse, ut Cælestius Pelagij discipulus natione Scotus in altera Mundi parte de eadem Hæresi à Paulino D. Ambrosij Diacono accusatus, & à Carthaginensi in Africa concilio damnatus ad examen Romani Episcopi appellandum crediderit. Sic enim apud Marium Mercatorem legitur in Commonitorio: *qua sententia ad Romani Episcopi examen credidit appellandum*. An forsan ad eum appellandum credidit, quem auctoritatem iudicandi non habere existimavit? Aliter sanè sentiebat Paulinus in libello Papæ Zosimo oblato, ubi de Cælestio ait: *is, qui ad Sedem Apostolicam prouocarat, defuit, quem utique oportuerat merita suæ appellationis astruere*. Non potuit D. Ambrosij Diaconus clarius affirmare, quod
Sedes

D. Augustinus
lib. 2. de gratia
Christi, cap. 21.

Marius Mercator
in Commonitorio.

Paulinus in li-
bello Zosimo
Papæ oblato.

Sedes Apostolica habuerit ius recipiendi appellationes, & Cælestius coram Romano Pontifice tamquam superiore momenta suæ appellationis persequi debuerit. Quamuis autem Cælestius neglecta prima appellatione in Asiam & Thraciam profugerit, hinc tamen eiectus ad Urbem Romam teste Marius Mercatore, *sub S. memorie Zosimo Episcopo tota festinatione perrexit*, ibidemque eius tergiuersationibus & erroribus detectis, à B. memorie Zosimo Episcopo vna cum Pelagio damnatus fuit; qua de re epistola Zosimi per totum Orbem missa subscriptionibus SS. Patrum roborata fuit, vt in commonitorio supradicto continetur, cui concinit S. Prosper in Chronico asserens, Decreta contra Pelagium & Cælestium ex Africa ad Papam Zosimum perlata fuisse: quibus, Inquit, *probat per totum Mundum heresis Pelagiana damnata est*. Quantum itaque ex tota Cælestij & Pelagij causa colligitur, adeo certum erat temporibus Innocentij primi, eam ad Romani Pontificis tamquam superioris tribunal spectasse, vt non solum Orientis & Africae Concilia id ultro agnouerint, sed pestes orbis terrarum Pelagius & Cælestius id negare ausi non sint, quin etiam, cum Zosimi epistola, qua Pelagiana hæresis damnata est, per vniuersam sub Cælo Ecclesiam transmissa ad Britanniam etiam peruenerit, nullum omnino dubiū esse potest, quin subscriptionibus quoque Britannorum Patrum Hæresis illa damnata sit. Vndè notat Vener. Beda, Pelagianā Hæresim serius

Marius Mercator
in Commonit.

S. Prosper in
Chronico.

N

Bri-

Britanniam penetrasse, & primum per Agricola
Pelagiani Episcopi filium circa tempora Cælestini
Papæ in Britannias illatam fuisse: ex eo namque
constat, Britanniam toto Innocentij, Zosimique
Pontificatu ab Hæresi illa immunem fuisse, quod
non alia ratione contigisse existimandum est, quam
quia Innocentij, & Zosimi Decreta receperat.

6. Vbi autem Agricola per Britannias Pela-
gianam hæresin seminavit, Sedes Apostolica aucto-
ritate sua vsa Episcopos in Britanniam misit, quos
Britannia recepit, & quorum ope non ab hæresi
solum, vbi fides Christiana vigeat, sed ab infideli-
tate quoque, vbi fides extincta erat, conuersa fuit.
Narrat quidem Venerabilis Beda lib. 1. Hist. Gentis
Anglorum, cap. 17. Britannos ab Episcopis Gallis
auxilium contra Pelagianam hæresin petisse, &
Lupum Tricassinum, ac Germanum Antisiodoren-
sem Episcopum ex Gallijs ad Britanniam venisse,
vnde auctor noster pag. 89. Romanæ Ecclesiæ Au-
thoritatem minimè agnitam fuisse deducit. Verum
qui Bedam allegat, scriptorem, ex quo Beda histo-
riam suam desumere potuit, audiat, sanctum scilicet
Prosperum Regiensem Episcopum, qui ad Con-
sulatū Florentini & Dionisij factum his verbis enar-
rat. *Agricola Pelagianus Seueriani Episcopi Pelagia-
ni filius Ecclesias Britanniae dogmatis sui insinuatione
corrupt, sed ad actionem Palladij Diaconi Papa Cæle-
stinus Germanum Antisiodorensem Episcopum vice
sua mittit, & deturbatis Hæreticis Britannos ad Ca-
tholi-*

3. Prosper in
Chronico.

tholicam fidem dirigit. Ita S. Prosper, qui per ætatem Palladium Cælestini Papæ Diaconum videre & alloqui potuit, & sub Leone Magno Cælestini successore Romæ fuit, eiusdemque Leonis Notarius extitit, adeoque authenticum Instrumentum, quo Germano Antisiodorensi Episcopo Sedis Apostolicæ vices per Britannias commissæ sunt, in Scrinijs Romanæ Ecclesiæ legere potuit, vt de huius Patris testimonio ne dubium quidem moueri possit. Neque refert, à Venerabili Beda memoriæ proditum esse, Germanum simul cum Lupo ad instantiam Britannorum in insulam venisse, & Concilij Verolamij iudicio ad disputandum cum Pelagianis selectos fuisse: Hæc enim, vt rectè obseruauit Annalium parens Baronius nihil obstant, quo minus ad instantiam Palladij Romani Diaconi Cælestinus Papa Germano Antisiodorensi Episcopo vices suas commiserit, ipseque Germanus auctoritate Apostolica fretus ad Britanniarum Ecclesias componendas perrexerit, & ex propria Diœcesi ad alias profectus fuerit, prout non semel, sed sæpius factum esse, ex istorum temporum monumentis edocemur.

7. Enimuero refert S. Prosper biennio post missionem Germani Antisiodorensis: Consulibus Basso & Antiocho *ad Scotos in Christum credentes ordinatur à Papa Cælestino Palladius, & primus Episcopus mittitur*. Idem omnino habet Venerabilis Beda lib. 1. cap. 13. asserens, ad annum Theodosij Iunioris octauum: *Palladius ad Scotos in Christum*

S. Prosper.

Venerab. Beda.
lib. 1. cap. 13.

Matthæus Vvest
Monasteriensis.

stum credentes à Pontifice Romanæ Ecclesiæ Cælestino primus mittitur Episcopus. Post Palladium ab eodem Cælestino S. Patricium missum fuisse, his quoque verbis commemorat Matthæus Vvest - Monasteriensis: audita verò morte Palladij Patricius Theodosio & Valentiniano imperantibus à Papa Cælestino ad partes occiduas missus est, ut vexillum S. Crucis Gentibus prædicaret. Cumque ad Britanniam pervenisset, prædicavit ibi verbum Dei, & à Genti - incolis grater est susceptus. Deindè ad Scotos se conferens prædicavit verbum Dei, quod non potuit alligari. Addit quidem à Matthæo Archiepiscopo ad Episcopalem gradum promotum fuisse, sed & hoc mandante Cælestino fieri potuit, prout Augustinum iubente Gregorio ab Arelatensi Episcopo ordinatum fuisse, infra videbimus. Quin imò Marianus natione Scotus S. Patricium à Cælestino Archiepiscopum Scotorum ordinatum fuisse, totamque Hiberniam ab eo ad Christum conuersam fuisse asserit, quod non solum à Sigeberto, alijsque exteris scriptoribus, sed à pluribus quoque Auctoribus Anglis memoriæ proditum esse, annotavit Armachanus pag. 838. & sequentibus, ubi eorum testimonia adducit, & inter alia Iocelini Monachi, qui ad finem duodecimi sæculi Patricij vitam ab Henschenio ad 7. Martij editam conscripsit, ac Patricium non solum à Cælestino Papa Episcopum creatum fuisse commemorat, sed etiam tẽpore Hilari Romã missionis suæ rationem redditurum iterum aduenisse significat,

cat, illique, Inquit, vices suas committens, atque legatum suum constituens, quæcumque in Hibernia gesserat, constituerat, disposuerat, auctoritatis suæ munimine confirmavit. Ex quibus omnibus manifestum euadit, Sedem Apostolicam auctoritate sua usam fuisse in gubernandis per Legatos suos Britanniarum Ecclesijs, & Britannias hanc auctoritatem agnouisse usque ad Saxonum irruptionem, quæ post Cælestini tempora contigit.

Iocelinus in vita S. Patricij.

8. Post Saxonum in Britannias aduentum destructis Ecclesijs, euersis altaribus, dispersis Pastoribus, ad restituendam Religionem Catholicam longa annorum serie sub Gentilium Principum Tyrannide in præcipuis Prouincijs deletam Gregorius Primus Augustinum Monachum misit, eumque ut Apostolum suum Britannia suscepit ac venerata est. Testatur Venerabilis Beda lib. 1. cap. 28. Augustinum ab Archiepiscopo Ciuitatis Arelatensis Ethe-rio iuxta quod iussa S. Patris Gregorij acceperat, Archiepiscopum Gentis Anglorum ordinatum fuisse. ordinatus itaque fuit iuxta Gregorij Magni iussa, quod Gregorius cum primum in toto Orbe gereret Pontificatum, conuersis iam dudum ad fidem veritatis esset prælatus Ecclesijs, ut ex vita eiusdem Gregorij lib. 2. cap. 2. per Bedam conscripta refert Spelmanus tomo 1. Conciliorum Angliæ, ad annum Christi 597. Quin etiam ad sæculi sexti initium Augustinus primus Cantuariensis Episcopus collapsam Anglicanæ Ecclesiæ disciplinam restituere satagens Grego-

Venerab. Bedæ lib. 1. Hist. c. 28.

Auctor vitæ Gregorij Magni.

Gregorium consuluit, ipseque Gregorius Auctori-
tate Apostolica responsa dedit, iuxta quæ Disciplina
Anglicanæ Ecclesiæ restaurata fuit. Hac igitur
auctoritate Gregorius ab Augustino duos Metro-
politano Londinensem & Eboracensem cum vi-
ginti quatuor Episcopis creari iussit, ipsosque Au-
gustino, quamdiu Legati Pontificij munus obiret,
subiectos esse voluit. Ex quibus omnibus manifestis-
sime constat de suprema Sedis Apostolicæ auctori-
tate, quàm Romani Pontifices in Anglia exercue-
runt, & non Britanni tantum, sed & Anglo saxon-
es, ubi ad fidem conuersi sunt, venerabunde agno-
uerunt.

9. Atque satis hætenus de nonnullis veterum
monimentis, ex quibus deducitur, quod Pontifi-
ciam auctoritatem primis sæculis Orbis Britannicus
agnouerit. Restat solummodo, vt ad Manuscrip-
tum à Spelmanno editum, & acta Synodi Britan-
nicæ ex Venerabili Beda ab Auctore nostro addu-
cta respõdeamus. Ac primò quidem de monumento
per Spelmannum edito, non adeò antiquum vide-
tur, vt post schismata exarari non potuerit., Quo
autem tempore, inquit Spelmannus, confectus
fuit codex ille, vel quo Auctore, nec mihi in eo
dem constitit, nec alias certè explorare potui, sed
haberi censeo codicem in Cottiniana Bibliotheca.,
Nihil certi de hoc Codicis auctore se habuisse
significat Spelmannus, sed plurimum de eo sese du-
bitare, non obscure innuit. Deinde cum fateatur,
se

Spelmannus to.
1. Conciliorum
Angliæ.

se nescire, quando nam conscriptus sit Codex, in quo monumentum habetur, facile colligitur, illum antiquum non esse: quin imo ex idiomate satis superque cognoscitur, monumentum recētiorem ætatem sapere, & nequaquā ad tempora Augustini Monachi ac Gregorij Magni referri posse. Demum in illo affirmatur, Quod Britanni & Dinotus Abbas Augustino responderint, se eum nolle agnoscere, quia *sub gubernatione Episcopi Caerlegionis super Osca* constituti erant. Cum tamen constet, nullum tunc temporis Archiepiscopum Caerlegionis super Osca flumine fuisse, & ante centum & plures annos Sedes istius Ciuitatis ad Meneuenses translata fuerit. Ad acta autem, quæ ex Venerabili Beda ab Auctore nostro adferuntur, iam alij ante me responderunt, nullam quæstionem de primatu Romani Pontificis inter Augustinum & Britannos Episcopos fuisse, sed solum de quibusdam traditionibus Ecclesiæ, de quibus ista ad eosdem Episcopos dixisse fertur Augustinus: *In multis quidem nostræ consuetudini, imò Vniuersalis Ecclesiæ contraria geritis, & tamen si in tribus his mihi obtemperare vultis, ut Pascha suo tempore celebretis, ut ministerium baptizandi, quo Deo renascimur, iuxta morem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ & Apostolicæ Ecclesiæ compleatis, ut Genti Anglorum una nobiscum prædicetis verbum Domini: cetera, quæ agitis, quamuis moribus nostris contraria, equanimiter cuncta tolerabimus. At illi nihil horum se facturos, neque illum pro Archiepiscopo habituros esse respondebant.*

Monumentum
Anglicanum
supposititium.

Venerab. Beda.
lib. 2. Hist. cap. 2.

bant. Haftenus Beda, ex cuius verbis manifestè, ni fallor, apparet, non de Romani Pontificis primatu, sed de Metropolitana Augustini dignitate quæstionem institutam fuisse, & Britones Episcopos solummodo contendisse, se Augustino tamquam Archiepiscopo subiectos esse non debere. Quamuis autem hanc ob rem nonnulla alia ad traditionem Ecclesiæ spectantia recipere noluerint, in ijs non Romanæ dumtaxat, sed vniuersæ sub Cœlo Ecclesiæ repugnabant, vndè plurima vnitati Ecclesiæ contraria facere dicebantur, qua de re Venerabilis Beda libro superius citato de Britonibus ait: *Qui cum longa disputatione habita, neque precibus, neque hortamentis, neque increpationibus Augustini ac sociorum eius assensum præbere voluissent, sed suas potius traditiones vniuersis, quæ per Orbem sibi in Christo concordant, Ecclesijs præferrent, Sanctus Pater Augustinus hunc laboriosi ac longi certaminis finem fecit, ut diceret: obsecremus Deum, qui habitare facit vnanimes in domo Patris sui, ut ipse nobis insinuare celestibus signis dignetur, quæ sequenda traditio, quibus sit vijs ad ingressum Regni illius properandum. Adducatur aliquis eger, & per cuius preces fuerit curatus, huius fides & operatio Deo deuota atque omnibus sequenda credatur. Quod cum aduersarij, inuiti licet, concederent, allatus est quidam de genere Anglorum oculorum luce priuatus, qui cum oblatus Britonum Sacerdotibus nil curationis vel sanationis horum ministerio perciperet, tandem Augustinus iusta necessitate compulsus flectit genua sua ad Patrem*

Domi

Domini nostri Iesu Christi, deprecans, vt visum ceco, quem amiserat, restitueret, & per illuminationem vnius hominis corporalem in plurimorum cordibus fidelium spiritualis gratie lucem accenderet. Nec mora, illuminatur cecus, ac verus summæ lucis præco ab omnibus prædicatur Augustinus. Tum Britones consitentur quidem, intellexisse se, veram esse viam Iustitiæ, quam prædicaret Augustinus &c. Huc vsque Venerabilis Beda, qui nullibi meminit controuersie de suprema Romani Pontificis potestate, sed de traditionibus, circa Pascha nimirum, & Baptismatis ritus, vt supra annotauimus.

IO. Quamuis autem hæc vera sint, & testimonio Venerabilis Bedæ comprobentur: ponamus tamen, inter alia etiam controuersiam fuisse de primatu Romani Pontificis, quis non videt, acta apud Venerabilem Bedam Auctoris nostri placita euertere? Testantur acta, Britones controuersiam instituisse de traditionibus, quas vniuersis, quæ per Orbem sibi in Christo concordant, Ecclesijs præferrebant: vt, si quæstio fuerit de primatu Romani Pontificis, manifestum sit, vniuersas per Orbem Ecclesias primatum Petri Successoris tunc agnouisse, prout Gregorius Magnus quoque testatur, dum lib. 4. epist. 32. ad Mauritium scripsit: *cunctis enim Euangelium scientibus liquet, quod voce Dominica Sancto, & omnium Apostolorum Petro Principi Apostolorum totius Ecclesie cura commissæ est. Petri ergo Apostolorum Principis successorem, quem à primis Reli-*

Gregorius Magnus lib. 4. epist. 32.

O gionis

gionis Christianæ incunabulis fideles Episcoporum Episcopum nominabant, omnes tempore Gregorij Magni ex Euangelio nouerant, vt Britanni primatum eius contra totius Orbis Catholici iudicium impugnarint. Supposito itaque, quod Britanni inter ceteras traditiones etiam illam de primatu Romani Pontificis reiecerint, quid inde aliud sequeretur, quam quod obseruauit Annalium Parens Baronius, illos post Saxonum irruptionem à ritibus & Religionis Catholicæ dogmatibus defecisse, & tamquam schismaticos à centro Communionis Ecclesiasticæ separatos fuisse? Quid inde aliud haberetur, quam Deum illo miraculo, quod intercessione Augustini fecit, falsitatem schismaticæ Britannorum Ecclesiæ ostendere voluisse? Nonne acta Synodi Britannicæ à Beda exhibita testantur, Augustinum tam manifesto miraculo earum rerum, quas Britannis proponebat, æquitatem demonstrasse, vt confessi sint, veram esse viam Iustitiæ, quam prædicaret Augustinus? Si hæc negari non possunt, prout negari non posse certum est, quid sibi volunt moderni Auctores Angli, dum Britannorum & Monachorum Banchorésium responsa Catholicis obijciunt? Nonne animaduertent aliquando, se veritati Diuinitus comprobatae suos dumtaxat errores, id est vana hominum figmenta obijcere, seque à reliqua Ecclesia duplicis culpæ reos haberi, & impugnatae veritatis, & amissi pudoris? Tædet me in re tam clara, tam manifesta, tam perspicua tempus inani-

inaniter terere, & cum de Religione agitur, rursus
 cogi veritatem novis probationibus illustrare, quam
 omnes retrò scriptores Angli, omnes viri sanctita-
 te & eruditione in Britannia conspicui, ipsi demum
 Episcopi in varijs Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ
 Concilijs agnouerunt, ac propugnarunt. Finem
 itaque huic Dissertationi imponam, & coronidis lo-
 co sequentem exhortationem subiiciam.

O

EXHOR.

EXHORTATIO

Ad Anglicanæ Ecclesiæ
Ministros.

Philo in oratio-
ne pro Gente
Hebræorum ad
Caicum Caligu-
lam.

Matthæi 16. cap.

1. ad Timoth. 3:

DVM Philo Hebræorum disertissimus co-
ram Caio Imperatore & Senatu Romano
Sermonem institueret: *Quo usque tandem,*
inquit, *nos Senes erimus pueri, corpore quidem per æta-*
tem cani, animo verò propter imperitiam infantes ad
modum, ut qui fortunam rem inconstantissimam puta-
mus stabilem, instabilem verò naturam, cum sit firmis-
sima. Parcite obsecro præstantissimi Anglicanæ Ec-
clesiæ Ministri, si verbis Philonis, sed parum muta-
tis, vos alloquar. Quandiu vos corpore senes eritis
animo pueri, & propter imperitiam Religionis in-
fantes admodum, ut qui Catholicam Ecclesiam rem
constantissimam putastis instabilem, Ecclesiam verò
vestram à Catholica auulsam stabilem futuram?
Permutastis veram rerum æstimationem; parti tri-
buentes, quod toti conuenit, & Ecclesiam Catholi-
cam deficere posse existimantes, quam æterna Veri-
tas numquam defecturam promisit, atque Gentium
Doctores, *Columnam & firmamentum veritatis* appel-
lauit. Putastis, veram fidem in Ecclesia toto Orbe
diffusa à Catholicis deperditam, à vobis verò in
Anglia repertam esse, nec animaduertistis, vobis
obij-

obijci posse, quod ante hoc sæculum Rex vester
 Henricus eius nominis octauus Luthero obiecit,
 ,, quod ,, more Donatistarum Ecclesiam Catho-
 ,, licam redigatis ad paucos, de Christo susurrant-
 ,, tes in angulo ,, . Ecclesiam non in aliquo Mun-
 di angulo, sed vsque ad terminos Orbis Terræ ex-
 tendi debere, Magni Augustini, & Sancti Optati
 Mileuitani sententia fuit, quorum vltimus libro 2.
 Parmenianum Donatistarum Principem arguit, ac
 si infregisset promissum Patris de finibus Orbis
 terræ filio tribuendis, & ab eo missa fuisset *quasi in*
carcerem latitudo Regnorum. Tuetur proinde, Ec-
 clesiam, vt Catholica sit, debere vbique extendi, &
 primam eius dotem, ex qua cognosci possit, vnita-
 tem esse, quæ in Communionem cum vna Petri Ca-
 thedra consistit. Id autem aded manifestum esse
 credidit, vt nequidem à Parmeniano negari potuis-
 se existimarit. *Negare non potes*, inquit loco supra-
 citato, *Scire te, in Vrbe Roma Petro Primo Cathedram*
Episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apo-
stolorum Caput Petrus, unde & Cephas appellatus est:
in qua vna Cathedra vnitas ab omnibus seruaretur, ne
ceteri Apostoli singulas sibi quisque defenderent: vt
iam schismaticus & peccator esset, qui contra singula-
rem Cathedram alteram collocaret. Ergo Cathedra
vnica, quæ est prima de dotibus, sedit prior Petrus, cui
successit Linus (& enumerata longa Romanorum
Pontificum serie vsque ad Siricium, sub quo scri-
bebat) Siricius, inquit, hodie, qui noster est Socius,

cum

Henricus VIII.

Optat. Mileuit.
lib. 2, contra
Parmenianum.

*cum quo nobis totus Orbis commercio formatarum in vna Communionis Societate concordat. Vera igitur fuit olim Ecclesia, quæ, cum toto terrarum Orbe diffusa esset, in vna Petri Cathedra vnitatem tenuit, & cum Romana Ecclesia, in signum vnius fidei & Religionis, commercio formatarum communicauit. Hæc optati Mileuitani, hæc aliorum Patrum sententia fuit, quam quia Donatistæ negare non audebant, Episcopum sibi in Vrbe Roma constituerant, quem D. Augustinus à Rupe vel Monte, in quo latitabat, Rupensem & Montensem dictum fuisse affirmat. Quod si Pontificia autoritas tam manifesta olim fuerit, vt à schismaticis Afris aut ignorari, aut negari nequiuert, qua ratione factum est, vt à vobis in Anglia nunc minimè agnoscatùr? An forsan sequentibus temporibus adeò oblitterata fuit, vt à maioribus vestris, cum se à Sedis Apostolicæ Communione separarunt, dignosci non potuerit? Atqui negari non potest, inquiebat tum temporis Henricus Octauus, *quin omnis Ecclesia fidelium Sacrosanctam Sedem Romanam velut Matrem Primatemque recognoscat, ac veneretur.* Si id tempore Henrici Octauus omnis Ecclesia fidelium admisit, si vnam Petri Cathedram recognouit, qua ratione, quo iure, qua æquitate Henricus ipse, omnium anglorum Regum primus, contra singularem Cathedram alteram collocauit, & Primatus eius terminos coercendos esse censuit? Scio respondisse Auctorem illum vestrum, aduersus quem huc vsque egi quod*

Henricus octauus libro de 7. Sacram. contra Lutherum.

quod tempore Henrici Octauī respondit Lutherus ;
 tantam ac tam latè fufam potestatem , neque Dei
 iūſſu, neque hominum voluntate conſecutum fuiſ-
 ſe Pontificem, ſed ſua ſibi vi vendicaſſe . Sed quan-
 doquidem Luthero in oppugnanda Pontificia pote-
 ſtate conſentit , æquum eſt , vt audiat , quid ipſi in
 Luthero Henricus Octauus quondam reſponderit :
Dicat velim, quando in tantam ditionis irrupit poſſeſſio-
nem ? non poteſt obſcurum initium eſſe tam immenſæ
potentiæ , præſertim ſi infra memoriam hominum nata
ſit . Quod ſi rem dixerit , vnā fortassis aut duas æta-
tes ſuperare, in memoriam nobis rem redigat ex historijs.
Alioqui ſi tam vetuſta ſit, vt rei etiam tantæ obliterata
ſit origo: legibus omnibus cautum eſſe cognoscit, vt cuius
Ius omnem hominum memoriam ita ſupergreditur , vt
ſciri non poſſit, cuius modi habuerit initium , cenſeatur
habuiſſe legitimum , vetitumque eſſe conſtat omnium
conſenſu Gentium, ne quæ diu manſerunt immota, mo-
ueantur Vehementer admiror, quod aut tam fa-
ciles, aut tam ſtupidos ſperet eſſe lectores, vt Sacerdotem
credant inermem, ſolum, nullo ſeptum ſatellitio, vel in
ſpem venire vñquam potuiſſe , vt nullo lure fultus ,
nullo fretus titulo , in tot vbiq̃ pares Episcopos ,
apud tam diuerſas tam procul diſiectas Gentes tan-
tum obtineret Imperium . Ne dum vt credat quiſ-
quam, populos omnes, Vrbes, Regna , Prouincias, ſua-
rum rerum , Iuris , libertatis fuiſſe tam prodigos , vt
externo Sacerdoti, cui nihil deberent , tantum in ſepo-
teſtatis darent , quantum ipſe vix auſus eſſet optare .
 Mani-

Manifesta, ni fallor, sunt supra dicta, eoque præclariora, quo à Magnæ Britanniae Rege scripta sunt, sub quo Anglicana vestra Ecclesia ob eam rationem, quam & me enarrare pudet, & vos audire non conuenit, à Romana defecit, & contra perpetuam Antiquorum traditionem, contra maiorum vestrorum sententiam, contra omnium Catholicorum consensum in schisma prorupit, de schismate in hæresim prolapsa fuit, de hæresi in profundum illorum errorum venit, qui recenti hominum memoria tenentur, quosque futuris temporibus boni omnes lugere numquam cessabunt. Horum cum vos ipsi testes sitis, non necesse est aut catalogum texere, aut testimonia adducere: hoc vnum quis operæ pretium facturum se existimare poterit, si vos ab hæresi & schismate tantorum malorum causis ad sanæ mentis consilium prouocet, & dum tempus habetis, vt resipiscatis, admoneat. Post schismatis tenebras effulsit sub Maria Regina vestra lumen veritatis, quod Britannia priscae fidei memor tunc venerabundè agnouit. Post noctem hæresium, in quam sub Elisabetha Regnum Britanniae delapsum fuit, iterum sub Regimine Catholici Principis Fides Auroræ instar assurgere videtur, quo fit, vt sperare liceat, veritatis lucē, quam maiores vestri per tot sæcula agnouerunt, apud vos in apertum diem emerfuram, locumque, ex quo centum ab hinc annis exulare coacta fuit, denuò recuperaturam. Id desiderant Ecclesie omnes, cum quibus
com-

commercio formatarum in vna Communionis societate olim conueniebatis. Id Hispania, Lusitania, Gallia, Germania, Bohemia, Polonia, Dalmatia, Italia, Sicilia, ceteræque Regionēs Occidentales, in quibus antiqua Religio cum tanto splendore etiam nūc viget, continuis votis exoptant. Id Ecclesiæ, quæ in Græcia, Asia, Palestina, Mesopotamia, Persia, Armenia, & Oriente vniuerso reliquæ sunt, obuijs manibus recipient. Id vastissimæ nūc Mundi Provinciæ, quas tot populi, tot nationes, tot gentes inhabitant; id longè diffusi Sinarum incolæ, quorum plures superiori, & præsentis sæculo Fidem Christianam amplexi sunt; id innumera Insulæ in illo mari, quod Oceanum appellamus, vbique positæ lætis vocibus excipient; id Romæ ceterarum Ecclesiarum magistræ, quæ vos primum Deo, & Religioni peperit, gratissimum erit, nec quidquam iucundius illi accidere poterit, quam vt vos inter tot alios ab hæresi, & schismate hodiernis temporibus ad se reuertentes benignæ Matris instar suscipere, & in sinu suo fouere valeat. Sub Romana hac Sedē ceteræ per Orbē Ecclesiæ, quas supra numerauimus, parent omnes, & simul sumptū Catholicam efficiunt, à qua nemo, qui Fidelis esse cupit, & salutem consequi studet, separatus esse potest. Vtinam igitur dum Ecclesia Catholica toto Orbe diffusa conuersionem vestram præstolatur, vos animarum vestrarum saluti consulatis; vos ad illius Ecclesiæ, extra quam nulla est salus, Commu-

P

nio-

Apoſt. ad Ephelſ nionem redeatis. *Vnus Dominus est, inquit Paulus, una Fides.* Fides illa in Ecclesia reperitur, quæ una est, sicut in Symbolo suo tradiderunt Apostoli.

D. Ambrosius in cap. 4. Lucæ. Hæc Ecclesia Domus est, ut cum Ambrosio loquar, cuius ut tunc *Reſtor erat Damasus*, sic hodie est Innocentius. *Extra hanc domum, inquit Hieronymus, quicumque agnum comederit, prophanus est, & cum in Arca Noë constitutus non sit, regnante diluvio peribit.* Neque hæc solius Hieronymi, sed & reliquorum Patrum sententia est, uti enim rectè observat Iulianus Basileensis Synodi Præses: *Latinorum, & Græcorum Doſtorum una vox est: ſaluari non poſſe, qui Sanctæ Romanæ Ecclesiæ non tenet unitatem.*

Iulianus Cardinalis apud Pium 8. in Bulla ad Vniuerſitatem Colonienſem,

IN

INDEX RERVM MEMORABILIVM.

A

Aegypti Prouinciae quoniam, & cuiusnam
parebant, pag. 86. Aegyptij tertio sa-
eculo supremam Romani Pontificis au-
thoritatem agnouerunt. 77.
Aethiopia ad Sedem Alexandrinam perti-
net, quia Athanasius ad eam Episco-
pum misit, qui Aethiopiam Ecclesiam
instituit. 30.
Agathonis epistola de ijs, qui ad Patri-
archalem Romani Episcopi Synodum
spectabant. 55.
Agricola Pelagianam haereseum primus in
Britanniam intulit. 98.
Alexandrino Episcopo cura totius Aegy-
pti commissa erat. 82. eidem mu-
nus computandi diem Paschatis à Ni-
ceno Concilio delatum fuit. 71. ha-
buit sub se Metropolitanos Episco-
pos. 83.
Antiochenus Episcopus habuit quoque
sub se Metropolitanos Episcopos ante
Niceni Concilij tempora. 83.
Appellationes ad Romanum Pontificem
tanquam ad Petri Successorem admit-
tendae. 80.
Aquileiensis Concilij testimonio con-
stat, totius Orbis Romani caput esse
Romanam Ecclesiam. 95.
Arelatensis Synodi Canon 1. ex varijs
MSS. cod. relatus. 66.
Arelatense Concilium Syluestro Papae
defert iudicium de Paschatis festo. 59.
eius locus de publicando Paschatis
festo mutilus quomodo supplendus. 59.
S. Augustini Episcopi locus de Patriar-
chatu Romano in Occidentem vniuer-
sum. 22.
Augustinus Monachus Gregorij Magni
Legatus. 101. auctoritate Sedis Apo-
stolicae Metropolitanos instituit. 102.
miraculo veritatem Religionis Ca-
tholicae comprobat. 105.

B

Britanniam à Petro ad fidem conuersam
fuisse, quibus testimonijs probetur. 4.
tertio primum saeculo ad fidem con-
uersam fuisse, Seuerus Sulpitius affir-
mat. 11. idem indicant Beda ac
Tertullianus. 12. Diutius quam ex-
terae regiones Occidentales à Pelagia-
na Haerese seruata fuit. 97. sub Gre-
gorio M. fides & Disciplina in ea re-
stauratae fuerunt per Augustinum Mo-
nachum. 35.
Britannicae Synodi acta de ijs, quae Augu-
stinus operatus est pro restauratione
religionis in Anglia. 103.
Britannicae Episcopi professi sunt in Are-
latensi Concilio, maiores Dioeceses
ad Syluestrum Romanum Episcopum
pertinere, & Apostolos in Cathedra
Romana quotidie sedere. 93. in
Sardicensi Concilio Petri memoriam
honorandam esse professi sunt. 94.
agnouerunt sese ad Patriarchalem Ro-
mani Episcopi Synodum spectare. 56.
quandonam à veritate, & disciplina
Ecclesiae deuiare coeperunt. 101. quam
maiam causam contra Augustinum,
Sedis Apostolicae Legatum tueri cona-
ti sunt. 106.

C

Caesarensis Episcopus primae Palaestinae
Metropolita Patriarchae Antiocheno
subiectus. 84.
Celestinus Papa Legatos suos in Britan-
niam misit. 99.
Clementis Romani testimonium de prae-
dicatione Pauli Apostoli. 9.
Coelestius ab Africanarum Synodi iudicio
ad Romani Episcopi examen credidit
appellandum. 96.

P 2

Con-

Index Rerum Memorabilium.

Concilij Palestini fragmenta de Pa-
scate. 72.
Concilium generale 8. Canone 17. Me-
tropolitanos occidentis ad Romanum
Patriarchatum spectare docuit. 35.
Concilium Arelatenſe &c. vide Arela-
tente &c.
Cōsuetudines quānā ab Apostolis indu-
ctæ. & vdenam id cognoscatur. 54.
Cōsuetudine potissimum regebatur Ec-
clesia ante Nicæni Concilij tem-
pora. 54.
Cyrilli Alexandrini locus de computan-
do Paschatis die. 71.

D

Damasus Papa Vicarium in Illyrico in-
stituit, & quare. 49.
Dioceses maiores, & minores quānam.
60. Diocesis nomen notum fuit tem-
pore Nicænz Synodi. 62.

E

Ecclesia Catholica columna, & firma-
mentum veritatis, cuius fides num-
quam defecit. 108.
Eusebius Papa accepit epistolam à Lu-
cio Rege 13. sub ipſo Britannia ad fi-
dem conuerſa. 12.
Epistolæ Romanorum Pontificum de
Patriarchali Romana in Illyricum po-
testate. 40.
Eusebij testimonium de Prædicatione
Euangelij per Apostolos. 7.
Eusebiani frustra tentarunt Iulium pri-
mum in partes trahere 7. semniarunt
Mortalium primi, quod Orientalis
Concilij iudicium sit supremum. 79.

F

Frumentius Aethiopiz Episcopus ab
Athanasio missus. 33.

G

Gallia quandonam ad fidē conuerſa. 10.

Gallicani scriptores Catholici propu-
gnant Romani Episcopi Patriarcha-
tum occidentalem contra Hæreti-
cos. 21.
Germanus Antistodorenſis Episcopus
Celeſtini Papæ vices obiens in Bri-
tanniam venit. 98.
Gildæ sapientis testimonium de prædi-
cato tempore Tiberij Euangelio. 2.
eiusdem testimonium de sede Petri in
Britannia. 3.
Græci Schismatici agnoscunt Romanum
Pontificem esse Occidentis Patriar-
cham. 22.

H

Henrici Octauī præclarus locus de pri-
matu Pontificis Romani. 111. Pri-
mus Anglorum Regum in Schisma
prolapsus fuit. 110.
Hieronymi testimonium de prædicatione
per Paulum Euangelio ab Oceano vs-
que ad Oceanum. 8. eiusdem testi-
monium de Antiocheni Patriarchæ
Auctoritate supra Cæsarencem Me-
tropolitam. 84.
Honoriij Imperatoris epistola ad Theo-
dosium de seruandis Sedis Apostoli-
cæ priuilegijs. 52.

I

Iacobus Angliæ Rex quid senſerit de
Patriarcharum institutione & Patriar-
chatu Romano. 20.
Illyricum à Paulo Apostolo ad fidem
conuerſum, non ideo tamen à Patri-
archali Romana potestate exemptum.
38. quin potius eidem subſuiſſe ex
pluribus antiquorum PP. epistolis con-
ſtat. 39.
Irenei testimonium de Romanæ Eccle-
siæ potentiori principalitate. 14.
Iulius Primus arguit Eusebianos, quod
declinent Sedis Apostolicæ iudi-
cium. 79.
Iustinianus Imperator agnoscit Roma-
ni Episcopi Patriarchatum occidenta-
lem. 56.

Lau-

Index Rerum Memorabilium.

102

L

Lanolinus male impugnat authenticam epistolę Clementis ad Romanos. 10. facem prætulit ministris Anglicanę Ecclesię ad Schisma pertinacius tuendum pref.
Lucius primus Anglorum Regum ad fidem conuersus. 12. mittit Legatos ad Eleutherium Papam. 13. an relicto Regno in Germaniam præfectus sit, & Bavariam ad fidem conuerterit. 31.

M

Manuscriptum Anglicum à Spelmanno editum nullius est fidei vel auctoritatis. 103.
Meletius Secundus post Alexandrinum in Ægypto Episcopus. 87.
Fuit Metropolitanus Alexandro Alexandrino subditus. 88.
Metropolitica auctoritas ab Apostolis instituta est. pref. 2. non est suprema in Ecclesia 77. Metropolitanus Cæsarensis olim Antiocheno Patriarchę subiectus. 84. Metropolitanorum institutio in Britannia tempore Gregorij. M. 34.
Missio necessaria est ijs, qui Ecclesias instituunt. 29.

N

Nicęni Concilij canon. 6. 81. non agit de suprema Metropolitanorum auctoritate. 86.

O

Optati Mileuitani locus de Romana Ecclesia. 109.
Ordinatio Metropolitanorum, quomodo ad Patriarchas pertinet. 33.

P

Palladius Cæsælini r. Legatus ad Britanniam mittitur. 99.
Pallium à quibus & quando susceptum. 34.
Paschalis festi diem post Nicęnum Concilium publicare pettexit Romanus Episcopus. 68. onus computandi Pascha à Nicęna Synodo delatum fuit Patriarchę Alexandrino. 71.
Patriarchę fuerunt in primitiua Ecclesia. 20. ex Apostolico instituto ortum habuerunt 55. iura Patriarchalia sunt tria. 18.
Patriarchalis potestas supra Illyricū. 50.
S. Patricius Legatus Cæsælini. 1. 109.
Paulus Apostolus quibus in locis prædicauerit Euangelium 7. Romanam Ecclesiam primus non instituit. 25. in Britannia an prædicauerit. 5.
Pauli Zamofatani causa rectissime ad tribunal Romani Pontificis transmissa. 78.
Pelagius Causam suam post Synodorum Orientalium iudicium ad Innocentium primum deferri consensit. 95.
Vt Hæresis eius à Zosimo damnata fuit & per totam sub Cælo Ecclesiam censura Zosimi obtinuit. 97.
Perigenis causa à quibus & quomodo iudicata. 47. & seq.
Perreuij causa à Perigenis diuersa. 48.
Petrus Apostolorum caput. 109. eius memoria honoranda 80. instituit tres Sedes Patriarchales. 30. ipse eiusque Successores instituerunt omnes occidentis Ecclesias. 24. Romanam Ecclesiam instituerat antequam Paulus Romam venit. 26. eius Sedes in Britannia. 3. & seq.

R

Romana Ecclesia habet potentiorē Principalitatem, ob quam ad illam necesse est omnem conuenire Ecclesiam. 14. cum ea totus Orbis commercio formatarum communicat. 110. in ea semper viguit Apostolicę Sedis

prin-

Index Rerum Memorabilium.

principatus . 15. vt in ea Domus
Augusta Principatum, ita Sacerdotium
habuit suum principium . ibid.
Romanus Episcopus est Patriarcha Occi-
dentialis . 19. & seq. sub se habuit Me-
tropolitanos . 89. est caput institu-
tionum in occidente . 31. Britannia
ad eius Patriarchatum pertinent . 38.
Romanus Pontifex habuit semper ius
indicandi Paschatis diem . 71. eius
auctoritas ex ijs, quæ de Paschate con-
tulerunt tempore Victoris . 74. rela-
tio ex omnibus Prouincijs facienda
est ad eum tanquam ad Caput Eccle-
siae . 94.

S

Sardicenis Concilij testimonia pro Ro-
mani Pontificis primatu . 94.
Seueri Sulpitij sententia de predicata

in Gallijs fide tertio seculo .
Stillingfleet Decani Londinensis errores
uarij notati. Prologom. i. item. pag. 7.
9. 11. 14. 19. 20. 27. 43. 46. 48. 60. 61. 64.
68. 76. 77. 80. 81. 91.

T

Theodosius iunior circumuentus ab E-
piscopo Constantinopolitano Illyri-
cum à Patriarchatu Romano auellit .
50. Legem ea de re latam reuocat. 53.
Thule Insula Yslandiæ . 10.

V

Victor Papa iudicauit ad se spectare
Quæstionem de Paschatis festo . 72.
Aliæ Ecclesias obedire detestantes
excommunicationis censura terret. p. 78

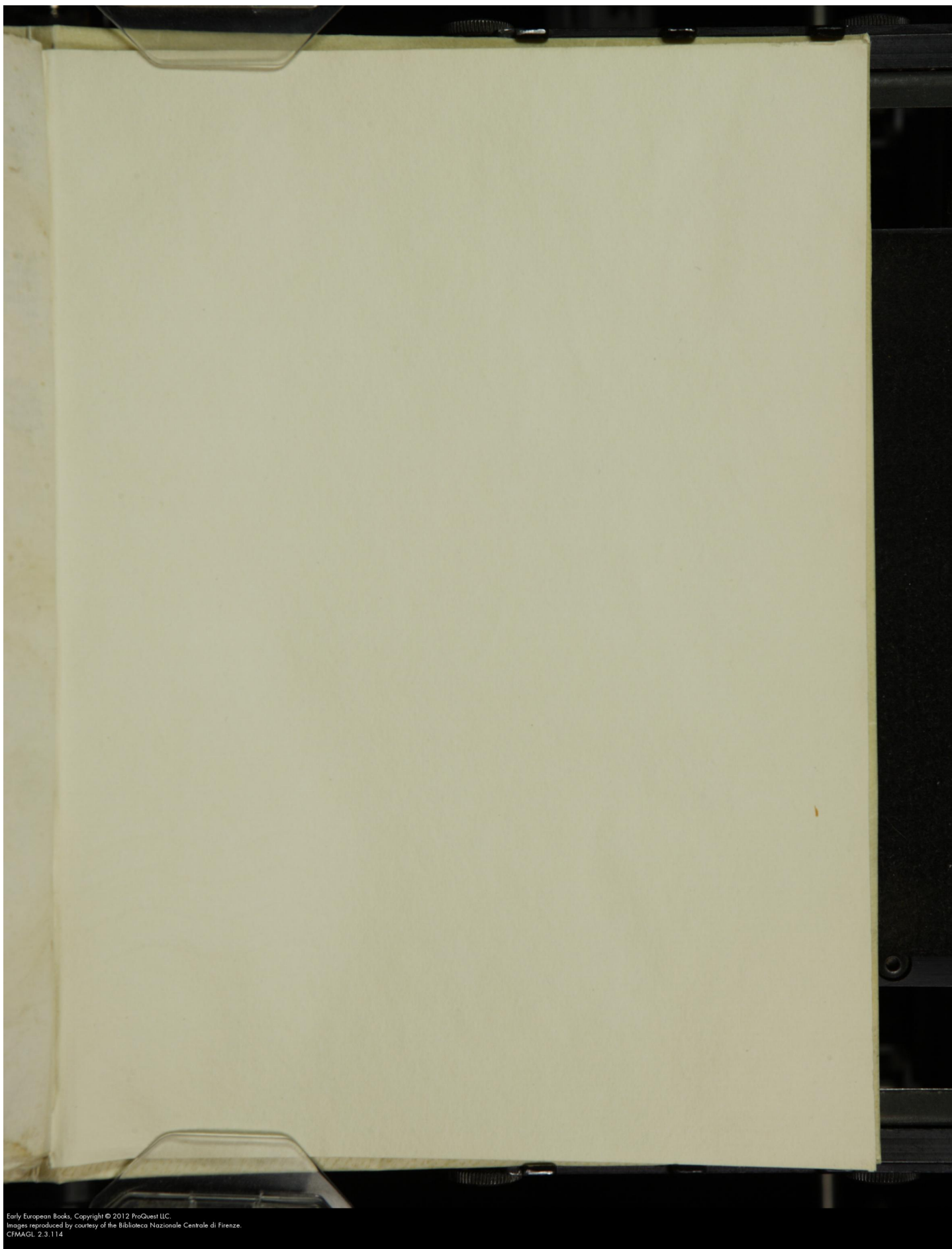
F I N I S.

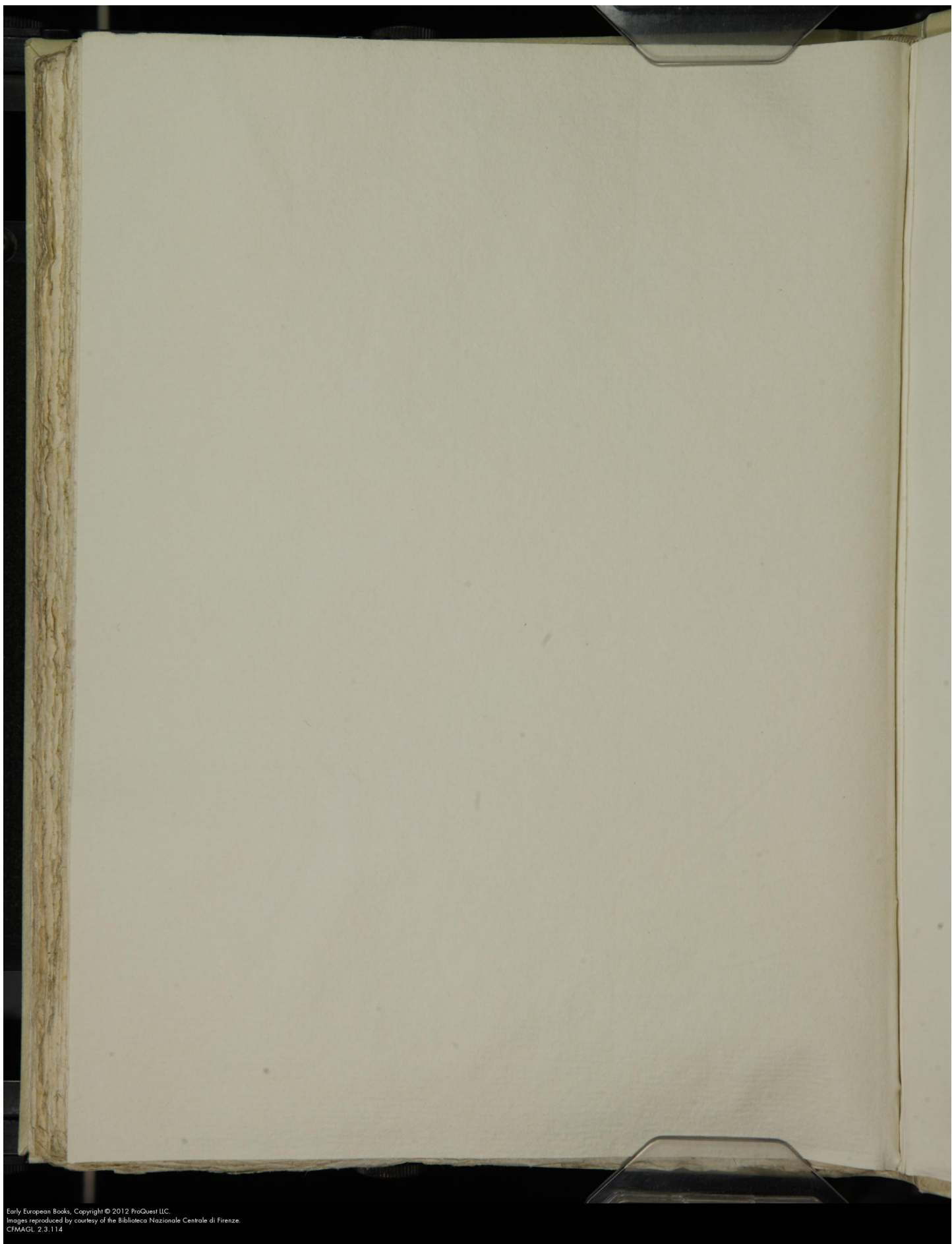
Z. 2. 3. 114.

vi.
mens
pag. 7.
vi. 64.

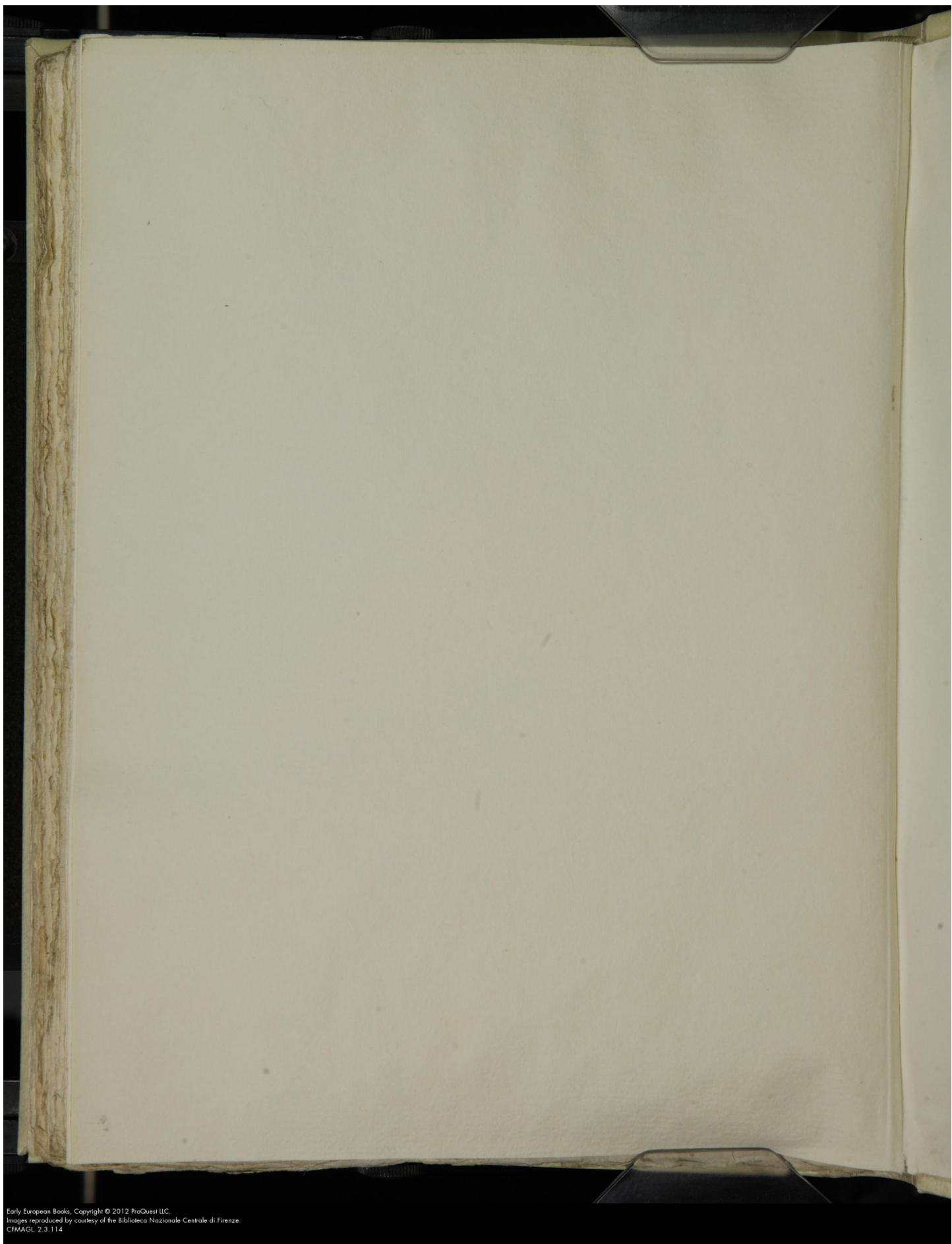
ad R.
libri.
secund.
cap. 73.
10.

(specimen.)
lib. 7.
capitulum
p. 73

005645702

16